

Lovforslag nr. L 194. Fremsat den 4. april 1995 af indenrigsministeren (Birte Weiss)

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven

(Effektivisering af asylsagsbehandlingen i Flygtningenævnet, rådgivning af asylansøgere, overførsel af opgaven med at afhøre asylansøgere fra politiet til Direktoratet for Udlændinge, optagelse af fingeraftryk af asylansøgere m.v.)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 894 af 27. oktober 1994, som ændret ved § 1 i lov nr. 33 af 18. januar 1995 og § 2 i lov nr. 34 af 18. januar 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 1, nr. 1, affattes således:

»1) Når det grundlag, som er angivet i ansøgningen eller tilladelsen, herunder efter §§ 7 eller 8, var urigtigt eller ikke længere er til stede.«

2. I § 27 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»Stk. 2. For så vidt angår udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, regnes de i stk. 1 nævnte tidsrum fra tidspunktet for den første meddelelse af opholdstilladelsen, jf. dog stk. 3.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

3. I § 28 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»Stk. 3. En udlænding, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, kan uanset bestemmelserne i stk. 1 afvises i indtil 3 måneder fra indrejsen.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

4. I § 34 ændres »Indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udvises eller afvises,« til: »Indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udvises eller afvises eller udsendes under henvisning til, at ud-

lændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i kapitel 1 og 3-5.«

5. I § 36, stk. 1, indsættes som 3. *pkt.*:

»En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 forventes eller er udtaget til behandling efter den i § 53 a, stk. 3, nævnte procedure, kan efter en konkret, individuel vurdering frihedsberøves, såfremt det er påkrævet for at fastholde udlændingens tilstedeværelse under asylsagsbehandlingen, medmindre de i § 34 nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige.«

6. I § 37, stk. 3, ophæves 3. *pkt.* og i stedet indsættes:

»Denne frist kan senere forlænges af retten, dog højst med 4 uger ad gangen. Er frihedsberøvelsen iværksat i medfør af § 36, stk. 1, 3. pkt., kan frihedsberøvelsen opretholdes efter denne bestemmelse i højst 7 dage fra frihedsberøvelsens iværksættelse efter § 36, stk. 1, 3. pkt.«

7. I § 37 d, stk. 1, indsættes som 4. *pkt.*:

»En frihedsberøvet, der har ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, har endvidere altid ret til ukontrolleret besøg af en repræsentant for Dansk Flygtningehjælp.«

8. I § 37 e, stk. 2, indsættes efter 1. *pkt.*:

»Har udlændingen ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, har vedkommende end-

videre adgang til ukontrolleret brevveksling med Dansk Flygtningehjælp.«

9. I § 40, stk. 3, udgår: »fingeraftryk og«.

10. § 40, stk. 5, 2. pkt., affattes således:

»Retsplejelovens kapitler 72, 73 og 75 b finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.«

11. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Der kan optages fingeraftryk af en udlænding:

- 1) som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1 og 2,
- 2) som søger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1 eller 2, og som kan afvises eller udvises efter § 48, stk. 2.

Stk. 2. Der kan endvidere optages fingeraftryk af af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation af den pågældende.

Stk. 3. Fingeraftryk, der optages i medfør af stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt edb-register, der føres af Rigspolitietschefen. Politiet og Direktoratet for Udlændinge kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Indenrigsministeren fastsætter efter lovgivningen om offentlige registre forskrifter for registret.

Stk. 4. Søgning og videregivelse af oplysninger fra registret til politiet til brug for efterforskningen af et strafbart forhold kan foretages, hvis:

- 1) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og
- 2) søgningen må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Stk. 5. Afgørelse om søgning og videregivelse af oplysninger efter stk. 4 træffes af retten ved kendelse. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for søgning er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres. Kendelsen kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 85. Retsplejelovens kapitel 62 og 63 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Politiet og Direktoratet for Udlændinge kan uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt videregive oplysninger fra registret vedrørende fingeraftryk, der er op-

taget i medfør af stk. 1 eller 2, til udenlandske udlændingemyndigheder.

12. I § 42 a, stk. 2, indsættes som 5. pkt.:

»Indenrigsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at Direktoratet for Udlændinge kan fastsætte nærmere regler for og træffe bestemmelse om udøvelsen af disse beføjelser.«

13. Efter § 46 b indsættes:

§ 46 c. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang afgørelser vedrørende meddelelse, forlængelse, bortfald og inddragelse af opholdstilladelser efter § 6 eller § 9, stk. 2, nr. 1, kan træffes af andre myndigheder end Direktoratet for Udlændinge. Der kan i den forbindelse fastsættes bestemmelser om, til hvilken myndighed afgørelsen kan påklages, og om, at en afgørelse truffet af den myndighed, hvortil afgørelsen kan påklages, er endelig. Indenrigsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at den myndighed, hvortil afgørelsen kan påklages, kan fastsætte nærmere regler for og træffe bestemmelse om sagerne behandling.«

14. I § 48, stk. 1, indsættes som 6. pkt.:

»Politiets afgørelser efter § 33, stk. 8, kan ikke indbringes for indenrigsministeren.«

15. § 48, stk. 2, 7. pkt., affattes således:

»Politiet skal gøre udlændingen bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.«

16. Efter § 48, stk. 2, indsættes som stk. 3 og 4:

»Stk. 3. Når Direktoratet for Udlændinge i medfør af stk. 2 har truffet afgørelse om, at en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af §§ 7 eller 8, kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, registrerer politiet den pågældende som asylansøger.

Stk. 4. Direktoratet for Udlændinge forestår i øvrigt sagens oplysning. Direktoratet for Udlændinge træffer herunder bestemmelse om udfyldelse af ansøgningsskema og afhøring af udlændingen.«

17. § 53, stk. 2-5, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Ved nævnets behandling af en sag medvirker foruden formanden eller en af næstformændene 4 medlemmer, hvoraf 1 medlem udpeges af indenrigsministeren, 1 medlem beskikkes efter indstilling fra Dansk Flygtningehjælp, 1 medlem beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet og 1 medlem beskikkes efter indstilling fra udenrigsministeren.

Stk. 3. Drøftelse af spørgsmål om almindelige retningslinjer for nævnets arbejde m.v. sker i nævnets koordinationsudvalg, der sammensættes som nævnt i stk. 2 og så vidt muligt består af faste medlemmer.

Stk. 4. Sager, hvor Direktoratet for Udlændinge har meddelt afslag på asyl under henvisning til, at de i § 7, stk. 4, nævnte betingelser ikke er opfyldt, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene.

Stk. 5. Sager, hvor betingelserne for at opnå asyl åbenbart må anses for at være opfyldt, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene.

Stk. 6. Sager, hvor der er anmodet om genoptagelse af en afgørelse truffet af Flygtningesnævnet, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse.«

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.

18. Efter § 54, stk. 1, indsættes:

»Stk. 2. Under nævnets behandling af en klage over Direktoratet for Udlændinges afgørelse i en sag vedrørende ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 kan Flygtningesnævnets formand eller en af næstformændene beslutte, at der ikke kan fremlægges dokumenter eller andre bevismidler, som kunne være fremlagt under direktoratets behandling af sagen. Under nævnets behandling af en ansøgning om genoptagelse af en af nævnet truffet afgørelse kan Flygtningesnævnets formand eller en af næstformændene beslutte, at der ikke kan fremlægges dokumenter eller andre bevismidler, som er omfattet af 1. pkt. eller kunne være fremlagt under nævnets tidligere behandling af sagen.«

19. I § 55 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Flygtningesnævnet kan nægte at beskikke den advokat, som udlændingen ønsker beskikket, såfremt den pågældende advokat ikke har deltaget i efteruddannelseskurser, der

er godkendt af indenrigsministeren, på områder af særlig betydning for udøvelsen af hvervet som beskikket advokat i sager, der behandles i Flygtningesnævnet.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

20. I § 55, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

21. § 56, stk. 1, ophæves og i stedet indsættes:

»Flygtningesnævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, henviser en sag til behandling efter § 53, stk. 2 eller 4-6.

Stk. 2. Såfremt udlændingen eller den beskikkede advokat begærer det, har udlændingen ret til mundtligt at forelægge sin sag for nævnet, jf. dog stk. 3 og 4. Nævnet bestemmer, om den øvrige behandling af sagen skal være mundtlig, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Sager, der behandles efter § 53, stk. 4-6, behandles på skriftligt grundlag.

Stk. 4. Flygtningesnævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan henvisse en sag, der skal behandles efter § 53, stk. 2, til behandling på skriftligt grundlag, hvis:

- 1) klagen må anses for grundløs,
- 2) der er meddelt opholdstilladelse efter § 7, stk. 2, men udlændingen påberåber sig at være omfattet af § 7, stk. 1 (statusændrings-sag),
- 3) sagen vedrører meddelelse af opholdstilladelse efter § 7, stk. 4, under henvisning til de i § 7, stk. 1 eller 2, nævnte betingelser,
- 4) sagen vedrører nægtelse af udstedelse af dansk rejsedokument for flygtninge eller inddragelse af et sådant rejsedokument,
- 5) sagen vedrører meddelelse af opholdstilladelse efter § 7 til indrejsende familiemedlemmer til en udlænding, der tidligere er meddelt opholdstilladelse efter § 7 (konsekvensstatussag), eller
- 6) forholdene i øvrigt taler for anvendelse af denne behandlingsform.

Stk. 5. Sager, der er henvist til behandling på skriftligt grundlag efter stk. 4, nr. 1, kan henvises til mundtlig behandling.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 6-8.

22. I § 56, stk. 2, der bliver stk. 5, udgår i 1. pkt.: », jf. dog stk. 1, 3. pkt.«

§ 2

I lov nr. 387 af 6. juni 1991 om ændring af udlændingeloven foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter nr. 9, som nyt nummer: »10. I § 40 a, stk. 1, nr. 2, ændres »afvises eller udvises efter § 48, stk. 2,« til: »afvises, udvises, overføres eller tilbageføres efter § 48 a, stk. 1,« Nr. 10-11 bliver herefter nr. 11-12.

2. I § 1, nr. 10, der bliver nr. 11, indsættes i § 48 a som stk. 4:

»Stk. 4. Politiet skal gøre en udlænding, der opholder sig her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.«

3. I § 1, nr. 10, der bliver nr. 11, affattes § 48 e således:

»§ 48 e. Når Direktoratet for Udlændinge har truffet afgørelse om, at en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af §§ 7 eller 8, kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, registrerer politiet den pågældende som asylansøger.

Stk. 2. Direktoratet for Udlændinge forestår i øvrigt sagens oplysning. Direktoratet for Udlændinge træffer herunder bestemmelse om udfyldelse af ansøgningskema og afhøring af udlændingen.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. september 1995.

Stk. 2. § 1, nr. 4-6, 9, 11, 17 og 21-22, og § 2, nr. 1, træder dog i kraft den 1. maj 1995.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 15-16 og 18-20, og § 2, nr. 2-3. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om, ved hvilke grænseovergangssteder § 1, nr. 15, træder i kraft.

Stk. 4. § 1, nr. 17 og 21-22, gælder ikke for sager, hvor der inden den 1. maj 1995 er truffet bestemmelse om sagens berømmelse i Flygtningeævnet.

Stk. 5. § 1, nr. 1-2, finder ikke anvendelse for udlændinge, der inden den 1. maj 1995 har indgivet ansøgning om opholdstilladelse.

§ 4

Indenrigsministeren fremsætter i folketingsåret 1998-99 forslag for Folketinget til revision af § 1, nr. 5-6, 9, 11, 13 og 15-22, og § 2.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Hensigten med dette lovforslag er især at skabe grundlaget for at gennemføre forskellige effektiviseringer i forhold til asylsagsbehandlingen, herunder i *Flygtningenævnet*.

Det foreslås således, at nævnets sammensætning ændres, således at nævnet i fremtiden altid vil blive sammensat af 5 medlemmer, og ikke som i dag af enten 3 eller 7 medlemmer. Dermed bliver den gældende, yderst usmidige og ressourcekrævende visitering af sager til henholdsvis 3- og 7-mandsnævn afskaffet. Endvidere foreslås der en række andre lovgivningsmæssige og administrative tiltag med henblik på at effektivisere sagsgangene i Flygtningenævnet.

Der vil med disse forslag ikke blive slækket på de fundamentale retssikkerhedsmæssige garantier, der gælder for Flygtningenævnets arbejde. Nævnet vil således fortsat være et uafhængigt, kollegialt organ med en dommer som formand; og de retsgarantier, der følger af mundtlighed og advokatbeskikkelse, vil fortsat eksistere.

Som opfølgning på *Per Sørensen-udvalgets 3. delbetænkning*, der blev afgivet den 23. februar 1995, stilles der endvidere forslag vedrørende overførsel af opgaven med at afhøre asylansøgere fra politiet til Direktoratet for Udlændinge (»civilisering af afhøringsopgaven i asylsager«). Det foreslås endvidere, at der som en forsøgsordning foreløbigt for 3 år gives Dansk Flygtningehjælp adgang til at yde rådgivning til asylansøgere, inden der er truffet afgørelse efter udlændingelovens § 48, stk. 2, om, hvorvidt de pågældende skal afvises eller tillades at opholde sig i Danmark under asylsagens behandling.

Som opfølgning på anbefalingerne i Finansministeriets rapport over *turnusundersøgelse af Direktoratet for Udlændinge*, der blev afgivet i oktober 1994, og på baggrund af de igangværende overvejelser i en ekspertarbejdsgruppe vedrørende Direktoratet for Udlændinges opgaver foreslås det – ud over den ovennævnte civilisering af politiets afhøringsopgave i asylsager – at indenrigsministeren bemyndiges til at

udlægge afgørelseskompetencen i visse sager vedrørende opholds- og arbejdstilladelser fra Direktoratet for Udlændinge til andre myndigheder (statsamtterne). Endvidere vil politiets ekspeditionsopgaver i forbindelse med ansøgninger om opholds- og arbejdstilladelser på baggrund af ekspertarbejdsgruppens overvejelser kunne blive overført til statsamtterne.

Indenrigsministeriet vil samtidig gennemføre en omstrukturering af Direktoratet for Udlændinge, hvorved der vil ske en fastholdelse og styrkelse af den ekspertise og sagkundskab, som direktoratet besidder i dag, med henblik på, at Direktoratet for Udlændinge fremtidig bliver rådgivende for Indenrigsministeriet i indvandrer- og flygtningespørgsmål.

Endvidere foreslås der fastsat bestemmelser om *frihedsberøvelse* af asylansøgere, hvis ansøgninger er eller forventes udtaget til behandling i den særlige hasteprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgninger. Disse regler er udformet således, at der tages fuldt hensyn til de pågældende asylansøgers retssikkerhed, idet der er adgang til domstolsprøvelse af de af politiet iværksatte frihedsberøvelser.

De i dette lovforslag foreslåede effektiviseringstiltag skal ses i sammenhæng med den tiltrængte større effektivisering og smidiggørelse af sagsbehandlingen på udlændingeområdet – herunder navnlig asylområdet – som Indenrigsministeriet iværksatte efter regeringsdannelsen i januar 1993.

Ved *lov nr. 421 af 1. juni 1994* om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. gennemførtes således en ændring af udlændingeloven, der indebar en række forskellige opstramninger i asylsagsbehandlingen.

Baggrunden herfor var, at nye tilvejebragte oplysninger om den aktuelle sagsbehandlingstid i asylsager viste, at den samlede sagsbehandlingstid i sager, hvor der var meddelt afslag på asyl efter normalprocedure og eventuelt tillige på en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, og hvor tiden til behandlingen af eventuelle genoptagelsesbegæring og klager til Folketingets Ombudsmand var medregnet, ikke holdt sig inden for den målsætning om en sam-

let gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 8-9 måneder, som blev opstillet i forbindelse med vedtagelsen i sommeren 1992 af lov nr. 482 af 24. juni 1992 om ændring af udlændingeloven.

Der blev på den baggrund i bemærkningerne til forslaget til lov nr. 421 af 1. juni 1994 opstillet en målsætning om en halvering af den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for normalproceduresager fra knap 24 måneder til ca. 12 måneder og for så vidt angår Direktoratet for Udlændinges og Dansk Flygtningehjælps sagsbehandling i åbenbart grundløse sager fra ca. 4 måneder til 2 måneder.

Den 12. januar 1995 vedtoges *lov nr. 33 af 18. januar 1995* om ændring af udlændingeloven, lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. og lov om social bistand. Der gennemførtes herved en række yderligere opstramninger i behandlingen af åbenbart grundløse asylansøgninger med henblik på at forhindre, at såkaldte asylhackere kunne udnytte reglerne om adgangen til at søge asyl her i landet. Herudover blev der på visse områder fulgt op på Finansministeriets turnusundersøgelse, ligesom sanktionerne over for menneskesmugling blev skærpet. Endvidere introduceredes en ny målsætning om at færdigbehandle åbenbart grundløse asylsager på 1 måned.

De hidtil foretagne lovændringer og administrative tiltag på asylområdet har gjort det muligt at nedbringe sagsbehandlingstiden i sager, der behandles i den særlige hasteprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgninger, til 6 dage (pr. 1. februar 1995). Sagsbehandlingstiden i åbenbart grundløse asylsager i øvrigt er nedbragt til 46 dage brutto (pr. 1. februar 1995) for så vidt angår sager påbegyndt efter den 1. juli 1994, hvor sagsbehandlingstiden omfatter den tid, der forløber, fra asylansøgeren registreres af politiet som asylansøger, til ansøgeren overgives til Dansk Flygtningehjælp, udrejser frivilligt eller tvangsmæssigt, dør eller får opholdstilladelse på andet grundlag end asyl efter at have fået afslag på asyl eller have frafaldet ansøgningen herom (»niveau 1«).

2. Opfølgning på Per Sørensen-udvalgets 3. delbetænkning

2.1. Indledning

Som nævnt har Per Sørensen-udvalget den 23. februar 1995 afgivet sin 3. delbetænkning (betænkning nr. 1288/95).

I denne betænkning har udvalget drøftet en række spørgsmål i relation til navnlig den indledende sagsbehandling i asylsager.

Udvalget har anbefalet, at der gennemføres lovændringer for så vidt angår adgangen til at optage fingeraftryk af udlændinge (betænkningens kapitel 4) og for så vidt angår asylansøgeres adgang til rådgivning af Dansk Flygtningehjælp, mens de afventer en afgørelse om afvisning eller eventuelt effektueringen af en sådan afgørelse (betænkningens kapitel 3). Indenrigsministeriet kan i hovedsagen tiltræde begge disse forslag, jf. nedenfor i afsnit 2.2. og 2.3.

Udvalget har også behandlet den nuværende opgavefordeling mellem Direktoratet for Udlændinge og politiet i relation til sagsoplysningen i en asylsag. Udvalget har særligt behandlet spørgsmålet, om det fortsat bør være politiet, der afhører asylansøgere, eller om opgaven bør overgå til Direktoratet for Udlændinge. Der har i udvalget været enighed om, at spørgsmålet om, hvor asylafhøringsopgaven må antages at blive løst bedst og mest effektivt, ikke kan besvares éntydigt, men primært må basere sig på mere holdningsprægede overvejelser, herunder om en sådan afhøringsopgave bør varetages af en civil eller en politimæssig myndighed. Udvalget har derfor fundet det rigtigst ikke at fremkomme med en indstilling vedrørende dette spørgsmål.

Indenrigsministeriet finder – ikke mindst på baggrund af de synspunkter, som Dansk Flygtningehjælp har anført i afsnit 10 i betænkningens kapitel 2 – at den egentlige asylafhøring (»motivafhøringen«) bør varetages af en civil myndighed, jf. nedenfor i afsnit 2.4.

Udvalget har endelig behandlet spørgsmål i relation til anvendelsen af midlertidig opholdstilladelse. Udvalget har imidlertid ikke ment at ville fremkomme med en egentlig indstilling om dette spørgsmål, men har valgt alene at pege på en række forskellige modeller. Der henvises herom til kapitel 5 i betænkningen.

2.2. Adgangen til at optage fingeraftryk af udlændinge

Spørgsmålet om adgangen til at optage fingeraftryk af udlændinge er behandlet i betænkningens kapitel 4.

Efter den gældende regel i udlændingelovens § 40, stk. 3, kan der optages fingeraftryk af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation af den pågældende.

Bestemmelsen blev indsat i udlændingeloven – som § 40, stk. 2, – ved lov nr. 482 af 24. juni 1992.

Som anført på side 134 i betænkning nr. 1288/95 er bestemmelsens anvendelsesområde imidlertid ret snævert, idet et flertal i Folketingets Retsudvalg i sin betænkning af 11. juni 1992 over lovforslaget forudsatte, at bestemmelsen kun må anvendes i tilfælde, hvor der ved indrejsen kan være tvivl om identitets-

spørgsmålet. Det blev endvidere forudsat, at et eventuelt udvidet europæisk samarbejde med hensyn til udveksling af udlændinges (asylansøgere)s fingeraftryk kræver forudgående forelæggelse for Folketinget.

Per Sørensen-udvalget har fundet, at de nuværende begrænsninger i mulighederne for at optage fingeraftryk af asylansøgere

- i betydelig grad forringer mulighederne for en effektiv og hurtig asylsagsbehandling med længere sagsbehandlingstider til følge,
- modvirker mulighederne for at afsløre de tilfælde, hvor en udlænding efter at have modtaget afslag i Danmark indgiver ansøgning - i Danmark eller i udlandet - under en ny identitet, herunder rette identitet (dobbeltansøgninger), med deraf følgende unødigt belastning af asylsagsbehandlingssystemerne såvel her i landet som i andre lande, og
- forøger risikoen for materielt urigtige afgørelser (tilladelser) i asylsager, navnlig i sager med »identificerede« asylansøgere, hvis rejserute ikke er fastlagt.

Udvalget har samtidig anført, at adgang til en hurtig og effektiv fastlæggelse af en asylansøgers identitet via optagelse af fingeraftryk og udveksling heraf med andre landes kompetente myndigheder endvidere vil kunne begrænse behovet for at anvende frihedsberøvelse, i hvert fald således at længden af frihedsberøvelserne kan nedsættes betydeligt. Efter udvalgets opfattelse vil den éntydige fastlæggelse af identiteten via fingeraftryk ligeledes kunne begrænse muligheden/risikoen for personforvekslinger og således også på den måde medvirke til at forøge retssikkerheden for asylansøgere.

På den baggrund samt af hensyn til Danmarks mulighed for at leve op til fremtidige internationale forpligtelser har der i udvalget været enighed om, at det er nødvendigt, at adgangen til at optage fingeraftryk af udlændinge udvides.

Udvalget har først og fremmest anbefalet, at der gives adgang til at optage fingeraftryk af alle spontane asylansøgere, hvis sager tages under realitetsbehandling i Danmark, uanset om de pågældende må anses for identificerede eller ej (*gruppe A*). Der henvises herom nærmere til side 136 f. i udvalgets betænkning nr. 1288/95.

Udvalget har endvidere anbefalet, at der bør åbnes mulighed for at optage fingeraftryk af alle personer, hvis asylsager ikke realitetsbehandles, idet de afvises eller udvises efter bestemmelsen i udlændingelovens § 48, stk. 2. Efter udvalgets opfattelse bør adgangen også omfatte personer, som er i en »afvisningsposition«, fordi Direktoratet for Udlændinge ikke har mulighed for at træffe afgørelse efter § 48,

stk. 2, på det foreliggende grundlag (*gruppe B*). Der henvises herom nærmere til side 137 f. i betænkningen.

Udvalget har endelig anbefalet, at der åbnes mulighed for at kunne optage fingeraftryk af udlændinge, som ikke søger asyl, men som afvises, udvises eller skal udrejse af landet (*gruppe C*). Udvalget har i den forbindelse anbefalet, at denne adgang kun bør anvendes, såfremt der i det konkrete tilfælde er en begrundet formodning for, at det reelle formål med forsøget på at indrejse var at søge asyl, og at den pågældende udlænding må antages på et senere tidspunkt på ny at ville søge at indrejse i Danmark eller et andet europæisk land med det formål at søge asyl. Der henvises nærmere til side 138 i betænkningen.

Udvalget har endvidere overvejet, om de optagne fingeraftryk bør kunne edb-registreres.

Der er i udvalget enighed om, at en sådan mulighed bør etableres. Efter udvalgets opfattelse bør der være tale om et særskilt register hos Rigspolitiets, der holdes totalt adskilt fra det eksisterende register i Centralbureauet for Identifikation (CFI) over fingeraftryk optaget af sigtede m.v. efter retsplejelovens regler.

Udvalget har i den forbindelse overvejet en række retssikkerhedsmæssige aspekter, herunder bl.a. spørgsmålet om, under hvilke omstændigheder de registrerede fingeraftryk skal slettes af registret.

Udvalget har i den forbindelse lagt afgørende vægt på, at der i forbindelse med oprettelsen og driften af et sådant register fastsættes præcise og retssikkerhedsmæssigt forsvarlige regler for, om og i givet fald under hvilke omstændigheder der uden for asylsagsbehandlingen i forbindelse med efterforskningen af et strafbart forhold skal kunne søges i det pågældende register.

Der er i udvalget enighed om, at der ikke som led i efterforskningen af et strafbart forhold generelt bør være adgang til at søge i registret. Udvalget har derfor drøftet, under hvilke omstændigheder der i konkrete tilfælde som led i efterforskningen af et strafbart forhold skal kunne søges i registret. Udvalget har på denne baggrund opstillet en række betingelser, der skal være opfyldt, for at søgning kan ske, herunder at der skal være tale om efterforskning, der vedrører en lovovertrædelse, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder, at søgning skal være af afgørende betydning for efterforskningen, og at søgning i den forbindelse alene kan ske efter retskendelse, jf. betænkningens side 142 f.

Der er i betænkningen redegjort for udvalgets nærmere drøftelser om, hvorvidt og i givet fald hvornår de optagne fingeraftryk bør slettes i registret.

Efter en vægtning af de forskellige hensyn er der i udvalget opnået enighed om at foreslå, at de optagne fingeraftryk kan opbevares i et særligt register i 5 år fra optagelsen.

Udvalget har endelig overvejet spørgsmålet, om der bør være adgang til at *videregive* oplysninger om udlændinges fingeraftryk til de kompetente myndigheder i andre lande og adgang til opdatering af indberetninger (forespørgsler) modtaget fra andre lande.

Som påpeget af udvalget skal bestemmelserne om elektronisk videregivelse (og modtagelse) af oplysninger om udlændinges fingeraftryk fastsættes i forskrifterne for edb-registeret.

Udvalget har anbefalet, at adgangen til elektronisk videregivelse af fingeraftryk til andre lande bør omfatte de nordiske lande, EU-landene samt lande, der ikke er medlemmer af EU, men som ved hjælp af en parallelkonvention kan forventes at tilslutte sig den ordning, der med EF-asyllkonventionen etableres mellem EU-landene, eksempelvis Schweiz.

Indenrigsministeriet finder det af afgørende betydning for muligheden for at sikre en bred folkelig accept af udlændingepolitikken, at administrationen er effektiv, og at muligheder for misbrug af navnlig asylinstituttet begrænses mest muligt.

Indenrigsministeriet kan derfor tiltræde udvalgets forslag om, at der åbnes adgang til at optage fingeraftryk af de personer, der er omfattet af de ovenfor nævnte grupper A og B.

For så vidt angår de personer, der er omfattet af den ovenfor nævnte gruppe C, er det Indenrigsministeriets opfattelse, at gennemførelse af dette forslag bør afvente en nærmere undersøgelse af behovet for en sådan adgang. Der ønskes dokumentation for, at der er særlige problemer knyttet til denne gruppe.

Indenrigsministeriet kan i øvrigt tiltræde udvalgets anbefalinger. Indenrigsministeriet er i den forbindelse enig med udvalget i, at de fremlagte forslag kan gennemføres på en retssikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig måde.

Det foreslås derfor at indføre en række nye bestemmelser i tilknytning til udlændingelovens § 40.

Det bemærkes, at Indenrigsministeriet vil følge udviklingen på dette område nøje med henblik på en løbende vurdering af, om der er behov for yderligere ændringer.

Rigspolitiet vil i den forbindelse efter en periode på et år afgive en redegørelse til Indenrigsministeriet, som kan danne grundlag for en vurdering af, om intentionerne bag forslagene om bl.a. afsløring af misbrugstilfælde kan anses for opfyldt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11 samt de specielle bemærkninger hertil.

2.3. *Adgang til rådgivning af asylansøgere, der i medfør af udlændingelovens § 48, stk. 2, ud- eller afvises ved indrejsen*

Kompetencen til at træffe afgørelse i ud- eller afvisningssager, hvor udlændingen påberåber sig at være omfattet af udlændingelovens §§ 7-8, er henlagt til Direktoratet for Udlændinge, jf. § 48, stk. 2.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 48, stk. 2, 7. pkt., skal en person, der ønsker at indrejse i Danmark med henblik på at søge asyl, kun gøres bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp i de tilfælde, hvor der ikke træffes afgørelse om, at den pågældende skal ud- eller afvises. I praksis gives der derfor ikke adgang til rådgivning, f.eks. gennem Dansk Flygtningehjælp, i de tilfælde, hvor der sker afvisning eller udvisning i medfør af bestemmelsen i udlændingelovens § 48, stk. 2.

I delbetænkningens kapitel 3 har udvalget bl.a. behandlet spørgsmålet, om asylansøgere skal have adgang til rådgivning af f.eks. Dansk Flygtningehjælp, mens de afventer en afgørelse om ud- eller afvisning efter udlændingelovens § 48, stk. 2, eller eventuelt effektueringen af en sådan afgørelse.

I kapitlets afsnit 3.8. er der nærmere redegjort for udvalgets overvejelser vedrørende behovet for at etablere en sådan rådgivningsordning.

Som anført på side 106 i betænkningen er det udvalgets opfattelse, at asylansøgere i ud- eller afvisningsposition generelt kan have et behov for at kunne tage kontakt til Dansk Flygtningehjælp eller en anden humanitær organisation.

Udvalget har i den forbindelse fundet det afgørende, at gennemførelsen af adgangen til rådgivning i disse tilfælde tilrettelægges på en sådan måde, at de oprindelige intentioner bag § 48, stk. 2 – en hurtig, smidig og retssikkerhedsmæssig forsvarlig procedure – fastholdes, og man har noteret sig Dansk Flygtningehjælps tilkendegivelse om, at man vil være indstillet på at medvirke til, at adgangen til rådgivning ikke påvirker en hurtig effektivering af en eventuel ud- eller afvisning.

Udvalget kan på den baggrund anbefale, at der generelt gives en asylansøger i ud- eller afvisningsposition – uanset om den pågældende er frihedsberøvet eller ej – adgang til at kontakte Dansk Flygtningehjælp. Er asylansøgeren frihedsberøvet, bør der være adgang til rådgivning af Dansk Flygtningehjælp uden brev- og besøgskontrol.

Den nærmere tilrettelæggelse af ordningen bør efter udvalgets opfattelse fastlægges efter forhandling mellem Indenrigsministeriet, Dansk Flygtningehjælp og Rigspolitechefen.

Udvalget har dog fundet anledning til at understrege, at ordningen ikke må påvirke muligheden for en hurtig effektivering af en eventuel afgørelse om ud- eller afvisning.

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at forslaget i første omgang bør udmøntes ved, at der som en forsøgsordning etableres en rådgivningsordning i Københavns Lufthavn i Kastrup.

Indenrigsministeriet kan i det hele tiltræde udvalgets forslag.

Indenrigsministeriet finder – i lighed med udvalget – anledning til at understrege, at ordningen ikke må påvirke muligheden for en hurtig effektivering af en eventuel afgørelse om ud- eller afvisning. Det bemærkes herved, at det ofte er afgørende for muligheden for at effektuere en afgørelse om ud- eller afvisning, at dette sker ganske kort tid efter den pågældende asylansøgers indrejse. Rådgivningsordningen indebærer endvidere ikke en adgang for Dansk Flygtningehjælp til at øve indflydelse på afgørelsen i ud- eller afvisningssagen.

2.4. Overførsel af opgaven med at afhøre asylansøgere fra politiet til Direktoratet for Udlændinge

Udvalget har behandlet spørgsmålet om en eventuel overførsel af opgaven med at afhøre asylansøgere fra politiet til Direktoratet for Udlændinge i betænkningens kapitel 2.

Der er her udførligt redegjort for baggrunden for udvalgets overvejelser vedrørende dette spørgsmål.

Der har i udvalget været enighed om, at spørgsmålet om, hvor asylafhøringsopgaven må antages at blive løst bedst og mest effektivt, ikke kan besvares éntydigt, men primært må basere sig på mere holdningsprægede overvejelser, herunder om en sådan afhøringsopgave bør varetages af en civil eller en politimæssig myndighed. Udvalget har derfor fundet det rigtigst ikke at fremkomme med en indstilling vedrørende dette spørgsmål.

Udvalget har på denne baggrund fundet det rigtigst alene at belyse de forskellige argumenter, der kan anføres for og imod en eventuel overførsel af opgaven. Disse argumenter er gengivet i betænkningens kapitel 2, afsnit 2.11., hvortil der henvises.

Indenrigsministeriet er principielt enig med udvalget i, at spørgsmålet om, hvor asylafhøringsopgaven må antages at blive løst bedst og mest effektivt, ikke kan besvares éntydigt, men primært må basere sig på mere holdningsprægede overvejelser.

Imidlertid findes der – henset til, at en asylansøgers forklaring som anført af udvalget i betænkningens kapitel 2, afsnit 2.3., ofte vil være afgørende for udfaldet af sagen – at burde lægges betydelig vægt på Dansk Flygtningehjælps oplysninger over for ud-

valget om asylansøgernes oplevelse af politiets afhøringer, herunder ikke mindst flygtningehjælps vurdering af den usikkerhed, der følger af selve det forhold, at forklaringen skal afgives til en politimæssig myndighed.

Hertil kommer som påpeget af udvalget, at en eventuel overførsel – på baggrund af de oplysninger, der har foreligget for udvalget – må forventes at være ressourceneutral eller eventuelt forbundet med en vis besparelse, jf. side 67 ff. i betænkningen.

Det bemærkes i den forbindelse endvidere, at Finansministeriet i sin rapport af 25. oktober 1994 om turnusundersøgelsen af Direktoratet for Udlændinge har anbefalet, at asylafhøringer i normalprocedure foretages af direktoratet (i stedet for af politiet). Det bemærkes herved, at Direktoratet for Udlændinge allerede i dag forestår afhøringen af asylansøgere, der behandles efter åbenbart grundløs-proceduren.

Det foreslås på den baggrund, at opgaven med at afhøre asylansøgere i normalprocedure overføres fra politiet til Direktoratet for Udlændinge.

For så vidt angår de øvrige opgaver, som politiet varetager i forbindelse med oplysningen af en asylsag, kan Indenrigsministeriet i det hele tiltræde udvalgets anbefalinger.

Der er således i udvalget enighed om, at politiet fortsat skal varetage opgaven med at tilvejebringe de oplysninger om udlændingen (identitet, rejserute, familiemæssig tilknytning), som er nødvendige for, at Direktoratet for Udlændinge kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 48, stk. 2.

Der er endvidere i udvalget enighed om, at politiet under alle omstændigheder fortsat bør have en naturlig rolle i asylproceduren, således at registrering af asylansøgere og eventuelt mere specielle afhøringer fortsat foretages af politiet. Hertil kommer, at politiet udfører en række opgaver i relation til udlændinges indrejse og ophold i Danmark, herunder efterforskning i menneskesmuglingssager, jf. udlændingelovens § 59, stk. 3, og opgaver af sikkerhedsmæssig karakter, hvortil kræves en specialiseret, professionel ekspertise, som netop politiet besidder. Der er i udvalget enighed om, at disse opgaver ligeledes fortsat bør udføres af det dertil uddannede personale hos politiet.

2.5. Politiets fremtidige rolle i asylsagsbehandlingen efter en overførsel af opgaven med at afhøre asylansøgere til Direktoratet for Udlændinge

2.5.1. Indledning

Politiet vil, såfremt forslaget om, at opgaverne med at forestå udfyldelse af asylansøgningsskema og at afhøre asylansøgere overføres fra politiet til Di-

rektoratet for Udlændinge, gennemføres, fortsat skulle varetage en lang række vigtige opgaver inden for udlændingeadministrations, herunder asylsagsbehandlingen.

Nedenfor beskrives de opgaver, som politiet fortsat skal varetage i relation til asylsagsbehandlingen. Beskrivelsen omfatter både opgaver, der varetages af Rigspolicefene, og opgaver, der varetages af de lokale politikredse.

Beskrivelsen omfatter ikke de opgaver, som politiet i øvrigt varetager i forhold til udlændinge f.eks. i forbindelse med indrejsekontrollen ved landegrænserne, i forbindelse med den interne udlændingekontrol eller som bistand for Direktoratet for Udlændinge i forbindelse med opholdssager.

2.5.2. Beskrivelse af politiets fremtidige rolle

Politiet foretager *afhøring* af en udlænding, som søger asyl i Danmark, med henblik på, at Direktoratet for Udlændinge træffer afgørelse efter udlændingelovens § 48, stk. 2, om eventuel ud- eller afvisning til et sikkert tredjeland.

Træffer Direktoratet for Udlændinge afgørelse om, at udlændingen kan indrejse her i landet med henblik på at opholde sig her under asylsagens behandling, skal udlændingen *registreres* som asylansøger. Denne registrering varetages af politiet.

Selv om det foreslås, at politiet ikke længere skal foretage *selve asylafhøringen*, forudsættes det, at politiet efter Direktoratet for Udlændinges nærmere bestemmelse fortsat skal foretage eventuelle mere specielle afhøringer, ligesom politiet fortsat skal varetage opgaver af mere sikkerhedsmæssig karakter.

Politiet varetager generelt opgaven med at *forkynde* Direktoratet for Udlændinges afgørelser om afslag på asyl i åbenbart grundløs-proceduren, ligesom politiet i visse tilfælde (f.eks. hvor ansøgeren er analfabet) forestår *underretningen* af asylansøgeren om direktoratets afslag på asyl i normalproceduren. Endelig varetager politiet *forkyndelsen* af visse af Flygtningeåvnets afgørelser.

Politiet foretager *udrejsekontrol* ved udløbet af udrejsefristen, dvs. at politiet kontrollerer, om udlændingen har forladt landet inden for den frist, som udlændingemyndighederne har fastsat.

Er udlændingen ikke udrejst, drager politiet omsorg for udrejsen.

Indenrigsministeriet har ved brev af 12. juli 1994 til Rigspolicefene fastsat nærmere retningslinjer for behandlingen af sager efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, hvor udsendelse ikke for tiden er mulig. I retningslinjerne er der fastsat en forpligtelse for politiet til at *underrette/forelægge sager for Di-*

rektoratet for Udlændinge i tilfælde, hvor udsendelse ikke for tiden er mulig.

Udarbejdelsen af mere detaljerede retningslinjer til politiet og Direktoratet for Udlændinge omkring disse spørgsmål har været drøftet af repræsentanter for Direktoratet for Udlændinge, Rigspolicefene, Udenrigsministeriet og Indenrigsministeriet.

Disse nærmere retningslinjer vil blive udsendt snarest muligt.

Politiet foretager løbende *efterforskning*, såvel i konkrete sager som generelt med henblik på at fastslå identiteter og fastlægge rejseruter. Formålet med denne efterforskning er dels at afsløre misbrug af asylinstituttet i konkrete sager, dels at kunne tegne et billede af de mest benyttede indrejsemønstre, rejseruter m.v. Politiet indsamler, registrerer, analyserer og videregiver endvidere oplysninger om *menneskesmugling* og illegal indvandring generelt med henblik på at tilvejebringe det (baggrunds)materiale, der er nødvendigt for efterforskningen af straffesager vedrørende menneskesmugling efter udlændingelovens § 59, stk. 3.

I forbindelse med politiets behandling af sagerne kan det på forskellige stadier af sagsbehandlingen være nødvendigt at *frihedsherøve* de pågældende udlændinge efter udlændingelovens § 36.

Politiet har endvidere en række *»ro og orden-opgaver«* i forbindelse med asylcentre og flygtningelandsbyerne, som er fordelt over hele landet.

3. Opfølgning på turnusundersøgelsen

3.1. Udlægning af afgørelseskompetence fra Direktoratet for Udlændinge og overførsel af ekspeditionsopgaver fra politiet til statsamterne

Finansministeriets rapport om turnusundersøgelsen af Direktoratet for Udlændinge, der blev afgivet den 25. oktober 1994, indeholder en række konklusioner vedrørende tilrettelæggelsen af administrationen af opholds- og arbejdstilladelser og vedrørende en eventuel overførsel af visse rent administrative funktioner til statsamterne.

Det er således bl.a. nævnt, at sager, hvorved der gives opholdstilladelse til udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne, normalt er uproblematisk, og at spredningen af kompetencen på 14 statsamter og Overpræsidiatet derfor næppe vil give anledning til kvalitetsproblemer.

Rapportens anbefalinger har imidlertid en sådan karakter, at hele problemstillingen, herunder en mere præcis udmøntning, efter Indenrigsministeriet opfattelse kræver en drøftelse mellem Direktoratet for Udlændinge, Indenrigsministeriet og statsamterne.

På denne baggrund blev der nedsat en ekspertarbejdsgruppe, hvori de nævnte myndigheder, Rigspo-

F. t. 1. vedr. udlændingeloven

litichefen og personalerepræsentanter fra direktoratet og statsamterne er repræsenteret. Arbejdsgruppen fik til opgave at foretage en vurdering af hensigtsmæssigheden af at udlægge Direktoratet for Udlændinges kompetence til at træffe afgørelse vedrørende opholdstilladelse til statsamterne. Arbejdsgruppen fik endvidere til opgave at vurdere hensigtsmæssigheden af, hvorvidt ansøgninger om opholds- og arbejdstilladelser fremover skal indgives direkte til statsamterne, således at politiet ikke længere vil kunne modtage disse.

Ekspertarbejdsgruppen har efterfølgende i april 1995 afgivet sin endelige rapport og peget på, at ansøgninger om EF/EØS-opholdsbevis og opholdstilladelse efter EF-bekendtgørelsen samt sager vedrørende opholdstilladelse til udenlandske adoptivbørn efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 1, jf. udlændingebekendtgørelsens § 23, stk. 1, nr. 1, som følge af deres selvstændige og velafgrænsede karakter forekommer velegnede til at udlægge til statsamternes behandling i 1. instans. Ekspertarbejdsgruppen har derimod ikke fundet, at det var muligt at pege på tilsvarende hensyn, for så vidt angår andre sagstyper inden for opholds- og arbejdstilladelsessagerne.

Ekspertarbejdsgruppen har i sin rapport fundet, at en eventuel udlægning af de nævnte sagsområder vil indebære en sådan nyordning, set i forhold til hidtidige sagsbehandlingsordninger og kompetencefordelinger inden for udlændingelovens område, at ordningen foreslås iværksat som en forsøgsordning, der undergives en evaluering efter udløbet af en tre-årig periode.

Arbejdsgruppens medlemmer har – bortset fra Rigspolitichefens repræsentant - endvidere været enige om at foreslå, at politiets ekspeditionsopgaver, for så vidt angår de sager, hvor statsamterne får udlagt afgørelseskompetence, overføres til statsamterne.

Ekspertarbejdsgruppen har på tilsvarende vis drøftet en overførsel af politiets ekspeditionsopgaver uden for de områder, hvor statsamterne vil få afgørelseskompetence, men har i sin rapport fundet det restet at undlade at fremkomme med en indstilling om, hvorvidt dette område burde overføres til statsamterne.

Ekspertarbejdsgruppen har herudover været enige om at indstille, at Direktoratet for Udlændinges nuværende publikumsekspedition med tilhørende funktioner vedrørende det storkøbenhavnske område opretholdes bortset fra sager, der bliver udlagt til statsamterne.

Ekspertarbejdsgruppen har i sin rapport fundet, at den ved sine indstillinger har taget højde for de konklusioner, der fremgår af turnusundersøgelsen, men

har efter en gennemgang af de enkelte sagsområder inden for opholds- og arbejdstilladelser tillige fundet, at behandlingen af sager om opholdstilladelse til udenlandske adoptivbørn, jf. oven for, med fordel ville kunne udlægges til statsamterne.

Lovforslaget indeholder på denne baggrund en bestemmelse, hvorved indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, hvilke myndigheder der kan træffe afgørelse i de to sagstyper.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil på baggrund af arbejdsgruppens vurderinger blive udnyttet til at lade Direktoratet for Udlændinge være klageinstans for de afgørelser, som i bestemmelsen foreslås udlagt til statsamterne.

Det er Indenrigsministeriets opfattelse, at en eventuel udlægning/overførsel af opgaver fra direktoratet og politiet til statsamterne udgør et sådant brud med hidtidige kompetencefordelinger, at der i første omgang bør etableres en forsøgsordning med efterfølgende evaluering efter udløbet af en 3-årig periode.

Der foreslås derfor indsat en revisionsbestemmelse i lovforslaget, hvorefter indenrigsministeren skal fremsætte forslag om revision for Folketinget i folketingsåret 1998-99.

3.2. Udlændingeattachéer

I rapporten over turnusundersøgelsen af Direktoratet for Udlændinge fra oktober 1994 anbefalede Finansministeriet bl.a., at det i forbindelse med styrkelsen af direktoratets informations- og dokumentationssektion kan overvejes at udstationere midlertidige attachéer på udvalgte repræsentationer og foretage tjenesterejser til særlige brændpunkter. I disse overvejelser bør indgå dokumentation for såvel attachéers som længerevarende rejsers omkostningseffektivitet.

I fortsættelse af denne anbefaling nedsatte Indenrigsministeriet den 28. november 1994 en ekspertarbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Indenrigsministeriet (formand), Udenrigsministeriet, Rigspolitichefen og Direktoratet for Udlændinge. Endvidere blev Flyttingenævnet inddraget i arbejdet.

Arbejdsgruppen skulle ifølge sit kommissorium bl.a. overveje, om det ud fra en samlet vurdering, herunder ved inddragelse af samfundsøkonomiske hensyn, vil være hensigtsmæssigt at ansætte udlændingeattachéer ved repræsentationer i visse lande.

Arbejdsgruppen skulle endvidere overveje, om udlændingelovens kompetenceregler bør ændres med henblik på, at kompetencen til at træffe visse afgørelser i henhold til udlændingeloven ud fra et effektiviseringshensyn med fordel kan udlægges til repræsentationerne i udlandet.

Arbejdsgruppen har i april 1995 afgivet sin rapport til indenrigsministeren.

Rapporten indeholder en udførlig beskrivelse af de opgaver, der i dag varetages af de danske repræsentationer i udlandet på udlændingeområdet, samt en udførlig redegørelse for de opgaver, som den hidtidige indvandrerattaché i Islamabad har varetaget.

Rapporten indeholder endvidere en beskrivelse af andre danske myndigheders anvendelse af og erfaringer med udstationering af medarbejdere i udlandet, ligesom der i rapporten er en kort redegørelse for anvendelsen af udlændingeattachéer mv. i Norge og Sverige.

Herudover indeholder rapporten en gengivelse af de overvejelser, som arbejdsgruppen har gjort sig vedrørende de spørgsmål, der er rejst i arbejdsgruppens kommissorium.

Arbejdsgruppen har i den forbindelse peget på 3 modeller for en eventuel øget indsats i udlandet på udlændingeområdet. De nævnte modeller udgør ifølge rapporten ikke alternativer, men tiltag, som indbyrdes kan kombineres og supplere hinanden:

1. *Faste udlændinge-attachéer*, som udstationeres i de lande, hvorfra der kommer flest flygtninge. Her vil attachéerne kunne kontrollere dokumenter fra flygtninge og lære forholdene i landet at kende, så det bliver lettere at vurdere bl.a. asylsagerne i Danmark.
2. »Flyvende attachéer«, som udsendes til aktuelle brændpunkter og på skift arbejder i forskellige lande. Denne model minder i vid udstrækning om de modeller, der anvendes af udlændingemyndighederne i Norge og Sverige. Som et eksempel på brændpunkter kan nævnes lande eller områder, hvorfra der akut sker en pludselig, større indstrømning af asylansøgere. Også disse attachéer vil bl.a. kunne sætte sig ind i de pågældende landes dokumenter og bidrage til, at falske dokumenter lettere kan sorteres fra.
3. Herudover er det intentionen, at der i højere grad skal foretages delegationsrejser (»fact finding-missions«) til andre områder med det formål at udarbejde rapporter om forholdene i landene primært til brug for asylsagsbehandlingen.

Indenrigsministeriet vil snarest tage stilling til, om og i givet fald på hvilke områder arbejdsgruppens anbefalinger bør udmøntes i konkrete initiativer.

3.3. Direktoratet for Udlændinges fremtidige rolle

Blandt andet som følge af de nye opgaver, som Direktoratet for Udlændinge vil blive tilført i forbindelse med den foreslåede overførsel af afhøringskompetencen i asylsager fra politiet til Direktoratet for Udlændinge, og som følge af, at ministeren fore-

slås bemyndiget til at overføre visse 1.-instansafgørelser m.v. til statsamtene, jf. pkt. 3.1., er der behov for forskellige strukturændringer.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse bør direktoratet gøres til et alment *sagkyndigt* direktorat, der kan fungere som statens (regeringens) ekspert på et bestemt område (udlændingeområdet). Der vil således ske en fastholdelse og styrkelse af den sagkundskab, som direktoratet besidder i dag.

Indenrigsministeriet vil derfor tage initiativ til at uddelegere til Direktoratet for Udlændinge en række generelle, mere alment orienterede ansvarsområder, der i dag varetages af Indenrigsministeriets departement. En sådan udlægning vil bl.a. omfatte visse generelle rådgivende opgaver og det internationale samarbejde på udlændingeområdet.

Da Direktoratet for Udlændinge efter ministeriets opfattelse bør gøres til en alment sagkyndig myndighed, der skal have et omfattende ansvar på udlændingeområdet, finder Indenrigsministeriet, at det vil være en naturlig konsekvens heraf, at Direktoratet for Udlændinge tildeles ansvaret for centerindkvarteringen af asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse. Yderligere påtænkes det, at opgaverne i forbindelse med centerindkvarteringen vil blive løst i et samarbejde med statsamtene.

Der søges etableret en kontraktsstyrelsesmodel for Direktoratet for Udlændinge, således at den overordnede økonomiske ramme bliver fastlagt på grundlag af de forventede arbejdsresultater i direktoratet.

Den nærmere afgrænsning af de opgaver, der vil blive delegeret til Direktoratet for Udlændinge, fastlægges af indenrigsministeren i en cirkulæreskrivelse og vil løbende kunne tilpasses de aktuelle behov.

4. Flygtningenævnets forhold

4.1. Indledning

De i dette lovforslag fremsatte effektiviseringsforslag vedrørende Flygtningenævnet skal bl.a. ses på baggrund af, at der for tiden ikke er fuld balance mellem antallet af indkommende og afgjorte sager i Flygtningenævnet.

Flygtningenævnet vil med daglige dobbelte nævnmøder kunne afgøre ca. 170 sager om måneden.

I november 1994 blev der i Flygtningenævnet modtaget 305 spontansager, i december 1994 441 spontansager, i januar 1995 251 spontansager og i februar 1995 199 spontansager. I perioden november 1994 – februar 1995 indkom der således i alt 1.196 nye spontansager til nævnet.

I november 1994 blev i alt 59 spontansager *sat på dagsordenen til et nævnsmøde*, i december 51 spontansager, i januar 1995 84 spontansager og i februar 1995 113 spontansager. I perioden november 1994 – februar 1995 blev der således i alt sat 307 spontansager på dagsordenen til et nævnsmøde.

Af disse 307 sager blev i alt 247 sager afgjort på nævnsmødet. Af de 60 sager, som ikke blev afgjort på nævnsmødet, vil 37 ikke efterfølgende skulle optage plads på nævnsmøder, f.eks. fordi sagerne blev udsat til afgørelse ved skriftlig votering blandt nævnets medlemmer. De resterende 23 sager vil skulle berammes på ny.

Det kan således konstateres, at sagstilgangen i den nævnte periode ikke har været i balance med nævnets afgørelseskapacitet. For hver af månederne indkom der således flere sager, end nævnet kunne afgøre selv med dobbelte daglige nævnsmøder. Flygtninge­nævnets formandskab har endvidere oplyst, at antallet af behandlingsmodne sager og sekretariatets personaleforhold ikke i den nævnte periode har muliggjort afholdelse af dobbeltnævn.

Det skal bemærkes, at Flygtninge­nævnet skønner, at ca. 15 pct. af de sager, der indkommer til nævnets sekretariat, afsluttes før sagen kommer på dagsordenen til et møde, f.eks. fordi ansøgeren forsvinder eller frafalder sin asylansøgning.

Det må på den anden side påregnes, at direktoratets behandling af bosnier-sagerne afhængig af udviklingen i Bosnien-Hercegovina vil kunne betyde et yderligere sagspres også for Flygtninge­nævnet.

Bl.a. på denne baggrund er der behov for at gennemføre en effektivisering af sagsgangene i Flygtninge­nævnet.

4.2. Nævnets sammensætning

Det væsentligste element i lovforslagets bestemmelser vedrørende Flygtninge­nævnets arbejde er ændringen af Flygtninge­nævnets sammensætning i § 53.

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 bestemtes, at almindelige sager, som ikke er af principiel karakter, behandles i et nævn bestående af 3 medlemmer. Principielle sager behandles i 7- mandsnævn.

Formålet med ændringen var først og fremmest at muliggøre en hurtigere og smidigere samt mere ensartet asylsagsbehandling i nævnet.

Det har imidlertid vist sig, at 2/3 af alle sager i dag fortsat behandles i 7-mandsnævn, mens den resterende 1/3 af sagerne behandles i 3-mandsnævn.

Forslaget er efter Indenrigsministeriets opfattelse en nødvendig konsekvens af, at intentionerne bag lov nr. 421 af 1. juni 1994 ikke er blevet opfyldt,

hvorfor den ønskede effektivisering af Flygtninge­nævnets arbejde ikke er sket.

Efter forslaget sammensættes Flygtninge­nævnet fremover af en dommer som formand, 1 medlem udpeget efter indstilling fra Dansk Flygtningehjælp og 1 medlem udpeget af indenrigsministeren. Endvidere vil der være 1 medlem udpeget efter indstilling fra Advokatrådet og 1 medlem udpeget efter indstilling fra udenrigsministeren.

Indenrigsministeriet lægger herved afgørende vægt på, at Dansk Flygtningehjælp med sin erfaring og ekspertise i asylsager og flygtningeforhold vil være repræsenteret i nævnet som det »læge« element i behandlingen af asylsager. Indenrigsministeriet bør som det overordnede ansvarlige fagministerium fortsat være repræsenteret i nævnet. Henset til, at også Udenrigsministeriets og Advokatrådets ekspertise er repræsenteret i nævnet, finder Indenrigsministeriet ingen retssikkerhedsmæssige betænkeligheder forbundet ved at reducere antallet af repræsentanter fra Dansk Flygtningehjælp og Advokatrådet fra 2 hver til 1 hver.

Ved en sammensætning af nævnet som foreslået tilgodeses de fundamentale retssikkerhedsmæssige garantier, der skal være til stede i asylsagsbehandlingen, idet afgørelserne fortsat træffes af et uafhængigt, kollegialt organ.

4.3. Visitationsproceduren

I dag visiteres alle sager af formanden efter skriftlig indstilling fra Flygtninge­nævnets sekretariat. Denne visitationsordning er yderst usmidig og ressourcekrævende for nævnets sekretariat og formandskab. Omend anvendelsen af faste 5-mandsnævn vil betyde en væsentlig lettelse i visiteringen af sager, finder Indenrigsministeriet, at der bør indføres en mere smidig og mindre ressourcekrævende visitationsordning.

Der foreslås således indsat en bestemmelse i loven om, at Flygtninge­nævnets formand, eller den formanden bemyndiger hertil, forestår fordeling af sager til mundtlig eller skriftlig nævnsbehandling eller til behandling af formanden eller en af næstformændene alene.

Nævnets formand vil i medfør af den foreslåede bestemmelse kunne bemyndige Flygtninge­nævnets sekretariat til at visitere sagerne, i det omfang nævnsformanden ikke finder, at der er retssikkerhedsmæssige betænkeligheder forbundet hermed.

4.4. Obligatorisk efteruddannelse af advokater

Det foreslås endvidere, at der med henblik på at højne kvaliteten af advokatarbejdet i Flygtninge-nævnet – og dermed yderligere styrke retssikkerheden – som forudsætning for beskikkelse i nævns-sager kan stilles krav om deltagelse i et efteruddannel-seskursus i forskellige emner af betydning for advoka-ters arbejde i forbindelse med Flygtningenævns-sager. Der kan i den forbindelse henvises til, at der også stilles særlige møderetskrav til advokater, der ønsker at kunne møde i landsretterne, Sø- og Han-delsretten og i Højesteret. Der kan også fastsættes regler om, at gennemførelsen af en teoretisk efterud-dannelse på områder af særlig betydning for advoka-ter er en betingelse for at få beskikkelse som advoka-t.

Forslaget forventes at ville indebære en hurtigere og mere koncentreret nævnsbehandling i relation til præsentationen af sagen i nævnet.

4.5. Udvidet formandskompetence

Som led i effektiviseringen af sagsgangen i Flygt-ningenævnet foreslås endvidere, at der gives forman-den eller en af næstformændene bemyndigelse til at meddele afslag på en anmodning om genoptagelse af en asylsag ikke alene som i dag, når der ikke forelig-ger væsentlige nye oplysninger, men i alle de tilfæl-de, hvor der nok foreligger nye oplysninger, men hvor der ikke er holdpunkter for at antage, at næv-net vil ændre sin afgørelse.

Der vil her kunne være tale om tilfælde, hvor næv-net f.eks. har lagt til grund, at en ansøgers medlems-skab af en bestemt politisk forening ikke er asylbe-grundende, og hvor ansøgeren i forbindelse med en anmodning om genoptagelse fremlægger nye bevis-midler vedrørende sit medlemskab af den omhand-lede organisation, eller tilfælde, hvor nævnet har lagt til grund, at en indkaldelse af ansøgeren til militært-jeneste ikke er asylbegrundende, og hvor ansøgeren efterfølgende fremlægger dokumentation for, at han er blevet indkaldt.

Herefter vil kun tvivlsomme sager skulle forelæg-ges til skriftlig votering, som generelt er meget tids-krævende. En sådan adgang til at afslå genoptagelse er ikke omfattet af den nuværende bemyndigelse.

Forslaget vil kunne indebære en nedbringelse af sagsbehandlingstiden i de genoptagelsessager, som efter den gældende ordning vil blive udsendt til skriftlig votering blandt nævnets medlemmer, hvil-ket som nævnt generelt er meget tidskrævende.

4.6. Skriftlig nævnsbehandling

Indenrigsministeriet finder endvidere, at Flygtnin-

genævnet uden retssikkerhedsmæssige betænkelig-heder kan behandle flere sager på skriftligt grundlag.

Der foreslås derfor indsat en bestemmelse i loven om, at flere sager kan behandles på skriftligt nævn. Om de forskellige sagstyper, der foreslås behandlet på skriftligt nævn, henvises der til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Det foreslås således, at sager, hvor klagen er grundløs, eller hvor forholdene i øvrigt taler for den-ne behandlingsform, efter en konkret vurdering vil kunne henvises til skriftlig behandling. Det er en for-udsætning, at det hverken efter de asylretlige proble-mer, sagen rummer, eller efter de troværdighedspro-blemer, som sagen kan rejse, vil være forbundet med retssikkerhedsmæssige betænkeligheder at behandle sagen på skriftligt grundlag.

For at bevare effektiviseringsfordelen ved forsla-get er det endvidere afgørende, at det enkelte nævn, som får henvist en sag til skriftlig behandling, ikke efterfølgende beslutter at udsætte sagen til nyt mundtligt nævnsmøde. Da det er nævnets formand, der får ansvaret for at visitere sagerne til skriftlig be-handling, skønnes en sådan afskæring af det enkelte nævns mulighed for at henvise sagen til andet forum ikke at være betænkelig.

Det foreslås dog, at der skal være en sådan henvis-ningsadgang, hvor en sag er henvist til skriftlig be-handling, fordi klagen i forbindelse med visiteringen er blevet anset for grundløs.

Forslaget vil indebære, at færre sager vil skulle un-dergives mundtlig nævnsbehandling.

4.7. Afskæring af fremlæggelse af nye bevismidler

I dag kan en asylansøger på et hvilket som helst tidspunkt under sagens behandling fremlægge nye dokumenter, som ansøgeren mener har betydning for vurderingen af sagen. I nogle tilfælde fører frem-læggelsen af nye bevismidler til en udsættelse af sa-gen, hvilket som oftest er meget tidskrævende.

Der foreslås indført en bestemmelse om begræns-ning i asylansøgers adgang til under nævnets be-handling af klagesagen at fremlægge bevismidler til sagen, som allerede kunne være fremlagt forud for direktoratets afgørelse. Tilsvarende foreslås en be-grænsning i adgangen til under nævnets behandling af en genoptagelsessag at fremlægge bevismidler, som allerede kunne være fremlagt forud for direkto-ratets eller nævnets oprindelige afgørelse.

Det foreslås således, at Flygtningenævnets for-mand eller en af næstformændene skal kunne beslut-te, at sådanne dokumenter ikke kan fremlægges. Be-slutning herom træffes af nævnets formand eller for-manden for det nævn, som behandler den pågælden-de sag, og kan ikke indbringes for anden myndighed.

Det forudsættes, at asylansøgeren gøres bekendt med bestemmelserne om begrænsningerne i adgangen til at fremlægge bevismidler, hvorfor Indenrigsministeriet ikke finder, at der er retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved forslaget.

Reglerne om fremlæggelse af bevismidler vil således blive beskrevet nærmere i den asylvejledning, som udleveres til asylansøgere i forbindelse med registreringer.

Bestemmelsen skal sikre, at alle de bevismidler, som en asylansøger er i besiddelse af, fremlægges under direktoratets behandling af sagen, således at ægthedsundersøgelser eller lignende kan iværksættes så tidligt som muligt. Hensigten med forslaget er særligt at undgå, at der opstår situationer, hvor Flygtningenævnet på grund af den sene fremkomst af et dokument ikke kan træffe afgørelse i sagen under nævnsmødet, men må udsætte sagen, således at sagen først kan afgøres på et senere tidspunkt enten på skriftligt grundlag eller efter skriftlig votering blandt nævnets medlemmer.

Bestemmelser om afskæring af fremlæggelse af nye bevismidler kendes fra den borgerlige retspleje. Efter retsplejelovens § 357 er det op til retten at afgøre, om en part – efter at sagens forberedelse er afsluttet – under modpartens protest kan føre beviser, som ikke er angivet under forberedelsen. Efter retsplejelovens § 363 kan retten efter anmodning afskære en part fra at føre beviser, som ikke er angivet inden domsforhandlingen, eller at påberåbe sig dokumenter, som ikke er fremkommet rettidigt. Retten kan endvidere under domsforhandlingen – selv om der ikke foreligger protest – modsætte sig, at der føres nye beviser.

4.8. Administrative tiltag over for Flygtningenævnet

Indenrigsministeriet vil endvidere snarest tage skridt til at gennemføre en række administrative tiltag med henblik på en yderligere effektivisering af nævnets arbejde.

Flere af de påtænkte initiativer vil blive taget op i forbindelse med en kommende ændring af Flygtningenævnets forretningsorden, men der påtænkes herudover gennemført en række yderligere administrative tiltag, som vil kunne gennemføres uafhængigt af forretningsordenen.

De påtænkte initiativer har primært til formål at øge Flygtningenævnets sagsbehandlingskapacitet. En øget sagsbehandlingskapacitet vil indebære en nedbringelse af sagsbehandlingstiden og medvirke til en løbende og mere effektiv afvikling af de modtagne sager.

Det påtænkes bl.a. at skabe mulighed for, at der berammes 3 eller flere nævnsmøder pr. dag i stedet

for som nu maksimalt 2 møder pr. dag. Endvidere påtænkes det at indføre en ordning med faste stand-by tolke til brug for sekretariatet (i genoptagelsessager og ombudsmandssager). Herudover vil det i højere grad end nu blive tilstræbt at beramme sager fra samme landegruppe inden for samme nævnsmøde.

Det påtænkes endvidere at gennemføre en række administrative tiltag med henblik på en fastholdelse og styrkelse af en ensartet praksis i nævnet. Det påtænkes således at udarbejde hyrdebrev om praksis i nævnet m.v. til advokater og næstformænd, ligesom der vil blive oprettet en database (visdomsbank) over afgørelser m.v.

5. Andre ændringer

5.1. Frihedsberøvelse af asylansøgere, der er udtaget til den særligt fremskyndede åbenbart grundløs-procedure

Udlændingelovens § 36 indeholder bestemmelser om administrativ frihedsberøvelse af udlændinge.

Også forud for 1983-loven var der hjemmel til at foretage administrative frihedsberøvelser i forbindelse med udlændingesagsbehandlingen.

Der er tale om en administrativ frihedsberøvelse, som er undergivet domstolsprøvelse, jf. § 37, og ikke om anholdelse som følge af kriminalitet.

Ifølge § 36, stk. 1, 1. pkt., kan der under visse betingelser foretages administrativ frihedsberøvelse af en udlænding, som ikke har fast bopæl her i landet, for at sikre muligheden for afvisning eller udvisning eller udsendelse af den pågældende.

Administrativ frihedsberøvelse kan kun ske i tilfælde, hvor dette indgreb er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse. Det er således en betingelse, at det ikke er muligt at sikre den pågældendes tilstedeværelse efter bestemmelserne i udlændingelovens § 34, dvs. ved deponering af pas m.v., ved sikkerhedsstillelse, ved pålæg om at tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse eller ved at bestemme, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt).

Administrativ frihedsberøvelse kan endvidere kun ske i tilfælde, hvor dette indgreb er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller udvisning eller udsendelse af den pågældende.

Efter § 36, stk. 2, 2. pkt., kan der ske administrativ frihedsberøvelse af udlændinge, der udebliver fra en afhøring ved politiet eller Direktoratet for Udlændinge. Det tilstræbes i disse tilfælde at afhøre udlændinge så hurtigt, at frihedsberøvelsen kun bliver ganske kortvarig, og således at der kun i helt sjældne tilfælde vil blive behov for fremstilling for retten.

Frihedsberøvelse af udlændinge efter § 36, stk. 1, 1. pkt., finder sted i en række forskellige situationer, hvoraf hovedtilfældene gennemgås i det følgende.

Retter en udlænding henvendelse til politiet for at søge asyl, skal politiet, uanset om ansøgningen indgives ved den danske grænse eller efter indrejsen til Danmark, forelægge sagen for Direktoratet for Udlændinge, der efter udlændingelovens § 48, stk. 2, har kompetencen til at træffe afgørelse om at tillade udlændingens indrejse eller om at afvise eller udvise den pågældende.

I et betydeligt antal tilfælde vil politiet ikke i forbindelse med den første undersøgelse kunne fastlægge udlændingens identitet eller rejserute, og Direktoratet for Udlændinge vil derfor ikke umiddelbart kunne træffe afgørelse om afvisning.

Det er fast antaget i domstolspraksis, at der vil kunne ske frihedsberøvelse af en asylansøger, der *er afvist* efter udlændingelovens § 48, stk. 2, eller som *befinder sig i en aktuel afvisnings- eller udvisningsposition*, idet Direktoratet for Udlændinge ikke har kunnet træffe afgørelse i sagen. Politiet foretager frihedsberøvelse i et meget stort antal sager i denne kategori.

Det er endvidere ved lov nr. 33 af 18. januar 1995 i overensstemmelse med hidtidig fast retspraksis blevet lovfæstet, at der kan ske frihedsberøvelse med henblik på at sikre muligheden for udsendelse f.eks. af personer, der har *modtaget afslag på en ansøgning om asyl og er pålagt at udrejse af landet*.

Der kan endvidere efter praksis ske frihedsberøvelse i tilfælde, hvor en asylansøger er *meddelt tilladelse til indrejse og ophold i landet under asylsagens behandling*. Dette vil typisk være tilfældet, hvor en uidentificeret asylansøger fortsat undergives frihedsberøvelse for at sikre den pågældendes tilstedeværelse i forbindelse med politiets fortsatte bestræbelser på at fastlægge vedkommendes identitet. Tilsvarende gælder, hvor en asylansøgers rejserute ikke kan anses for endeligt fastlagt.

Politiet har endvidere siden september 1994 ud fra en konkret vurdering af sagens samlede oplysninger – herunder bl.a. asylmotiv, indrejseforhold, tid og sted for og omstændigheder ved indgivelse af ansøgning om asyl, nationalitet, alder, køn, personlige forhold, eventuel kriminalitet og eventuelle tidligere asylansøgninger – truffet beslutning om frihedsberøvelse i en række tilfælde, hvor der er tale om, at asylansøgeren kommer fra et europæisk land og i følge gældende praksis ikke skal udfylde asylansøgnings-skema, og hvor det må forventes, at ansøgningen om asyl efterfølgende udtages til hurtig behandling efter den mellem Direktoratet for Udlændinge, Dansk Flygtningehjælp og Rigspolitiet aftalte særlige ha-

steprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgninger.

Baggrunden for indførelsen af denne særlige hasteprocedure var udlændingemyndighedernes erfaringer med baltiske og østeuropæiske asylansøgere i tiden op til september 1994, idet de pågældende – som oftest enlige unge eller yngre mænd – forsøgte at forhale asylsagens behandling, der erfaringsmæssigt – stort set uden undtagelse – mandede ud i afslag på ansøgningen og udsendelse.

Typisk udeblev de pågældende fra politiafhøringer og samtaler med Direktoratet for Udlændinge, ligesom de skabte uro blandt de øvrige beboere i Sandholmløjren og i øvrigt stod for en markant andel af berigelseskriminaliteten, navnlig butikstyveri, i Hillerød Politikreds. Siden ordningens indførelse er de omtalte problemer stort set blevet elimineret.

Som følge af indførelsen af den særlige hasteprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgninger er sagsbehandlingstiden fra registrering til udsendelse nedbragt til under en uge for de personer, som er udtaget til behandling efter den særlige hasteprocedure, jf. punkt 1.

Af to kendelser afsagt af Østre Landsret i januar 1995 kan det imidlertid udledes, at der som udgangspunkt ikke vil være mulighed for at frihedsberøve identificerede asylansøgere, der indrejser lovligt i landet og søger asyl i forbindelse med indreisen eller forholdsvis kort tid herefter, og som stadig er i besiddelse rejsedokumenter. Det bemærkes i den forbindelse, at Østre Landsret tidligere i september 1994 havde bekræftet, at der var hjemmel til at frihedsberøve også i disse tilfælde.

Indenrigsministeriet finder, at der bør være mulighed for frihedsberøvelse efter en konkret vurdering – ikke blot med henblik på at sikre, at udsendelse kan ske, når der er meddelt afslag på asylansøgningen – men også med henblik på i visse tilfælde – navnlig for så vidt angår asylansøgere, hvis asylansøgning forventes eller er udtaget til behandling i den særlige hasteprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgninger – at sikre asylansøgernes tilstedeværelse og medvirken under behandlingen af selve asylsagen.

Indenrigsministeriet skal herved henvise til, at adgang til frihedsberøvelse efter en konkret og individuel vurdering efter såvel Rigspolitiets og Indenrigsministeriets vurdering er *en nødvendig forudsætning* for at kunne fastholde personernes tilstedeværelse under sagsbehandlingen. Hensigten er også at fastholde de korte sagsbehandlingstider på under en uge, hindre kriminalitet og uro på centrene og skabe en sådan »signaleffekt«, at færre med helt udsigtsløse sager forsøger at få ophold i Danmark.

De hidtidige erfaringer viser dette: Før indførelsen af den særlige hasteprocedure var der høje indrejsetal af visse grupper østeuropæiske asylansøgere, som forvoldte betydelige problemer i form af kriminalitet, uro på centrene og forhaling af sagsbehandlingstiderne. På alle disse punkter viser tallene en nedgang siden indførelsen af den særlige hasteprocedure i september 1994.

Ordnningen har for det første haft en markant indvirkning på *antallet af indrejste asylansøgere* af de pågældende nationaliteter.

Før etableringen af den særlige hasteprocedure den 13. september 1994 blev der i perioden fra 1. januar til og med 31. august 1994 registreret 213 spontane asylansøgere fra de baltiske lande og 799 fra de nationaliteter, der behandles i den særligt hastende åbenbart grundløs-procedure (Estland, Letland, Litauen, Rusland, Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn, Rumænien, Bulgarien). Det svarer til 7 personer om ugen (30 uger) fra de baltiske lande og 27 personer om ugen fra de pågældende nationaliteter tilsammen.

I perioden fra 13. september 1994 til 26. marts 1995 blev der registreret 52 spontane asylansøgere fra de baltiske lande og 236 fra følgende nationaliteter: Estland, Letland, Litauen, Rusland, Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn, Rumænien, Bulgarien), dvs. 2 personer om ugen (28 uger) fra de baltiske lande og 8 personer om ugen fra de pågældende nationaliteter tilsammen.

De pågældende tal omfatter alle registrerede asylansøgere fra de nævnte nationaliteter, uanset om asylansøgeren er blevet udtaget til behandling efter den særlige hasteprocedure, og uanset om asylansøgeren er blevet frihedsberøvet.

Ordnningen har for det andet haft en markant virkning på *sagsbehandlingstiden* af de asylansøgninger, som den pågældende gruppe af asylansøgere har indgivet.

Før ordningens etablering var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Direktoratet for Udlændinge og Dansk Flygtningehjælp i de åbenbart grundløs-procedure-sager, som blev behandlet som hastesager, 72 dage for de sager, som blev afgjort i juli 1994, og 64 dage for de sager, som blev afgjort i august 1994. Tallene vedrører alene sagsbehandlingstiden i Direktoratet for Udlændinge og Dansk Flygtningehjælp. Den efterfølgende afsendelsesfase efter Direktoratet for Udlændinges afslag på asyl efter åbenbart grundløs-proceduren er ikke medregnet.

Efter ordningens etablering er den samlede sagsbehandlingstid fra registrering til effektivering af udsendelse ca. en uge. Heri er dog undtaget en enkelt

sag, hvor der forelå ekstraordinære vanskeligheder med udsendelsen.

Etableringen den 13. september 1994 af den særlige hasteprocedure med adgang til frihedsberøvelse har for det tredje haft en markant indvirkning på den kriminalitet, som kan henføres til den pågældende gruppe af asylansøgere. Siden ordningens indførelse er der sket en markant nedgang i *kriminaliteten* begået af udlændinge i Hillerød politikreds. Også problemerne med uro i Sandholmlejren er blevet mindre.

Indenrigsministeriet finder endvidere, at der *ikke er retssikkerhedsmæssige betænkeligheder* ved forslaget:

Indenrigsministeriet har foretaget en dybtgående udredning af, hvorvidt anvendelse af frihedsberøvelse over for asylansøgere under asylsagens behandling vil være forenelig med Danmarks internationale forpligtelser.

Det er konklusionen i denne udredning, at den foreslåede adgang til frihedsberøvelse på en konkret og individuel vurdering og på et ikke-diskriminatorisk grundlag vil være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Udredningens konklusioner er gennemgået i de specielle bemærkninger til bestemmelserne.

Indenrigsministeriet skal i relation til de retssikkerhedsmæssige aspekter af forslaget endvidere henviser til, at der er tale om frihedsberøvelse på baggrund af en konkret og individuel vurdering, at frihedsberøvelse stadig forudsætter, at de mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige i de konkrete tilfælde, at der er adgang til domstolsprøvelse med advokatbeskikkelse efter de første 3 gange 24 timer, og at frihedsberøvelse efter denne bestemmelse er tidsmæssigt begrænset til 7 dage.

Indenrigsministeriet skal som begrundelse for forslaget herudover henviser til, at Udenrigsministeriet har oplyst, at der i *Sverige* uden tidsbegrænsning kan ske frihedsberøvelse af asylansøgere under sagsbehandlingen, når dette indgreb er nødvendigt for, at udredningen af asylansøgningen kan gennemføres. Man anser endvidere fra svensk side de svenske regler for at være i fuld overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Indenrigsministeriet skal endvidere henviser til, at Udenrigsministeriet har oplyst, at *Holland, Frankrig og Tyskland* opererer med den mulighed, at visse asylansøgere, hvis asylansøgning må betragtes som åbenbart grundløs, ikke betragtes som indrejst i det pågældende land, men i stedet pålægges at tage ophold på særlige områder inden for et lufthavnsområde. En sådan foranstaltning vil have samme effekt som en frihedsberøvelse, som foretages under asylsagens behandling. Såvel Holland som Tyskland har

vruderet, at de pågældende landes lovgivning er i overensstemmelse med konventionen. Frankrig har ikke over for Udenrigsministeriet givet oplysninger om, hvorvidt man har foretaget en sådan vurdering.

På baggrund heraf og henset til de ovenfor nævnte kendelser finder Indenrigsministeriet det nødvendigt, at anvendelsesområdet for udlændingelovens § 36 præciseres, således at det i den forbindelse udtrykkeligt kommer til at fremgå af bestemmelsen, at den omstændighed, at en asylansøgning forventes eller er udtaget til behandling efter åbenbart grundløs-proceduren, er en afgørende selvstændig indikation for, at frihedsberøvelse kan finde sted, såfremt en afgørelse af asylsagen må anses for nært forestående.

Det foreslås på den baggrund, at udlændingelovens § 36, stk. 1, præciseres. Det foreslås således, at der indsættes et nyt 3. pkt. i § 36, stk. 1, hvorefter en udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 forventes eller er udtaget til behandling efter åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 a, stk. 3, kan frihedsberøves, såfremt det er påkrævet for at fastholde udlændingens tilstedeværelse under asylsagsbehandlingen. Bestemmelsen vil kunne anvendes, medmindre de i § 34 nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige.

Efter § 37 skal udlændinge, der er frihedsberøvet, fremstilles for retten inden 3 døgn fra frihedsberøvelsens iværksættelse, medmindre den pågældende forinden løslades. Retten skal under fremstillingen bl.a. tage stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelsens opretholdelse.

Den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 3. pkt., er som nævnt navnlig tænkt anvendt i forbindelse med sager, der forventes behandlet i den særlige hasteprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgninger.

Frihedsberøvelser, der iværksettes efter denne bestemmelse, forudsættes derfor at være kortvarige, og det foreslås på denne baggrund, at en frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse maksimalt af retten kan udstrækkes i 7 dage regnet fra politiets iværksættelse af frihedsberøvelsen efter bestemmelsen.

Trækker sagsbehandlingen ud over denne frist, vil udlændingen således skulle løslades, medmindre der er grundlag for at frihedsberøve den pågældende efter andre bestemmelser. Der vil i disse tilfælde løbe en ny frist på 3 døgn for fremstilling af den pågældende udlænding i retten, jf. § 37, stk. 1.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 5 og 6.

5.2. Ændring af begyndelsestidspunktet for beregningen af 3-årsfristen efter udlændingelovens § 27 samt ændring af praksis for inddragelse af opholdstilladelse til flygtninge

Når en asylansøger har fået meddelt konventionsstatus (§ 7, stk. 1) eller de facto-status (§ 7, stk. 2) her i landet, vil denne opholdstilladelse inden for en 3-årig periode kunne inddrages, såfremt grundlaget for at meddele asyl ikke længere er til stede, jf. udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 27, stk. 1, regnes denne 3-årige inddragelsesfrist fra tidspunktet for udlændingens tilmelding til folkeregisteret eller, hvis ansøgning om opholdstilladelse er indgivet her i landet, fra tidspunktet for ansøgningens indgivelse.

Det foreslås nu, at den 3-årige inddragelsesfrist for så vidt angår udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse som *flygtninge*, dvs. asyl efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, fremover skal regnes fra tidspunktet for meddelelsen af den første tilladelse og ikke fra tidspunktet for asylansøgningens indgivelse. Herved sikres det, at udlændingemyndighederne kan inddrage opholdstilladelsen, hvis asylgrundlaget ikke længere er til stede inden for 3 år, efter at asylgrundlaget endeligt er blevet prøvet af asylmyndighederne, jf. forslaget § 1, nr. 2.

På baggrund af de øvrige effektiviseringstiltag, som er gennemført, eller som i dette lovforslag foreslås gennemført vedrørende asylproceduren, skønnes det ikke at være forbundet med afgørende betæneligheder, at tidspunktet for, hvornår en indrejst asylansøger kan få meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse, vil komme til at afhænge af myndighedernes sagsbehandlingstid.

Det foreslås samtidig, at bestemmelsen i § 19, stk. 1, nr. 1, ændres, med henblik på at give et klart signal til udlændingemyndighederne om en opstramning i udlændingemyndighedernes praksis vedrørende inddragelse af opholdstilladelse til flygtninge efter § 19, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Det bemærkes, at der fortsat efter § 19, stk. 3, altid vil være adgang til at inddrage en opholdstilladelse, hvis udlændingen har opnået opholdstilladelsen ved svig.

5.3. Indførelse af adgang til afvisning af asylansøgere, der inden for 3 måneder fra indreisen får afslag på asyl

Som et led i bestræbelserne på at effektivisere asylsagsbehandlingen efter åbenbart grundløs-pro-

ceduren, navnlig efter den særlige hasteprocedure over for visse navnlig østeuropæiske asylansøgere, forekommer det langt hyppigere end hidtil, at en person, som har søgt om asyl, får sin sag færdigbehandlet og er klar til udsendelse relativt kort tid efter vedkommendes indrejse.

Er en asylansøger visumfri eller i besiddelse af gyldigt visum, og har den pågældende de fornødne midler til sit underhold her i landet, vil der ikke efter de gældende regler kunne ske afvisning i forbindelse med et afslag på asyl.

Efter udlændingelovens § 3 kan udlændinge, der efter regler fastsat i medfør af § 39, stk. 2, er fritaget for visum, indrejse og opholde sig her i landet i indtil 3 måneder fra indrejsen. Andre udlændinge skal have visum for at indrejse og opholde sig i Danmark, jf. § 4, stk. 1. Visum kan efter § 4, stk. 3, gives til en eller flere indrejser med ret til indtil i alt 3 måneders ophold inden for et nærmere fastsat tidsrum.

Indenrigsministeriet finder, at det vil virke obstruerende på de ovenfor nævnte effektiviseringsbestræbelser, hvis asylansøgere, der har fået afslag på asyl og eventuelt humanitær opholdstilladelse, ikke kan udsendes af landet med det samme, men først efter at de pågældendes visum eller en eventuel visumfri periode er udløbet. Forslaget må endvidere forventes at have en væsentlig signaleffekt over for de såkaldte asylhackere, der udnytter reglerne om adgangen til at søge asyl her i landet.

Det foreslås derfor, at asylansøgere, der får afslag på asyl inden 3 måneder fra indrejsen – dvs. inden for den maksimale udstrækning af et visumfrit ophold eller den maksimale gyldighedsperiode for et visum – skal kunne afvises i forbindelse med afslaget på asyl.

Indenrigsministeriet finder ikke, at forslaget er forbundet med retsikkerhedsmæssige betænkeligheder.

De personer, der vil være omfattet af forslaget, har ved at ansøge om asyl tilkendegivet, at formålet med opholdet her i landet ikke er det midlertidige ophold, som bestemmelserne om visum og visumfrit ophold angår, men at opnå varigt ophold her i landet.

Det bemærkes endvidere, at der ikke i forbindelse med afvisning efter den foreslåede bestemmelse, vil kunne træffes bestemmelse om indrejseforbud.

6. Nedsættelse af ekspertudvalg vedrørende forskellige spørgsmål på udlændingeområdet

6.1. Strukturelle spørgsmål på udlændingeområdet

Udvalget vedrørende effektivisering af asylsagsbehandlingen (Per Sørensen-udvalget) har på side 216 i

sin 3. delbetænkning (betænkning nr. 1288/95) anført, at der på baggrund af afslutningen på den kolde krig kan være anledning til på længere sigt at overveje, om dele af udlændingelovens opbygning fortsat er tidssvarende.

Indenrigsministeriet kan tiltræde, at der på baggrund af bl.a. den internationale udvikling kan være behov for at overveje mere overordnede strukturelle spørgsmål på udlændingeområdet.

Indenrigsministeriet har i den forbindelse endvidere noteret sig, at udvalget vedrørende effektivisering af asylsagsbehandlingen på side 210 i sin 3. delbetænkning har anført, at udvalget ikke har ment at ville fremkomme med en egentlig indstilling om anvendelsen af midlertidig opholdstilladelse, men alene har valgt at pege på forskellige muligheder, idet en egentlig udredning af anvendelsesmulighederne for midlertidig opholdstilladelse efter udvalgets opfattelse må forudsætte en indgående vurdering af de lovmæssige og integrationsmæssige konsekvenser heraf.

På den baggrund finder Indenrigsministeriet det hensigtsmæssigt, at der nedsættes et bredt sammensat ekspertudvalg til at belyse bl.a. de nævnte spørgsmål. Ud over disse spørgsmål vil det efter Indenrigsministeriets opfattelse være naturligt at lade dette udvalg behandle spørgsmål i forbindelse med adgangen til familiesammenføring, herunder spørgsmål vedrørende forsørgelseskravet.

Det er ministeriets umiddelbare opfattelse, at udvalget for at kunne repræsentere den fornødne ekspertviden som udgangspunkt bør sammensættes som udvalget vedrørende effektivisering af asylsagsbehandlingen – evt. med en lidt bredere sammensætning, som eksempelvis kunne omfatte Det Danske Center for Menneskerettigheder eller universiteterne.

Forinden udvalget nedsættes, vil udkast til kommissorium blive forelagt for Folketingets Retsudvalg.

6.2. Udlændingelovens udvisningsregler

I udlændingelovens §§ 22-24 er der fastsat en række detaljerede bestemmelser om, i hvilket omfang udlændinge, der har begået strafbart forhold her i landet, kan udvises ved dom.

I udlændingelovens § 26 er der fastsat en række obligatoriske hensyn til den pågældende udlænding, som skal tages i betragtning ved afgørelsen af, om udlændingen skal udvises.

De gældende bestemmelser er udtryk for, at der ved afgørelsen om udvisning skal foretages en konkret afvejning af grovheden af det begåede strafbare forhold, længden af udlændingens ophold her i lan-

det samt udvisningens belastende karakter for den pågældende udlænding.

Disse bestemmelser, der trådte i kraft den 1. oktober 1983, har nu været gældende i mere end 10 år.

Indenrigsministeriet finder, at der bør nedsættes et ekspertudvalg, der skal gennemgå, i hvilket omfang de nævnte bestemmelser om udvisning ved dom i forbindelse med strafbare forhold anvendes i domstolens praksis, og om der er behov for at ændre de gældende regler herom. Udvalget skal – såfremt der er behov herfor – opstille modeller for, hvorledes udvisningsbestemmelserne kan udformes.

Forinden der nedsættes et udvalg herom, vil udkast til kommissorium blive forelagt for Folketingets Retsudvalg.

7. Økonomiske og administrative bemærkninger

Flere af lovforslagets bestemmelser vil blive sat i kraft efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse, jf. § 3, stk. 3. De økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget er vurderet på baggrund af de forventede ikrafttrædelsestidspunkter. Eventuelle afvigelser herfra vil blive korrigeret på forslag til tillægsbevillingslov for 1995.

7.1. Opfølgning på Per Sørensen-udvalgets 3. delbetænkning

7.1.1. Udvidet adgang til at optage fingeraftryk af udlændinge

Forslaget til nye bestemmelser i udlændingelovens § 40 a, jf. forslaget § 1, nr. 11, om en udvidelse af adgangen til at optage fingeraftryk af udlændinge og adgangen til at registrere fingeraftrykkene i et særligt edb-register samt adgangen til elektronisk udveksling af fingeraftrykkene med udenlandske myndigheder vil ifølge det af Rigspolitechefen oplyste medføre merudgifter hos Rigspolitechefen på 0,9 mio. kr. til edb-udstyr, idet der skal etableres et system til elektronisk udveksling af fingeraftryk, ligesom der i det eksisterende edb-system i Centralbureauet for Identifikation skal ske en opdeling af databasen i en A- og B-fil, således at registreringen af udlændinge ikke blandes med registreringen af kriminelle.

Det må ifølge det af Rigspolitechefen oplyste forventes, at merudgifterne på længere sigt vil blive mere end modsvaret af besparelser ved asylansøgers kortere ophold her i landet som følge af en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling.

Merudgiften til edb, der er en engangsudgift, vil blive finansieret ved nedskrivning af § 13.31.01. Underhold mv. af asylansøgere i 1995.

7.1.2. Rådgivning af asylansøgere i ud- eller afvisningsposition

Det foreslås, jf. forslaget § 1, nr. 15, og § 2, nr. 2, at politiet i alle tilfælde, hvor en udlænding søger asyl, skal gøre udlændingen bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, og asylansøgeren vil herefter kunne søge rådgivning hos Dansk Flygtningehjælp. Efter de gældende bestemmelser har dette alene været muligt, når der af Direktoratet for Udlændinge var truffet beslutning om, at ansøgeren kunne opholde sig her i landet under sagens behandling.

Forslaget tænkes i første omgang udmøntet ved, at der etableres en forsøgsordning i Københavns Lufthavn i Kastrup.

Det forventes, at Dansk Flygtningehjælp i forbindelse med udvidelsen af adgangen til at yde rådgivning til asylansøgere til også at omfatte asylansøgere i ud- eller afvisningsposition vil skulle foretage rådgivning af asylansøgere i yderligere ca. 150 tilfælde pr. år i Københavns Lufthavn i Kastrup.

Der forventes på den baggrund at skulle afholdes yderligere lønudgifter svarende til ca. 1 årsværk, hvortil kommer transportudgifter og eventuelle udgifter til overarbejdsbetaling.

Udgifterne vil blive søgt afholdt inden for Dansk Flygtningehjælps gældende bevillingsmæssige ramme – § 13.31.04.40. Dansk Flygtningehjælp - nævnsbevillingen.

7.1.3. Overførsel af opgaven med at afhøre asylansøgere fra politiet til Direktoratet for Udlændinge

Det foreslås, at opgaven med at afhøre asylansøgere overføres fra politiet til Direktoratet for Udlændinge, jf. forslaget § 1, nr. 16, og § 2, nr. 3.

Det skønnes, at Direktoratet for Udlændinge vil have behov for at få tilført 6 yderligere årsværk, såfremt afhøringsopgaven, herunder opgaver i forbindelse med ansøgernes skemaudfyldelse, føres over til Direktoratet. Det er herved forudsat, at den særlige personaleenhed (task force) fortsat indgår i direktoratets asylsagsbehandling i fuldt omfang med 20 årsværk. Dette skal sammenholdes med en besparelse for politiet på anslået 10½-12½ årsværk.

Det bemærkes, at skønnet vedr. direktoratets behov er foretaget ud fra en produktivetsforudsætning, der i praksis vil kunne vise store udsving, ikke mindst på baggrund af sammensætningen af afgørelsestyperne. Jo flere tilladelser, jo højere produktivitet, og omvendt ved en stigende afslagsandel.

Finansieringen af disse årsværk sker ved overførsel fra § 11.21.01. Politi og anklagemyndighed mv. Udgifterne er i 1995 skønnet til 0,7 mio. kr., heraf 0,5

mio. kr. i lønsum samt 2,0 årsværk. For 1996 og frem er udgifterne, der skal overføres fra politiet, opgjort til 2,1 mio. kr, heraf 1,6 mio. kr. i lønsum samt 6 årsværk.

Omlægningen vil endvidere nødvendiggøre, at der oprettes dokumentation, edb mv. i Sandholm. Årsværksforbruget hertil er skønnet til 3 årsværk. Merudgifterne herved er for 1995 0,4 mio. kr., heraf 0,3 mio. kr. i lønsum samt 1,0 årsværk. For 1996 og frem er udgifterne 1,2 mio. kr., heraf 0,9 mio. kr. i lønsum samt 3 årsværk. Udgifterne finansieres af § 13.11.79. Reserver og budgetregulering.

Det bemærkes, at de samlede udgifter samt ressourcebehov for direktoratet for 1996 og frem vil blive endelig klarlagt i forbindelse med FFL96, herunder en forventet indgåelse af resultatkontrakt.

I forbindelse med kompetenceomlægningen må det endelig forudses, at der vil blive tale om indretning af nye kontorer i Sandholm til direktoratets sagsbehandlere. Dette er vurderet til højst 10 mio. kr., og vil efterfølgende blive forelagt på særskilt aktstykke.

7.2 Opfølgning på turnusundersøgelsen

7.2.1 Udlægning af afgørelseskompetence fra Direktoratet for Udlændinge og overførsel af ekspeditionsopgaver fra politiet til statsamtene

Det foreslås, jf. forslaget § 1, nr. 13, at indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang afgørelser vedrørende meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 6 eller § 9, stk. 2, nr. 1, kan træffes af andre myndigheder.

Bestemmelsen tænkes udnyttet til at udlægge opgaverne vedrørende EU-sager og sager vedrørende opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 1, til udenlandske adoptivbørn til statsamtene.

For så vidt angår behandlingen af EU-sager vil løsning af denne opgave kræve 3 årsværk, der skal overflyttes fra Direktoratet for Udlændinge.

Det er endvidere Indenrigsministeriets umiddelbare vurdering, at der i dag anvendes 0,1 årsværk ved behandlingen af ansøgninger om opholdstilladelse til udenlandske adoptivbørn i Direktoratet for Udlændinge. Det skønnes, at årsværksforbruget vil være tilsvarende ved en udlægning af behandlingen af disse sager til statsamtene.

Statsamtene vil endvidere, ved overførsel af politiets nuværende ekspeditionsopgaver (modtagelse af ansøgninger om opholds- og arbejdstilladelse), have behov for yderligere 3 årsværk.

Statsamtens (§ 13.12.01.) merudgifter er for 1995 skønnet til 0,71 mio. kr., heraf 0,53 mio. kr. i

lønsum samt 2,0 årsværk. Merudgifterne finansieres ved, at der overflyttes 0,36 mio. kr. fra § 13.11.15. Direktoratet for Udlændinge, heraf 0,26 mio. kr. i lønsum samt 1,0 årsværk, til § 13.12.01. Statsamtene. Samtidig overflyttes 0,35 mio. kr. fra § 11.23.01. Politi og anklagemyndigheden mv., heraf 0,27 mio. kr. i lønsum samt 1,0 årsværk. For 1996 og frem er merudgifterne for § 13.12.01. Statsamtene 2,14 mio. kr., heraf 1,59 mio. kr. i lønsum samt 6,1 årsværk. Merudgifterne finansieres ved overflytning af 1,09 mio. kr., heraf 0,78 i lønsum samt 3,1 årsværk fra § 13.11.15. Direktoratet for Udlændinge samt overflytning af 1,05 mio. kr., heraf 0,81 mio. kr. i lønsum samt 3 årsværk fra § 11.23.01 Politi og anklagemyndigheden mv.

7.2.2 Udlægning af centerindkvarteringsopgaver til statsamtene

Finansministeriet har i sin turnusundersøgelse af Direktoratet for Udlændinge foretaget en nærmere undersøgelse af Direktoratet for Udlændinges opgaver i forbindelse med asylcenteradministrationen.

Turnusundersøgelsens vurdering er mundet ud i en model for fremtidig varetagelse af centeradministrationen.

På baggrund af turnusundersøgelsen er der nedsat en arbejdsgruppe vedrørende den fremtidige fordeling af de administrative opgaver i forbindelse med indkvartering af asylansøgere m.v.

Arbejdsgruppens hovedopgave er at gennemgå og vurdere modellen i turnusrapporten.

Arbejdsgruppens arbejde forventes afsluttet i april 1995.

Arbejdsgruppen vil ikke fremkomme med forslag, men vil alene foretage vurderinger af fordele og ulemper ved forskellige fremtidige fordelinger af arbejdsopgaverne i forbindelse med centeradministrationen.

En endelig fastlæggelse af den fremtidige opgavefordeling vedrørende centeradministrationen vil dog først blive foretaget, når arbejdsgruppens rapport foreligger.

7.2.3 Ændringer i Direktoratet for Udlændinges struktur

De ændringer i Direktoratet for Udlændinges struktur, som er skitseret under pkt. 3.4. i de almindelige bemærkninger, forudsættes gennemført ved omrokeringer mellem Indenrigsministeriets departement og Direktoratet for Udlændinge.

Konsekvensen af omlægningen vil være, at der oprettes 1 årsværk i bevillingslønsramme 39 til direktoratets direktør samt 3 årsværk i bevillingslønsramme

38 til 3 underdirektører. Samtidig med oprettelsen af stillingerne vil der blive nedlagt 1 årsværk i bevilningslønramme 38 samt 2 årsværk i bevilningslønramme 37. Der vil ikke være økonomiske konsekvenser forbundet med omlægningen, idet stillingerne finansieres indenfor den givne bevillingsramme.

7.3. Flygtningenævnet

Det foreslås, jf. § 1, nr. 17, at antallet af nævnsmedlemmer, der skal deltage i behandlingen af en sag i Flygtningenævnet, fastsættes til 5 medlemmer.

Lovforslaget indebærer endvidere en yderligere effektivisering af Flygtningenævnets arbejde, herunder bl.a. øget skriftlig sagsbehandling og øget forandskompetence.

Såfremt der afholdes 3 nævnsmøder om dagen – mod i dag 2 – vil nævnet på årsbasis kunne behandle ca. 2.880 sager, såfremt der berammes møder i 48 uger årligt.

Det skønnes, at der ved en kapacitetsudvidelse til 3 daglige nævn ikke vil være behov for yderligere beskikkelse af nævnsmedlemmer til Dansk Flygtningehjælp og Advokatrådet, idet disse organisationer allerede i dag er repræsenteret ved 2 nævnsmedlemmer i 7-mandsnævnene.

Derimod må det forventes, at såvel Udenrigsministeriet som Indenrigsministeriet vil skulle beskikke et yderligere antal medlemmer, såfremt der dagligt afholdes 3 nævnsmøder, ligesom der vil skulle beskikkes et yderligere antal dommere.

Det bemærkes dog herved, at der i forbindelse med gennemførelsen af 5-mandsnævn – med henblik på en højere grad af ensartethed i nævnets praksis – vil blive taget skridt til, at nævnets medlemmer møder oftere.

Ved afholdelse af ét nævnsmøde mere hver dag vil der endvidere være behov for at leje yderligere lokalteter. Der vil tillige være behov for 10 årsværk yderligere i forbindelse med den øgede nævnsaktivitet.

Merudgifterne i forbindelse med ovenstående tiltag samt kapacitetsudvidelse skønnes at blive 12,0 mio. kr. for § 13.31.04.30. Flygtningenævnet i 1995. Heraf er 1,7 lønudgifter (vederlag) til Flygtninge-nævnet. For 1996 og frem, under forudsætning af, at der afholdes 3 daglige nævnsmøder, vil merudgifterne blive 14,7 mio. kr., heraf 2,5 mio. kr. i lønudgifter (vederlag). Merudgifterne til Flygtningenævnets sekretariat, der afholdes på § 13.11.01. Departementet, skønnes for 1995 af blive 3,2 mio. kr, heraf 2,0 mio. kr. i lønsam samt 6,7 årsværk. For 1996 og frem er merudgifterne 4,0 mio. kr., heraf 3,0 mio. kr. i lønsam samt 10 årsværk.

Merudgifterne til § 13.31.04.30 Flygtningenævnet finansieres i 1995 med 5,5 mio. kr. af Indenrigsmini-

steriets opsparing vedr. Flygtningenævnet samt 6,5 mio. kr. af § 13.31.01. Underhold mv. af asylansøgere. For 1996 og frem finansieres merudgifterne af § 13.31.01. Underhold mv. asylansøgere med i alt 14,7 mio. kr.

Merudgifterne til § 13.11.01. Departementet (Flygtningenævnets sekretariat) finansieres i 1995 og frem af § 13.31.01. Underhold mv. af asylansøgere.

Ud over ovenstående merudgifter, vil en aktivitetsudvidelse af Flygtningenævnet betyde, at Direktoratet for Udlændinge skal møde oftere i nævnet. Denne yderligere aktivitet er skønnet til 2 årsværk. Merudgifterne til § 13.11.15. Direktoratet for Udlændinge finansieres af § 13.11.79. Reserver og budgetregulering med 0,5 mio. kr. i 1995, heraf 0,4 mio. kr. i lønsam samt 1,3 årsværk. For 1996 og frem finansieres af samme konto 0,8 mio. kr., heraf 0,6 mio. kr. i lønsam samt 2 årsværk.

7.4. Frihedsberøvelse af asylansøgere, hvis ansøgnin-ger er eller forventes udtaget til behandling i den særlige hasteprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgnin-ger

Det foreslås, at der indsættes en udtrykkelig hjemmel til under visse nærmere betingelser at foretage frihedsberøvelse af asylansøgere, hvis ansøgning er eller forventes udtaget til behandling i den særlige hasteprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgnin-ger.

Bestemmelsen vil indebære, at der for så vidt angår de omhandlede grupper af asylansøgere kan gennemføres en hurtigere asylsagsbehandling, hvilket vil medføre besparelser på underholdsbevillingen.

Forslaget vil ikke medføre merudgifter for Direktoratet for Udlændinge, Dansk Flygtningehjælp eller Indenrigsministeriet, idet de pågældende organisationer ved Akt 39 af 17/10 94 har fået tilført de fornødne ressourcer til den meget hurtige sagsbehandling i åbenbart grundløs-proceduren. Forslaget skønnes endvidere ikke at medføre merudgifter for politiet.

7.5 Ændring af begyndelsestidspunktet for beregning af tidsfrister efter udlændingelovens § 27 for flygtninge og ændring af praksis vedrørende inddragelse af opholdstilladelser til flygtninge efter § 19, stk. 1, nr. 1.

Det foreslås at ændre begyndelsestidspunktet for beregningen af forskellige tidsfrister i udlændingeloven, jf. § 27, stk. 1, for så vidt angår flygtninge, jf. forslaget § 1, nr. 1. Dette vil bl.a. have betydning for beregningen af fristen på 3 år for inddragelse af opholdstilladelser til flygtninge under henvisning til f.eks. ændrede forhold i hjemlandet.

Som anført i pkt. 5.2. i de almindelige bemærkninger vil Direktoratet for Udlændinge i tilknytning til vedtagelsen af lovforslaget foretage en opstramning af sin praksis vedrørende inddragelse af opholdstilladelser til flygtninge på grund af ændrede forhold, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Den nævnte ændring af Direktoratet for Udlændinges praksis vedrørende inddragelse af opholdstilladelser til flygtninge forventes – under forudsætning af, at den nuværende tilladelsesfrekvens fortsætter – at ville betyde en øget arbejdsbyrde svarende til 6 årsværk.

Det er herved yderligere forudsat, at den enkelte sag tages op til vurdering én gang i løbet af den periode på 3 år, hvor inddragelse efter § 19, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2, er mulig, samt at den enkelte sag tages op til vurdering i de øvrige tilfælde, der er omtalt i bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Merudgifterne for § 13.11.15. Direktoratet for Udlændinge skønnes til i 1995 at blive 0,7 mio. kr., heraf 0,5 mio. kr. i lønsum samt 2 årsværk. For 1996 og frem er merudgifterne 2,1 mio. kr., heraf 1,6 mio. kr. i lønsum samt 6 årsværk. Merudgifterne finansieres ved overførsel fra § 11.23.01 Politiet og anklagemyndighed mv., idet der herved udmøntes den effektiviseringsfordel, Indenrigsministeriet opnår ved, at Direktoratet for Udlændinge overtager asylafhøringerne.

7.6. Indførelse af adgang til afvisning af asylansøgere, der inden for 3 måneder fra indrejsen får afslag på asyl

Det foreslås, jf. § 1, nr. 3, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter en udlænding, der meddeles afslag på en ansøgning om asyl, uanset bestemmelsen i udlændingelovens § 28, stk. 1, kan afvises i indtil 3 måneder fra indrejsen.

Forslaget vil for så vidt angår Direktoratet for Udlændinge ikke have administrative eller økonomiske konsekvenser, idet direktoratet fortsat skal træffe afgørelse i asylsagen og afgørelse om afvisning.

7.7. Sammenfatning af de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget

7.7.1. Økonomiske konsekvenser

Samlet skønnes det, at lovforslaget vil medføre merudgifter på i alt 16,9 mio. kr. i 1995, heraf 4,3 mio. kr. i lønsum samt et øget forbrug på 9,0 årsværk. Der er her set bort fra opgave og bevillingsoverførsler mellem myndigheder. Heraf finansieres 6,4 mio. kr. inden for Indenrigsministeriets eksisterende bevillingsmæssige rammer, mens 10,5 mio. kr. finansieres af § 13.31.01. Underhold mv. af asylansø-

gere. For 1996 og frem vil merudgifterne være 20,7 mio. kr., heraf 7,0 mio. kr. i lønsum samt 15,0 årsværk. Udgifterne finansieres med 2,0 mio. kr. inden for Indenrigsministeriets ramme samt 18,7 mio. kr. af § 13.31.01. Underhold mv. af asylansøgere.

Merudgifterne vil blive modsvaret af en besparelse på udgifter til asylansøgernes underhold – bl.a. som en følge af, at deres sagsbehandling i 2. instans vil kunne igangsættes tidligere end ellers. Besparelsen er for 1995 skønnet til ca. 17 mio. kr. Størrelsen af denne besparelse afhænger dog meget af, hvornår kapacitetsudvidelse og effektiviseringen i Flygtningeævnet virker fuldt ud. For 1996 vil besparelsen meget skønsmæssigt være i størrelsesordenen 80-90 mio. kr.

De overordnede konsekvenser for de involverede myndigheder er skitseret nedenfor. Det bemærkes, at overførslen af generelle opgaver til Direktoratet for Udlændinge fra Indenrigsministeriets departement ikke er medtaget, idet omfanget endnu ikke er fastlagt. Overførslen vil kunne ske på forslag til tillægsbevillingslov for 1995, (idet der er direkte overførselsadgang mellem § 13.11.01. Departementet, § 13.11.15. Direktoratet for Udlændinge og § 13.12.01. Statsamtene).

Tabel 1. Oversigt over økonomiske konsekvenser af lovforslaget i 1995.

Myndighed	årsværk	mio. kr.	
		Løn	øvrige
Direktoratet for Udlændinge.....	+5,3	+1,5	+0,4
Statsamtene	+2,0	+0,5	+0,2
Politiet	-5,0	-1,4	+0,5
Flygtningeævnet			
§ 13.11.01.10	+6,7	+2,0	+1,2
§ 13.31.04.30	-	+1,7	+10,3
I alt	+9,0	+4,3	+12,6

Tabel 2. Oversigt over økonomiske konsekvenser af lovforslaget i følgende finansår.

Myndighed	årsværk	mio. kr.	
		Løn	øvrige
Direktoratet for			
Udlændinge	+13,9	+4,0	+1,1
Statsamterne	+6,1	+1,6	+0,6
Politiet	-15,0	-4,1	-1,2
Flygtningenævnet			
§ 13.11.01.10	+10,0	+3,0	+1,0
§ 13.31.04.30	-	+2,5	+12,2
I alt	+15,0	+7,0	+13,7

For så vidt angår Dansk Flygtningehjælp skønnes det, at de begrænsede aktivitetsudvidelser vil kunne holdes inden for de gældende bevillingsmæssige rammer.

Alle overførsler mellem myndigheder vil finde sted på forslag til tillægsbevillingslov for 1995 samt på forslag til finanslov for 1996.

Det bemærkes endeligt, at bedømmelsen af de samlede administrative og økonomiske konsekvenser af forslaget for myndighederne, herunder især Flygtningenævnet, er forbundet med en vis usikkerhed, idet det bl.a. er vanskeligt at skønne over sagstilgangen fra 1. instans, indrejsetallet mv.

7.7.2. Administrative konsekvenser

Lovforslaget indebærer en række administrative ændringer. Der pålægges ikke samlet myndighederne egentlige nye opgaver i større omfang, men der er tale om forskydninger i forhold til de arbejdsopgaver, som myndighederne varetager i dag. Undtaget herfra er Flygtningenævnet, for hvilket lovforslaget indebærer en række tiltag med henblik på at effektivisere sagsgangene. De præcise konsekvenser af tiltagene i form af mer- eller mindreforbrug mv. af ressourcer i Flygtningenævnet og Flygtningenævnets sekretariat er det dog ikke muligt at opgøre.

7.7.3. Kommunaløkonomiske konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have direkte kommunaløkonomiske konsekvenser.

7.7.4. Erhvervsøkonomiske, miljømæssige og EU-retlige konsekvenser

Forslaget har ikke erhvervsøkonomiske eller miljømæssige konsekvenser, ligesom forslaget ikke indeholder EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, kan en tidsbegrænset opholdstilladelse inddrages, når det grundlag, som er angivet i ansøgningen eller tilladelsen, var urigtigt eller ikke længere er til stede, og såfremt de i § 19, stk. 2, nævnte tidsmæssige betingelser er opfyldt.

Når en udlænding er meddelt opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 her i landet, vil denne opholdstilladelse inden for en 3-årig periode kunne inddrages, såfremt grundlaget for at meddele asyl ikke længere er til stede, jf. udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 27, stk. 1, regnes denne 3-årige inddragelsesfrist fra tidspunktet for udlændingens tilmelding til folkeregisteret eller, hvis ansøgning om opholdstilladelse er indgivet her i landet, fra tidspunktet for ansøgningens indgivelse.

Bestemmelsen i § 27 om beregningen af tidsfrister foreslås ændret for så vidt angår personer, der er omfattet af udlændingelovens §§ 7 eller 8, således at fristen regnes fra meddelelsen af opholdstilladelsen som flygtning, jf. herved forslaget § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, ændres, således at det udtrykkeligt kommer til at fremgå, at bestemmelsen finder anvendelse på opholdstilladelser til flygtninge efter §§ 7 og 8.

I bemærkningerne til den oprindelige udlændingelov fra 1983 er det alene anført, at bestemmelsen i § 19, stk. 1, svarer til § 15 i det udkast til udlændingelov, der er indeholdt i betænkning om udlændingelovgivningen (betænkning nr. 968/82). Der henvises i den forbindelse til betænkningens side 155. I bemærkningerne til § 15 i betænkningens udkast til lovforslag er det på side 156 i betænkningen bl.a. anført, at inddragelse af en opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 efter udvalgets opfattelse kun bør ske, »såfremt de omstændigheder, der begrundede anerkendelsen som flygtning her i landet, klart er bortfaldet, således at det må anses for åbenbart ugrundet, at den pågældende ikke ophører med at opholde sig her i landet som flygtning«.

Som anført i Per Sørensen-udvalgets 3. delbetænkning, side 166 f., er der – såvidt det er bekendt – i praksis aldrig uden for svigtstilfældene sket inddragelse af en opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8. Dette skyldes bl.a. den nævnte 3-årsfrist samt det forhold, at Direktoratet for Udlændinge på baggrund af de

ovenfor gengivne forarbejder alene har ment at kunne anvende bestemmelsen i tilfælde af åbenbart misbrug. Dette forhold har direktoratet gjort rede for i adskillige af sine årsberetninger. Der kan således henvises til den seneste årsberetning vedrørende 1993, side 32 ff., om flygtninges mulighed for at aflægge besøg i hjemlandet.

Indenrigsministeriet finder, at den således beskrevne praksis bør ændres, således at udlændingemyndighederne i alle tilfælde bør inddrage en opholdstilladelse til en flygtning, når grundlaget for opholdstilladelsen som flygtning var urigtigt eller ikke længere er til stede, jf. § 19, stk. 1, nr. 1.

Udlændingemyndighederne vil herefter kunne inddrage en opholdstilladelse, hvis det på baggrund af de foreliggende oplysninger må vurderes, at den pågældende ikke længere vil være i konkret, individuel risiko for forfølgelse af asylrelevant karakter ved en tilbagevenden til hjemlandet.

Dette kan efter en konkret og individuel vurdering være tilfældet, hvor de generelle forhold i hjemlandet ændrer sig væsentligt, f.eks. som følge af et magtskifte, eller hvor det på baggrund af en vurdering af den enkelte flygtninges sag må konstateres, at grundlaget for at meddele opholdstilladelse som flygtning var urigtigt eller ikke længere er til stede, f.eks. hvor en udlænding uden at være udsat for forfølgelse har kunnet opholde sig i kortere eller længere tid i det angivne forfølgelsesland.

Det vil endvidere være en betingelse for inddragelse, at de tidsmæssige betingelser herfor er opfyldt, jf. § 19, stk. 2. Opholdstilladelsen vil dog altid kunne inddrages, hvis den er opnået ved svig, jf. § 19, stk. 3.

Ved afgørelsen om inddragelse skal de hensyn, der er nævnt i § 26, tages i betragtning, jf. § 19, stk. 5. Det drejer sig bl.a. om hensynet til udlændingens tilhørsforhold til det danske samfund, herunder varigheden af opholdet her i landet, samt hensynet til, om inddragelse må antages at virke særligt belastende.

Det bemærkes, at en opholdstilladelse til en flygtning uafhængigt af 3-årsfristen i § 19 vil bortfalde efter de nærmere bestemmelser i §§ 17 og 18 eller kan inddrages efter bestemmelsen i § 20. En opholdstilladelse til en flygtning bortfalder således, når flygtningen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredje land. For så vidt angår flygtninge, der repatrierer, er der i § 17 a fastsat særlige regler om bortfald af opholdstilladelser i forbindelse med repatriering (fortrydelsesret).

Bestemmelsen i § 17 a, stk. 1, omfatter udlændinge, der er omfattet af § 47 a, stk. 1, nr. 1-8, i bistandsloven, herunder flygtninge. En opholdstilladelse til en udlænding, der er omfattet af de nævnte bestemmelser, og som er repatrieret, bortfalder først, når

vedkommende har opholdt sig uden for landet i mere end 6 på hinanden følgende måneder. Har udlændingen lovligt boet her i landet i mere end de sidste 6 år, bortfalder opholdstilladelsen dog først, når udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end 12 på hinanden følgende måneder. For personer, der er nævnt i § 47 a, stk. 1, nr. 4-6 og 8, i lov om social bistand, gælder dette kun, hvis de er vendt tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland sammen med den person, til hvem de har den tilknytning, der har dannet grundlag for opholdstilladelsen i Danmark.

Bestemmelsen blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 464 af 30. juni 1993. I bemærkningerne til lovforslaget hedder det bl.a., at der er tale om en tidsbegrænset ret til at bevare opholdstilladelsen i Danmark uden tab af status.

Indenrigsministeriet finder, at den øgede anvendelse af inddragelsesadgangen efter § 19 må indebære, at der i et vist omfang uanset den i § 17 a nævnte fortrydelsesret vil kunne ske inddragelse af en opholdstilladelse til en flygtning, der er repatrieret eller har anmodet om repatrieringsstøtte. Fortrydelsesretten efter § 17 a vil således ikke længere være absolut.

Den omstændighed, at en flygtning har anmodet om repatrieringsstøtte eller er repatrieret til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, skal dog efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke i sig selv kunne føre til, at opholdstilladelsen som flygtning her i landet inddrages.

Opholdstilladelsen bør derimod efter Indenrigsministeriets opfattelse kunne inddrages, hvis der er sket sådanne ændringer i forholdene i den pågældendes hjemland eller tidligere opholdsland, at opholdstilladelsen til den pågældende på dette grundlag kunne inddrages, uafhængigt af om den pågældende havde ansøgt om repatrieringsstøtte eller var repatrieret. Såfremt der ikke er adgang til at inddrage opholdstilladelser i disse tilfælde, vil der være tale om en urimelig forskelsbehandling af på den ene side flygtninge, der er repatrieret eller har ansøgt om økonomisk støtte hertil, og på den anden side flygtninge, der ikke har ønsket at repatriere.

Det er nødvendigt, at der informeres grundigt om, at den såkaldte fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1, ikke længere er absolut. Denne information vil blive givet af Dansk Flygtningehjælp, der står for rådgivningen af udlændinge, der ønsker at vende tilbage til deres hjemland eller tidligere opholdsland.

Indenrigsministeriet vil i forbindelse med lovforslagets vedtagelse revidere vejledning nr. 233 af 20. december 1994 om hjælp til frivillig repatriering, der

bl.a. indeholder en beskrivelse af den såkaldte fortrydelsesret efter § 17 a.

For så vidt angår *ydelse af repatrieringshjælp* finder Indenrigsministeriet, at det ikke skal være til hinder for udbetaling af repatrieringshjælp efter bistandslovens §§ 47 og 47 a, at en opholdstilladelse inddrages som følge af ændrede forhold i hjemlandet, hvis der – inden der er truffet afgørelse om inddragelse i 1. instans – er foretaget en *bestemt* anmodning til Dansk Flygtningehjælp eller kommunen om at modtage rådgivning om eller støtte til repatriering. Såfremt Direktoratet for Udlændinge efter at have truffet beslutning om inddragelse bliver bekendt med forhold af den her nævnte karakter, må Direktoratet for Udlændinge give meddelelse herom til Dansk Flygtningehjælp eller kommunen.

Det er i disse tilfælde en forudsætning, at repatrieringen gennemføres inden for rimelig tid efter anmodningen herom.

Direktoratet for Udlændinge vil være forpligtet til at vurdere, om en opholdstilladelse skal inddrages i følgende tilfælde:

- Hvis der fremkommer oplysninger om, at den generelle situation i landet har ændret sig væsentligt.
- Hvis der fremkommer oplysninger vedrørende enkeltsager, der kan føre til, at en opholdstilladelse inddrages.
- I forbindelse med udløbet af 3-årsfristen for inddragelse af en opholdstilladelse efter § 19, stk. 1, jf. stk. 2. Ordningen vil blive tilrettelagt således, at inddragelse i 1. instans vil kunne finde sted inden udløbet af 3-årsfristen. Det bemærkes herved, at det processuelle ophold, som udlændingen vil have i forbindelse med en eventuel klage til Flygtningenævnet, ikke vil blive medregnet ved beregningen af 3-årsfristen, da der i denne periode ikke er tale om ophold med henblik på varigt ophold.

Som eksempel på generelle forhold, der kan give anledning til at overveje, om der er grund til inddragelse af opholdstilladelser, kan nævnes de ændrede forhold i Østeuropa i slutningen af 1980'erne, f.eks. i Polen.

Det bemærkes, at Direktoratet for Udlændinges afgørelse om inddragelse af opholdstilladelse til en flygtning kan indbringes for Flygtningenævnet, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 1, nr. 2.

For så vidt angår forholdet til Danmarks internationale forpligtelser henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Til nr. 2

Den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 27, stk. 2, indeholder en særlig regel om beregningen af begyndelsestidspunktet for de i § 27, stk. 1,

nævnte tidsrum, for så vidt angår opholdstilladelser, der er meddelt i medfør af udlændingelovens §§ 7 eller 8 (asyl).

Efter den gældende bestemmelse i § 27, stk. 1, regnes begyndelsestidspunktet fra tidspunktet for udlændingens tilmelding til folkeregisteret eller, hvis ansøgningen om opholdstilladelse er indgivet her i landet, fra tidspunktet for ansøgningens indgivelse.

Det foreslås, at begyndelsestidspunktet regnes fra tidspunktet for den første meddelelse af opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8. I den situation, hvor en udlændings opholdstilladelse i medfør af §§ 7 eller 8 er bortfaldet, jf. §§ 17, 17 a og 18, eller inddraget, jf. §§ 19 og 20, og siden meddelt på ny, regnes begyndelsestidspunktet fra den nye meddelelse af opholdstilladelse.

Bestemmelsen gælder for alle udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af §§ 7 eller 8 i udlændingeloven. Bestemmelsen gælder dog ikke for udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse efter § 7 i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. For disse personer er der ved lov nr. 34 af 18. januar 1995 fastsat særlige regler om fastlæggelsen af de nævnte tidsrum, jf. udlændingelovens § 27, stk. 2, der efter forslaget bliver stk. 3.

Bestemmelsen gælder i relation til alle frister, som er nævnt i udlændingelovens § 27, stk. 1, herunder fristen i § 19, stk. 2, for inddragelse af en tidsbegrænset opholdstilladelse, hvad enten opholdstilladelsen er meddelt med henblik på varigt eller midlertidigt ophold, og for nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse med henblik på varigt ophold, jf. § 11, stk. 2. Nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold vil derimod også kunne ske efter udløbet af fristen i § 19, stk. 2, jf. § 11, stk. 2.

I medfør af udlændingebekendtgørelsens § 22, stk. 1, gives opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 med henblik på varigt ophold her i landet, medmindre udlændingen kun ansøger om tilladelse til midlertidigt ophold.

Det foreslås, at bestemmelsen skal gælde for opholdstilladelser, der meddeles efter den 1. september 1995, jf. forslaget § 3, stk. 5.

Indenrigsministeriet har overvejet bestemmelsens forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder bestemmelsen i flygtningekonventionens artikel 7, stk. 1, hvorefter en kontraherende stat – bortset fra gunstigere bestemmelser i konventionen – skal indrømme flygtninge samme behandling som den, der indrømmes udlændinge i almindelighed.

F. t. l. vedr. udlændingeloven

Flygtningekonventionen gælder ikke for personer, der ikke længere kan afslå at søge beskyttelse i det land, hvor den pågældende har statsborgerret, fordi de omstændigheder, ifølge hvilke den pågældende er blevet anerkendt som flygtning, ikke længere er til stede, jf. artikel 1, litra C, stk. 5. Bestemmelsen i konventionens artikel 7, stk. 1, kan således efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke påberåbes af personer, der på grund af ændrede forhold ikke længere kan anses som flygtninge.

Det er endvidere Indenrigsministeriets opfattelse, at konventionens artikel 7, stk. 1, ikke omfatter *processuelle regler* om retten til at opholde sig her i landet, herunder behandlingen af ansøgninger om opholdstilladelse og om inddragelse af opholdstilladelser.

Det bemærkes i den forbindelse, at konventionen ikke forpligter de kontraherende stater til at meddele opholdstilladelse til flygtninge. Konventionen indeholder alene et forbud mod tilbagesendelse til et land, hvor vedkommende risikerer forfølgelse eller risikerer at blive videresendt til et sådant land (princippet om non-refoulement). Konventionen indeholder ej heller bestemmelser om adgangen til at indtræde opholdstilladelser.

Indenrigsministeriet finder, at bestemmelsen i konventionens artikel 7, stk. 1, alene vedrører *de nærmere vilkår for opholdet i asyl landet*, dvs. borgerlige og sociale rettigheder, herunder f.eks. retten til at erhverve fast ejendom, jf. konventionens artikel 13.

Indenrigsministeriet finder således ikke, at den foreslåede ændring af beregningen af tidsfrister i relation til bestemmelserne i udlændingelovens § 11, stk. 2, 1. pkt., § 18, stk. 2, og § 19, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, er i strid med konventionens artikel 7, stk. 1.

Til nr. 3

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i udlændingelovens § 28, stk. 3, hvorefter en udlænding, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, uanset bestemmelserne i stk. 1 kan afvises i indtil 3 måneder fra indrejsen.

Efter de hidtil gældende bestemmelser har det alene været muligt at afvise en udlænding, der har fået afslag på asyl, efter de almindelige regler om afvisning i §§ 28 og 29.

Den nye bestemmelse indebærer, at en udlænding, der inden for 3 måneder fra indrejsen meddeles afslag på opholdstilladelse efter § 7, og som ellers ville være berettiget til fortsat ophold i Danmark i resten af den periode, hvor udlændingen kunne opholde sig visumfrit i landet, jf. udlændingelovens § 3, eller i resten af den periode, som pågældende havde

fået meddelt visum til, jf. udlændingelovens § 4, vil kunne afvises af landet i forbindelse med afslaget på asyl, selv om de øvrige betingelser for afvisning i §§ 28 og 29 ikke er opfyldt.

Til nr. 4

§ 34 i den gældende udlændingelov omhandler de foranstaltninger af mindre indgribende karakter end frihedsberøvelse, som kan bringes i anvendelse over for en udlænding, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt den pågældende skal afvises eller udvises, eller indtil en sådan beslutning kan iværksættes.

Forslaget har til formål at præcisere, at de i § 34 omhandlede mindre indgribende foranstaltninger også kan iværksættes i tilfælde, hvor der ikke er tale om afvisning eller udvisning, men hvor en udlænding er meddelt afslag på opholdstilladelse og er pålagt at udrejse af landet.

Forslaget er en konsekvens af den tilsvarende præcisering i udlændingelovens § 36 om frihedsberøvelse, som fandt sted ved lov nr. 33 af 18. januar 1995.

Til nr. 5

Det foreslås, at der som noget nyt indsættes en bestemmelse i udlændingeloven § 36, stk. 1, hvorefter en udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 forventes eller er udtaget til behandling efter åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 a, stk. 3, kan frihedsberøves, såfremt det er påkrævet for at fastholde udlændingens tilstedeværelse under asylsagsbehandlingen, medmindre de i § 34 nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36 kan frihedsberøvelse alene finde sted, såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til *at sikre muligheden for afvisning, udvisning eller udsendelse*.

Indenrigsministeriet finder, at anvendelsesområdet for udlændingelovens § 36 bør præciseres, således at det udtrykkeligt kommer til at fremgå, at den omstændighed, at en asylansøgning forventes udtaget eller er udtaget til behandling efter åbenbart grundløs-proceduren, efter en konkret vurdering vil kunne begrunde en frihedsberøvelse af asylansøgeren under sagsbehandlingen, såfremt en afgørelse af asylsagen må anses for nært forestående.

Om baggrunden for forslaget henvises til punkt 5.1. i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede bestemmelse er det en betingelse for frihedsberøvelse, at asylansøgningen forventes udtaget eller er udtaget til behandling efter åbenbart grundløs-proceduren. Det er tilstrækkeligt,

at Direktoratet for Udlændinge i forbindelse med sagens visitation har truffet bestemmelse om sagens behandling efter åbenbart grundløs-proceduren, eller at politiet på baggrund af en tilkendegivelse herom fra Direktoratet for Udlændinge har grund til forvente, at direktoratet i forbindelse med visitationen træffer beslutning herom.

Frihedsberøvelse behøver således ikke at afvente, at Dansk Flygtningehjælp har fået sagen forelagt og har meddelt samtykke til, at sagen afgøres i åbenbart grundløs-proceduren. Såfremt Dansk Flygtningehjælp har besluttet ikke at meddele samtykke til, at asylansøgningen afgøres i åbenbart grundløs-proceduren, vil grundlaget for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse bortfalde.

Det er efter den foreslåede bestemmelse endvidere en betingelse for frihedsberøvelse, at frihedsberøvelsen er påkrævet for at fastholde udlændingens tilstedeværelse under asylsagsbehandlingen.

Ved vurderingen af, hvorvidt der skal ske frihedsberøvelse, fordi der findes at være en begrundet mistanke om, at ansøgeren vil unddrage sig eller lægge hindringer i vejen for en hurtig afvikling af asylsagsbehandlingen, kan indgå sagens samlede oplysninger, herunder bl.a. den pågældendes asylmotiv, indrejseforhold, tid og sted for og omstændighederne ved indgivelsen af asylansøgningen, nationalitet, alder, personlige forhold, eventuel kriminalitet og eventuelle tidligere asylansøgninger. Også en asylansøger, hvis identitet, nationalitet og rejserute er fastlagt, vil kunne frihedsberøves.

Frihedsberøvelse kan efter den foreslåede bestemmelse ikke finde sted, såfremt der foreligger konkrete grunde til at antage, at de i § 34 nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige til at fastholde udlændingens tilstedeværelse under asylsagsbehandlingen.

Det skal understreges, at det påhviler politiet – og domstolene, såfremt der sker fremstilling for retten efter § 37 – i hvert enkelt tilfælde at vurdere, om betingelserne efter § 34 må antages at være tilstrækkelige, således at frihedsberøvelse ikke kan finde sted.

Indenrigsministeriet har foretaget en dybtgående udredning af, hvorvidt anvendelse af frihedsberøvelse over for asylansøgere under asylsagens behandling i den særlige hasteprocedure vil være forenelig med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Danmarks forpligtelser i henhold til menneskerettighedskonventionen og konklusion nr. 44 fra UNHCR's Eksekutivkomité.

Det er konklusionen i denne udredning, at den foreslåede adgang til frihedsberøvelse efter en konkret og individuel vurdering og på et ikke-diskriminatorisk grundlag vil være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse må den foreslåede adgang til frihedsberøvelse af asylansøgere under sagsbehandlingen i åbenbart grundløs-proceduren anses for at være frihedsberøvelse af en udlænding, »mod hvem der tages skridt til ... udvisning«, og dermed at være overensstemmende med *Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 1, litra f.*

Indenrigsministeriet har herved lagt vægt på, at udvisningsbegrebet efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er bredere end det danske udvisningsbegreb efter den nugældende udlændingelov, der alene omfatter situationer, hvor der til udvisning er knyttet et indrejseforbud. Konventionens udvisningsbegreb må ud fra en ordlydsfortolkning, den antagne fortolkning af det tilsvarende begreb i tillægsprotokollen og en komparativ analyse af medlemsstaternes praksis antages at omfatte tilfælde, hvor en asylansøger efter et afslag på opholdstilladelse udsendes af landet.

Det må endvidere med støtte i litteraturen og kommissionspraksis antages, at konventionens krav om, at der skal være taget skridt til udlevering eller udvisning, er opfyldt ved frihedsberøvelse under en verserende asylsag som led i den særlige hasteprocedure. En verserende asylsag må i denne forbindelse sidestilles med en verserende udvisnings- eller udleveringssag, hvor der endnu ikke er truffet endelig beslutning om udvisning/udlevering.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse vil den foreslåede adgang til frihedsberøvelse af asylansøgere under sagsbehandlingen i åbenbart grundløs-proceduren ikke indebære nogen krænkelse af *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 14.*

Efter konventionens artikel 14 skal nydelsen af de i den konvention anerkendte rettigheder og friheder sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller andet forhold.

Selv om der ikke er tale om en krænkelse af artikel 5, vil en diskriminatorisk anvendelse af frihedsberøvelse falde inden for bestemmelsens område og dermed være omfattet af artikel 14.

Uagtet at der er tale om forskellig behandling af asylansøgere i sammenlignelige situationer, er der saglige grunde til, at der foretages frihedsberøvelse ud fra de kriterier, der er nævnt i lovforslaget.

Indenrigsministeriet lægger herved vægt på, at de opstillede kriterier for foretagelse af frihedsberøvelse hviler på et objektivt og ikke-diskriminatorisk grundlag.

Indenrigsministeriet vil endvidere tage initiativ til, at den særlige hasteprocedure udstrækkes til alle asylansøgere uanset nationalitet, som efter gældende praksis ikke udfylder asylansøgningsskema, og ikke som efter den hidtidige ordning alene for europæiske asylansøgere, jf. nedenfor.

Den påtænkte begrænsning af ordningen til kun at omfatte de nationaliteter, hvor der efter praksis ikke skal udfyldes asylansøgningsskema, er sagligt begrundet, da der i disse tilfælde er tale om asylansøgere, der kommer fra lande, hvor der er en stærk forhåndsformodning for, at en ansøgning om asyl vil blive afslået. Hertil kommer, at frihedsberøvelse i den enkelte sag alene finder sted efter en konkret og individuel vurdering af samtlige omstændigheder i sagen.

Der foreligger endvidere den fornødne proportionalitet mellem det anvendte indgreb, frihedsberøvelsen, og de mål, som forfølges med dette indgreb. Indenrigsministeriet lægger herved vægt på, at indgrebet er nødvendigt på baggrund af de før ordningens indførelse indhøstede erfaringer med kriminalitet, uro på centre og forhaling af sagsbehandlingstiden, at frihedsberøvelse ikke vil kunne foretages, hvis de mindre indgribende foranstaltninger efter § 34 er tilstrækkelige, og at frihedsberøvelse efter ordningen tidsmæssigt begrænses mest muligt og højst kan udstrækkes til 7 dage.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse vil den foreslåede anvendelse af frihedsberøvelse af de nævnte asylansøgere ikke stride mod *Verdenserklæringens artikel 14* om retten til at søge asyl, dels fordi frihedsberøvelsen ikke sker alene på grundlag af en ansøgning om asyl, dels fordi der næppe i art. 14 kan indlægges et forbud mod frihedsberøvelse.

UNHCR's *Eksekutivkomité* har i sin konklusion nr. 44 anbefalet, at en frihedsberøvelse af asylansøgere bør undgås. Om nødvendigt bør frihedsberøvelse alene ske af grunde, der er hjemlet ved lov. Som eksempler på, at frihedsberøvelse kan være nødvendig, er det anført, at frihedsberøvelse kan ske med henblik på at bestemme, hvilket grundlag ansøgningen om flygtningestatus eller asyl er bygget på, eller for at beskytte den nationale sikkerhed eller den offentlige orden (»public order«).

Efter Indenrigsministeriets opfattelse kan den i september 1994 etablerede og den foreslåede adgang til frihedsberøvelse af asylansøgere under sagsbehandlingen i åbenbart grundløs-proceduren iværksættes inden for rammerne af konklusionens anbefalinger, idet frihedsberøvelse af asylansøgere med henblik på at sikre tilstedeværelsen under sagsbehandlingen, indtil interview er afholdt med direktoratet og Dansk Flygtningehjælp, må antages at ske

med henblik på at bestemme, hvilket grundlag ansøgningen om flygtningestatus eller asyl er bygget på.

Frihedsberøvelse af asylansøgere i den pågældende situation, hvor et afslag på asyl efter den særlige hasteprocedure vil være nært forestående, og hvor der vil være et behov for at sikre pågældendes tilstedeværelse under den efterfølgende udsendelsesfase, vil endvidere kunne ske ud fra hensynet til den offentlige orden. Et hensyn til den offentlige orden taler også for adgang til at frihedsberøve de pågældende asylansøgere på baggrund af de før procedurans etablering indhøstede dårlige erfaringer med kriminalitet og centeruro.

Det skal herved understreges, at eksekutivkomitéens konklusioner er politiske anbefalinger, som ikke er folkeretligt bindende, men som dog tillægges nogen vægt i de enkelte medlemslande.

Det bemærkes endvidere, at det er tvivlsomt, om opregningen i en anbefaling af den her omhandlede karakter er udtømmende, eller om der blot er tale om eksempler på, i hvilke tilfælde frihedsberøvelse kan finde sted.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af § 37, stk. 1, jf. forslaget § 1, nr. 6, hvorefter en frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 36, stk. 1, 3. pkt., af retten højst kan opretholdes i 7 dage fra tidspunktet for politiets iværksættelse af frihedsberøvelsen på dette grundlag. På denne baggrund vil bestemmelsen alene kunne anvendes i tilfælde, hvor det forventes, at asylsagsbehandlingen vil kunne afsluttes inden for dette tidsrum.

Asylansøgere skal udfylde asylansøgningsskema, medmindre der på grund af asylansøgerens nationalitet er en forhåndsformodning for, at asylansøgningen er åbenbart grundløs.

Fastlæggelsen af, i forhold til hvilke nationaliteter den nævnte forhåndsformodning må antages at være til stede, sker på baggrund af drøftelser mellem de involverede myndigheder m.v.

Det fremgår således af bemærkningerne til lov nr. 421 af 1. juni 1994, at Indenrigsministeriet i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget havde haft drøftelser med de myndigheder og organisationer, der deltager i behandlingen af sager efter åbenbart grundløs-proceduren, dvs. Direktoratet for Udlændinge, Dansk Flygtningehjælp og Rigspolitichefen. Det fremgår endvidere, at der mellem samtlige parter var enighed om, at der ud fra de hidtidige erfaringer med afgørelser i asylsager på daværende tidspunkt i relation til ansøgere af en række nationaliteter måtte være en meget stærk forhåndsformodning

om, at de ikke ville være berettiget til at opnå asyl i Danmark.

Dette gjaldt ifølge bemærkningerne eksempelvis asylansøgere fra følgende lande: Rusland, Estland, Letland, Litauen, Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn, Rumænien, Bulgarien, de nordiske lande og øvrige Vesteuropa, Benin, Gambia, Ghana, Niger, Senegal og Tanzania samt USA, Canada, Australien, New Zealand og Japan. Hertil kom ifølge bemærkningerne, at det i relation til statsborgere fra de andre nordiske lande, de vesteuropæiske lande, USA, Canada, Australien, New Zealand og Japan er oplagt, at de ikke kan have noget asylgrundlag.

Direktoratet for Udlændinge har efterfølgende truffet beslutning om, at denne forhåndsformodning i relation til asylansøgere fra Gambia og i relation til visse asylansøgere fra Rusland (Tjetjenien) ikke længere er til stede.

Indenrigsministeriet vil tage initiativ til at udvide den særlige hasteprocedure for visse åbenbart grundløse asylansøgninger til at gælde alle nationaliteter, som ifølge gældende praksis ikke skal udfylde asylansøgningsskema, idet en forskelsbehandling på baggrund af dette kriterium i denne sammenhæng må anses for sagligt velbegrunnet og ligge inden for rammerne af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

De pågældende personer, der ikke skal udfylde asylansøgningsskema, vil på så tidligt et tidspunkt som muligt – f.eks. i forbindelse med indgivelsen af asylansøgningen eller registreringen som asylansøger – blive gjort bekendt med adgangen til frihedsberøvelse efter udlændingelovens bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse i § 36, stk. 1, 3. pkt., vil også kunne anvendes i andre tilfælde, hvor en afgørelse på asylsagen efter Direktoratet for Udlændinges tilkendegivelse herom må forventes at være nært forestående.

Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke nogen begrænsning i adgangen til i medfør af den gældende bestemmelse i § 36, stk. 1, efter en konkret vurdering at foretage frihedsberøvelse under asylsagens behandling af asylansøgere, hvis identitet, nationalitet eller rejserute ikke er afklaret, eller af asylansøgere, hvor en afgørelse på asylsagen må antages at være nært forestående, herunder asylansøgere, hvis ansøgning behandles i normalproceduren.

Til nr. 6

Forslaget indebærer som noget nyt en bestemmelse om, at en frihedsberøvelse, der er iværksat i medfør af § 36, højst kan forlænges af retten med 4 uger ad gangen. Herved skabes der parallelitet med den

tilsvarende bestemmelse i retsplejelovens § 767 om varetægtsfængsling.

Forslaget indebærer endvidere, at en frihedsberøvelse, der er iværksat i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 36, stk. 1, 3. pkt., kan opretholdes på dette grundlag i højst 7 dage fra politiets iværksættelse af frihedsberøvelsen.

Der er tale om en absolut frist for den periode, over hvilken en frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 3. pkt., må strække sig.

Fristen gælder kun for frihedsberøvelser, der iværksættes og fortsat opretholdes efter § 36, stk. 1, 3. pkt. Fristen finder ikke anvendelse i de tilfælde, hvor en frihedsberøvelse, der oprindeligt er iværksat efter § 36, stk. 1, 3. pkt., af politiet eller retten opretholdes på andet grundlag end efter § 36, stk. 1, 3. pkt., herunder § 36, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Fristen regnes først fra det tidspunkt, hvor frihedsberøvelsen iværksættes af politiet efter § 36, stk. 1, 3. pkt. Dette gælder også, hvis frihedsberøvelsen forinden dette tidspunkt har været iværksat og opretholdt på andet grundlag end § 36, stk. 1, 3. pkt.

Er frihedsberøvelsen efter § 36, stk. 1, 3. pkt., iværksat umiddelbart i forlængelse af en anholdelse efter retsplejelovens kapitel 69, regnes de 7 dage fra iværksættelsen af frihedsberøvelsen efter § 36, stk. 1, 3. pkt., og ikke – som ved beregningen af 3-døgnsfristen i § 37, stk. 1, – fra anholdelsen, jf. § 37, stk. 1, 2. pkt., som affattet ved lov nr. 33 af 18. januar 1995.

Til nr. 7

Udlændingelovens § 37 d indeholder nærmere bestemmelser om adgangen for udlændinge, der er frihedsberøvet efter § 36, til at modtage besøg, herunder om politiets adgang til at modsætte sig, at den frihedsberøvede modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol.

Det fremgår af § 37 d, stk. 1, sidste pkt., at den frihedsberøvede altid har ret til ukontrolleret besøg af den beskikede advokat.

Det foreslås, at en frihedsberøvet, der har ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, endvidere skal have ret til ukontrolleret besøg af en repræsentant for Dansk Flygtningehjælp. Bestemmelsen gælder, uanset om asylansøgeren er i ud- eller afvisningsposition eller ej.

Det tilføjes, at Rigspolitiet har oplyst, at man af humanitære grunde allerede efter de gældende regler vil være indstillet på at unnlade besøgskontrol i de her nævnte situationer.

Det bemærkes, at denne ret til ukontrolleret besøg af en repræsentant fra Dansk Flygtningehjælp ikke må føre til, at behandlingen af den pågældende udlændings sag forsinkes.

Det forhold, at en frihedsberøvet udlænding har anmodet om eller aftalt besøg af en repræsentant med Dansk Flygtningehjælp, vil således ikke kunne hindre, at en udlænding udsendes, inden besøget er gennemført, såfremt betingelserne for udsendelse i øvrigt er opfyldt.

Til nr. 8

Udlændingelovens § 37 e indeholder nærmere bestemmelser om adgangen for udlændinge, der er frihedsberøvet efter § 36, til at modtage og afsende breve. Det fremgår af bestemmelsen, at en frihedsberøvet har ret til at modtage og afsende breve. Politiet kan gennemse brevene inden modtagelsen eller afsendelsen. Det fremgår videre af bestemmelsen, at den frihedsberøvede har adgang til ukontrolleret brevveksling med den beskikkede advokat, indenrigsministeren, Direktoratet for Udlændinge og Flygtningeævnets samt de i retsplejelovens § 772, stk. 2, nævnte myndigheder.

Det foreslås, at en frihedsberøvet, der har ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, endvidere skal have adgang til ukontrolleret brevveksling med Dansk Flygtningehjælp. Bestemmelsen gælder, uanset om asylansøgeren er i ud- eller afvisningsposition eller ej.

Det tilføjes, at Rigspolitiet har oplyst, at man af humanitære grunde allerede efter de gældende regler vil være indstillet på at undlade brevkontrol i de her nævnte situationer.

Det bemærkes, at denne ret ikke må føre til, at behandlingen af den pågældende udlændings sag i øvrigt forsinkes.

Det forhold, at Dansk Flygtningehjælp agter at afsende eller har afsendt et brev til en frihedsberøvet udlænding, vil således ikke kunne hindre, at udsendelsen gennemføres, forinden den pågældende har modtaget brevet, såfremt betingelserne for udsendelse i øvrigt er opfyldt.

Til nr. 9

Bestemmelsen er en konsekvens af forslaget § 1, nr. 11, hvorved der indsættes en ny bestemmelse om optagelse af fingeraftryk i udlændingeloven som § 40 a.

Bestemmelsen i § 40, stk. 3, om optagelse af fingeraftryk, bliver indsat uændret i den foreslåede § 40 a som stk. 2.

Bestemmelsen i § 40, stk. 3, vil herefter alene vedrøre optagelse af personfotoграфи af udlændinge med henblik på identifikation.

Der er ikke tilsigtet nogen ændringer i adgangen til at optage personfotoграфи af udlændinge.

Til nr. 10

Efter § 40, stk. 5, kan dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent.

Forslaget indebærer, at der i bestemmelsen – udover den gældende henvisning til retsplejelovens kapitler 73 og 75 a – tillige vil blive henvist til kapitel 72. Retsplejelovens kapitel 72 omhandler legemsindgreb, herunder f.eks. visitation af det tøj, som den pågældende er iført.

Til nr. 11

Det foreslås, at der indsættes en ny § 40 a i udlændingeloven vedrørende optagelse af fingeraftryk m.v. af udlændinge.

Der foreslås i overensstemmelse med hovedparten af anbefalingerne i Per Sørensen-udvalgets 3. delbetænkning indført en række nye bestemmelser vedrørende politiets adgang til optagelse, edb-registrering og udveksling af fingeraftryk af asylansøgere m.v.

Efter den hidtidige bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 3, kan optagelse af fingeraftryk og personfotoграфи af en udlænding foretages, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation af den pågældende.

Bestemmelsen blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 482 af 24. juni 1992. Det følger af Retsudvalgets betænkning af 11. juni 1992 over lovforslaget, at adgangen til at optage fingeraftryk kun skal anvendes i tilfælde, hvor der ved indrejsen kan være tvivl om identitetspørgsmålet.

Den hidtidige bestemmelse i § 40, stk. 3, der fortsat vil have relevans for udlændinge, der ikke er asylansøgere, jf. nedenfor, foreslås for så vidt angår fingeraftryk bibeholdt som § 40 a, stk. 2. Bestemmelsen om optagelse af personfotoграфи foreslås bibeholdt som § 40, stk. 3, jf. forslaget § 1, nr. 9.

Indenrigsministeriet finder i overensstemmelse med Per Sørensen-udvalgets anbefalinger, at der skal indføres en generel adgang til konsekvent at optage fingeraftryk af alle indrejsende asylansøgere, uanset om der verserer en sag om afvisning eller udvisning efter § 48, stk. 2.

Det foreslås således, at der kan optages fingeraftryk af alle udlændinge, som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1 og 2, jf. forslaget til § 40 a, stk. 1, nr. 1. Fingeraftryk kan optages i forbindelse med registreringen som asylansøger eller på et senere tidspunkt under sagens behandling.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40 a, stk. 1, nr. 2, kan der optages fingeraftryk af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter udlændingelo-

vens § 7, stk. 1 eller 2, og som kan afvises eller udvises efter § 48, stk. 2.

Bestemmelsen omhandler i modsætning til nr. 1 asylansøgere, der ikke er blevet registreret som asylansøgere, idet de afventer Direktoratet for Udlændingenes afgørelse om afvisning eller udvisning efter § 48, stk. 2, eller eventuelt effektueringen af en sådan afgørelse. Bestemmelsen i nr. 2 indebærer således bl.a., at der vil kunne optages fingeraftryk af asylansøgere, inden der er truffet afgørelse efter § 48, stk. 2.

De foreslåede bestemmelser i § 40 a, stk. 1, vil også kunne anvendes, hvor der er tale om udlændinge, hvis identitet, nationalitet og rejserute må anses for fuldt afklaret.

Optagelse af fingeraftryk skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader det. Indgrebet vil imidlertid, hvis andet ikke er muligt, kunne ske med den fornødne magtanvendelse.

Det foreslås endvidere, at der som § 40 a, stk. 3, 1. pkt., optages en særlig bestemmelse om, at de i medfør af stk. 1 eller 2 optagne fingeraftryk kan registreres i et særligt edb-register, der føres af Rigspolitichefen. Politiet og Direktoratet for Udlændinge kan ifølge 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse anvende registret i forbindelse med behandlingen af sager om opholdstilladelse, herunder sager om ud- og afvisning af udlændinge, der har ansøgt om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7.

Edb-registret over fingeraftryk vil være omfattet af lov om offentlige registre.

Efter § 4, stk. 2, i lov om offentlige registre skal der – forinden et register tages i brug – af vedkommende minister eller den, som ministeren bemyndiger dertil, være fastsat forskrifter om det pågældende registers opbygning og drift, der opfylder betingelserne i loven.

Med henblik på at få præciseret, at Indenrigsministeriet er ressortministerium for politiets edb-register over optagne fingeraftryk, foreslås der derfor som § 40 a, stk. 3, 3. pkt., indsat en bestemmelse om, at indenrigsministeren efter lovgivningen om offentlige registre fastsætter registerforskrifter for registret.

Registerforskrifterne vil blive udarbejdet i samarbejde mellem Indenrigsministeriet, Direktoratet for Udlændinge og Rigspolitichefen.

Registerforskrifterne vil bl.a. i overensstemmelse med Per Sørensen-udvalgets anbefaling komme til at indeholde en bestemmelse om, at de optagne fingeraftryk slettes af registret senest 5 år fra optagelsen.

Registerforskrifterne vil desuden komme til at indeholde en bestemmelse om, at Direktoratet for Udlændinge og politiet – i overensstemmelse med registrets formål, jf. § 40 a, stk. 3, 2. pkt., – har adgang til at søge i registret, såfremt denne søgning er nødven-

dig til brug for en verserende udlændingesag, jf. bestemmelsen i § 21, stk. 2, nr. 3 og 4, i lov om offentlige registre.

I § 40 a, stk. 4-5, foreslås der – i overensstemmelse med Per Sørensen-udvalgets nærmere anbefalinger – af retssikkerhedsmæssige årsager indsat en række bestemmelser om, under hvilke omstændigheder der uden for asylsagsbehandlingen, i forbindelse med efterforskning af strafbart forhold, efter retskendelse kan søges i registret. Bestemmelserne i stk. 4 omhandler de materielle betingelser for søgning og videregivelse af oplysninger fra registret, mens stk. 5 vedrører de processuelle regler for søgning i registret.

Der henvises her til de af Per Sørensen-udvalget opstillede betingelser for søgning i registret i forbindelse med efterforskning af strafbart forhold, jf. betænkningens side 142 f.

De foreslåede bestemmelser om søgning i registret er i overensstemmelse med Per Sørensen-udvalgets anbefalinger udformet på grundlag af bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 72 om optagelse af fingeraftryk.

Det foreslås således, at der som § 40 a, stk. 4, indsættes en bestemmelse om adgangen til at søge og videregive oplysninger til politiet i forbindelse med politiets efterforskning i en straffesag. Det foreslås, at søgning og videregivelse af oplysninger fra registret til politiet til brug i forbindelse med efterforskningen af et strafbart forhold, kan ske, hvis efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og søgningen må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Den foreslåede bestemmelse omfatter søgning og videregivelse af oplysninger vedrørende bestemte, navngivne personer, samt søgning, der ikke vedrører bestemte personer.

For så vidt angår *bestemte, navngivne personer* tænkes bestemmelsen almindeligvis kun anvendt, hvor de pågældende af forskellige årsager ikke er til stede. Er de pågældende til stede, vil der – i stedet for søgning i registret over fingeraftryk af udlændinge – kunne optages fingeraftryk efter retsplejelovens bestemmelser om optagelse af fingeraftryk af sigtede eller ikke-sigtede.

Bestemmelsen kan f.eks. tænkes anvendt, hvor politiet under efterforskningen af et strafbart forhold har fundet et fingeraftryk, som ikke er registreret i CFI, og hvor politiet sigter en udlænding, der nu opholder sig i udlandet. I disse tilfælde vil identificering af fingeraftrykket kunne være afgørende for f.eks. en anmodning om udlevering af den pågældende til strafforfølgning her i landet.

Bestemmelsen kan endvidere tænkes anvendt, hvor politiet i forbindelse med efterforskningen af et strafbart forhold, har fundet en række fingeraftryk, og ønsker at kunne udelukke enkelte af disse fingeraftryk som vedrørende navngivne personer, der her opholdt sig på gerningsstedet, men som ikke er sigtede.

For så vidt angår søgning og videregivelse, der ikke vedrører bestemte, navngivne personer, kan bestemmelsen tænkes anvendt, hvor der på et gerningssted er fundet et fingeraftryk, der ikke er registreret i CFI, men hvor man ikke kan udpege en bestemt person, der kan have afsat fingeraftrykket.

I disse tilfælde vil søgningen og videregivelsen af oplysninger ikke vedrøre en bestemt person. Der søges således ikke efter et fingeraftryk vedrørende navngivne enkeltpersoner, idet man – svarende til søgning i CFI-registret over kriminelle – søger blandt en ubestemt flerhed af fingeraftryk med henblik på at fastslå identiteten af en person, hvis fingeraftryk er fundet på gerningsstedet for en forbrydelse.

De materielle betingelser for adgangen til at søgning og videregivelse af oplysninger fra registret svarer i vidt omfang til bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 72 om optagelse af fingeraftryk af ikke-sigtede (§ 792 d, stk. 2).

Det er således et krav, at der er tale om efterforskning af en forbrydelse, der kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Det er endvidere et krav, at søgningen og videregivelsen af oplysninger, må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen. I forbindelse med en afgørelse om søgning og videregivelse af oplysninger vedrørende sigtede er det en forudsætning, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse – på samme måde som det er tilfældet ved optagelse af fingeraftryk af sigtede efter retsplejelovens § 792 a, stk. 1, nr. 1.

Som § 40 a, stk. 5, foreslås indsat en bestemmelse, hvorefter der kræves retskendelse til søgning og videregivelse af oplysninger fra registret i forbindelse med efterforskning af strafbare forhold. I kendelser, hvor der gives tilladelse til søgning, skal efter forslaget anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for søgning er opfyldt. Kendelsen kan efter forslaget til enhver tid omgøres, og kan kæres til højere ret i overensstemmelse med retsplejelovens kapitel 85.

Den foreslåede bestemmelses henvisning til bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 62 og 63, indebærer, at retsplejelovens bestemmelser om retternes saglige kompetence og værneting inden for strafferetsplejen finder tilsvarende anvendelse. Kendelse om søgning og videregivelse af oplysninger fra regi-

stret skal således afsiges af den byret, der er kompetent efter de almindelige bestemmelser om værneting i retsplejelovens kapitel 63.

De processuelle bestemmelser om søgning og videregivelse af fingeraftryk svarer i vidt omfang til bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 72 om optagelse af fingeraftryk af ikke-sigtede (§ 792 d, stk. 3).

I modsætning hertil kræves der dog efter forslaget i alle tilfælde retskendelse til søgning og videregivelse af oplysninger fra registret. Samtykke fra den, som søgningen vedrører, vil således ikke være tilstrækkeligt. Baggrunden herfor er, at de personer, som søgningen og videregivelsen af oplysninger, vil vedrøre, som ovenfor nævnt oftest ikke vil være til stede, hvorfor samtykke ikke vil kunne indhentes.

Der er ikke foreslået bestemmelser om advokatbeskikkelse, idet en forsvarer for en sigtet allerede efter retsplejelovens § 748 skal underrettes om alle retsmøder og have lejlighed til at overvære dem.

Det foreslås endelig, at der i § 40 a, stk. 6, indsættes en bestemmelse om, at politiet og Direktoratet for Udlændinge uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt kan videregive oplysninger fra registret vedrørende fingeraftryk, der er optaget i medfør af stk. 1 eller 2, til udenlandske udlændingemyndigheder.

Adgangen til videregivelse omfatter såvel en elektronisk videregivelse fra det i stk. 1 omhandlede register som en manuel videregivelse. Bestemmelsen indebærer, at videregivelse vil kunne finde sted, selv om lovgivningens almindelige betingelser for videregivelse af fortrolige oplysninger eller oplysninger om rent private forhold til andre offentlige myndigheder ikke er til stede. Videregivelse vil endvidere kunne finde sted uden forudgående (forsøg på) indhentelse af samtykke fra udlændingen.

I tilknytning til de optagne fingeraftryk kan der efter bestemmelsen videregives oplysning om, at de optagne fingeraftryk hidrører fra en person, som under en nærmere angiven identitet og i et nærmere angivet tidsrum har ansøgt om asyl her i landet.

Videregivelse vil efter bestemmelsen kunne ske til udenlandske udlændingemyndigheder, dvs. myndigheder, som efter det pågældende lands ressortfordeling har ansvaret for indsamling af oplysninger om optagne fingeraftryk fra udlændinge og eventuelt ansvaret for et oprettet register herom, samt til andre myndigheder, som fører register over fingeraftryk af udlændinge. Videregivelse vil således efter omstændighederne kunne ske til udenlandsk politi.

Videregivelse vil alene kunne ske med henblik på en udlændingeretlig anvendelse af fingeraftrykkene. Det vil således være en forudsætning for videregivelse af fingeraftrykkene, at fingeraftrykkene ikke vil

blive anvendt i en strafferetlig sammenhæng. Der vil i forbindelse med videregivelse af fingeraftryk blive gjort opmærksom på, at fingeraftrykkene ikke er optaget i forbindelse med et strafbart forhold, og at fingeraftrykkene alene må anvendes i en udlændingetretlig sammenhæng.

Det forudsættes, at *elektronisk* videregivelse alene sker til de nordiske lande, EU-landene samt lande, der ikke er medlemmer af EU, men som ved hjælp af en parallelkonvention kan forventes at tilslutte sig den ordning, der med EF-asyllkonventionen etableres mellem EU-landene.

Det bemærkes, at ikke alle EU-lande på nuværende tidspunkt har ratificeret Europarådets databeskyttelseskonvention fra 1981.

Det bemærkes i den forbindelse, at elektronisk videregivelse til mellemstatslige fingeraftryksregistre og adgang til at indhente oplysninger derfra må forudsætte, at der indgås nærmere aftale herom med de pågældende lande, der regulerer, under hvilke omstændigheder sådan udveksling kan ske. Der bør i den forbindelse lægges afgørende vægt på, om der i de pågældende lande er gennemført betryggende lovgivning, herunder om de pågældende lande har ratificeret Europarådets databeskyttelseskonvention fra 1981.

Den foreslåede bestemmelse om adgangen til videregivelse af oplysninger indebærer ikke nogen indskrænkning i den eksisterende adgang til at videregive oplysninger om fingeraftryk, der er optaget af udlændinge og ikke registreres i edb-registret, i overensstemmelse med de gældende regler herom.

Til nr. 12

Det foreslås, at der i § 42 a, stk. 2, 5. pkt., indsættes en bestemmelse, hvorefter indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at Direktoratet for Udlændinge kan fastsætte nærmere regler for og træffe bestemmelse om udøvelsen af de beføjelser, som Direktoratet for Udlændinge udøver i medfør af § 42 a vedrørende tilvejebringelsen og driften af indkvarteringscentre, og som ved indenrigsministerens bestemmelse er overført til anden myndighed.

Bestemmelsen tilsigter at præcisere, at Direktoratet for Udlændinge som led i en overførsel af faktiske forvaltningsopgaver vedrørende centerindkvartering til statsamterne som opfølgning på turnusundersøgelsen, jf. nærmere lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.4., kan fastsætte generelle og konkrete tjenestebefalinger til statsamterne.

Til nr. 13

Efter § 46 c kan indenrigsministeren fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang afgørelser vedrørende meddelelse, forlængelse, bortfald og inddragelse af opholdstilladelse efter § 6 eller § 9, stk. 2, nr. 1, kan træffes af andre myndigheder end Direktoratet for Udlændinge.

Udlægning af direktoratets kompetence såvel til at meddele opholdstilladelse, herunder til at meddele afslag på en ansøgning om opholdstilladelse, som til at forlænge og inddrage en opholdstilladelse vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Tilsvarende gælder udlægning af Direktoratet for Udlændinges afgørelser vedrørende bortfald af opholdstilladelser.

Der kan endvidere fastsættes bestemmelser om, til hvilken myndighed afgørelsen kan påklages. Der kan ikke efter bestemmelsen træffes bestemmelse om, at der ikke skal være adgang til at klage over en truffet afgørelse.

Efter bestemmelsen kan der endelig fastsættes bestemmelser om, at en afgørelse truffet af den myndighed, hvortil afgørelsen kan påklages, er endelig.

Det er hensigten i medfør af denne bestemmelse at udvalge en række begrænsede sagsområder, inden for hvilke der kan ske udlægning af sager fra Direktoratet for Udlændinge til statsamterne. Statsamternes afgørelser skal i givet fald kunne påklages til Direktoratet for Udlændinge, hvis afgørelser skal være endelige, også i forhold til Indenrigsministeriets departement.

Vurderingen af, om bemyndigelsen påtænkes udnyttet, vil ske på baggrund af den rapport, som Indenrigsministeriets ekspertarbejdsgruppe med deltagelse af Indenrigsministeriet (formand), Direktoratet for Udlændinge, Rigspolitechefen, statsamterne og personalerepræsentanter fra Direktoratet for Udlændinge og statsamterne har afgivet i april 1995 vedrørende dels udlægning af kompetencen til at træffe afgørelse i visse sager fra Direktoratet for Udlændinge til statsamterne, dels en eventuel (delvis) overførsel af politiets ekspeditionsopgaver i opholdssagerne til statsamterne.

Bestemmelsen giver endvidere bemyndigelse til at fastsætte administrative forskrifter om den nærmere stedlige og saglige kompetencefordeling.

Indenrigsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at den myndighed, hvortil afgørelsen kan påklages, kan fastsætte nærmere regler for og træffe bestemmelse om sagernes behandling.

Bemyndigelsen påtænkes udnyttet til, at Direktoratet for Udlændinge kan fastsætte generelle og konkrete tjenestebefalinger over for statsamterne vedrørende behandlingen af sagerne.

Til nr. 14

Efter § 33, stk. 8, fastsætter politiet en udrejsefrist, når udvisning er sket ved dom efter reglerne i § 33, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at politiets fastsættelse af udrejsefrist ikke kan indbringes for indenrigsministeren eller anden administrativ myndighed.

Fristen fastsættes som absolut hovedregel til »straks efter udstået straf«. Søges der om opholdstilladelse efter § 7, vil udvisningen først blive effektueret, når asylsagen er endeligt afgjort.

Forslaget er begrundet i, at politiets fastsættelse af en udrejsefrist er en rent processuel afgørelse i forlængelse af domstolens beslutning om at udvise den pågældende udlænding. Virkningen af denne beslutning skal indtræde, uanset om der er klaget til indenrigsministeren eller ej. Forslaget har til hensigt at muliggøre en koncentration af Indenrigsministeriets ressourcer på behandlingen af klager over materielle afgørelser truffet af udlændingemyndighederne.

Der er ved lov nr. 33 af 18. januar 1995 gennemført en tilsvarende ændring i udlændingelovens § 46, stk. 2, for så vidt angår Direktoratet for Udlændinges afgørelser om fastsættelse af udrejsefrister efter § 33 i forbindelse med afslag på ansøgninger om opholdstilladelse, beslutninger om udvisning efter § 24, nr. 5, eller efter § 25, jf. § 33, stk. 1 og 2.

Til nr. 15

Efter den gældende bestemmelse i § 48, stk. 2, 7. pkt., gøres en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af udlændingelovens §§ 7 eller 8, kun bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, såfremt Direktoratet for Udlændinge har truffet afgørelse om, at den pågældende kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af udlændingelovens §§ 7 eller 8, skal gøres bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, selv om Direktoratet for Udlændinge (endnu) ikke har truffet afgørelse om, at den pågældende må opholde sig her i landet under asylsagens behandling. Ønsker asylansøgeren at komme i kontakt med Dansk Flygtningehjælp, skal politiet underrette Dansk Flygtningehjælp herom.

Den nærmere tilrettelæggelse af ordningen vil ske efter forhandling mellem Indenrigsministeriet, Dansk Flygtningehjælp og Rigspolitietschefen.

Det bemærkes, at denne ret til rådgivning af Dansk Flygtningehjælp ikke må føre til forsinkelse af behandlingen af den pågældende udlændings sag, herunder effektivt af en eventuel afgørelse fra Direktoratet for Udlændinge om ud- eller afvisning efter § 48, stk. 2.

Det forhold, at en frihedsberøvet udlænding har anmodet om eller aftalt besøg af en repræsentant fra Dansk Flygtningehjælp med henblik på rådgivning, eller at Dansk Flygtningehjælp har taget eller vil tage kontakt med den pågældende med henblik på rådgivning, vil således ikke kunne hindre, at en udlænding udsendes, inden rådgivning er gennemført, såfremt betingelserne for udsendelse i øvrigt er opfyldt.

Det er endvidere hensigten, at forslaget i første omgang udmøntes ved, at der som en forsøgsordning etableres en rådgivningsordning i Københavns Lufthavn i Kastrup. Asylansøgere, der indrejser over andre grænseovergange, og som befinder sig i ud- eller afvisningsposition, vil således ikke i første omgang blive omfattet af ordningen. Om rådgivningsordningen på et senere tidspunkt skal udstrækkes til asylansøgere, der indrejser via andre grænseovergange, vil afhænge af den evaluering af rådgivningsordningen i Københavns Lufthavn, som er forudsat, jf. revisionsbestemmelsen i § 4.

For så vidt angår det nærmere indhold af rådgivningsordningen kan der henvises til Per Sørensen-udvalgets 3. delbetænkning, side 103 ff.

Det bemærkes herved, at Dansk Flygtningehjælp ikke skal have adgang til øve indflydelse på Direktoratet for Udlændinges afgørelse i ud- eller afvisningssagen.

Til nr. 16

Ved bestemmelsen i § 48, stk. 3, lovfæstes gældende praksis, hvorefter det er politiet (Rigspolitietschefens afdeling E, Den Centrale Politiafdeling), der varetager registreringen af udlændinge som asylansøgere.

Det er ligeledes hensigten, at politiet fortsat skal varetage opgaven med at tilvejebringe de oplysninger om udlændingen (identitet, rejserute, familiemæssig tilknytning), som er nødvendige for, at Direktoratet for Udlændinge kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 48, stk. 2 (eventuel ud- eller afvisning til sikkert 3. land). I forbindelse med denne politiafhørning skal der ikke afhøres om asylmotiv.

Det er hensigten, at politiet i forbindelse med registreringen alene skal notere ansøgerens umiddelbare angivelse af sit asylmotiv.

Bestemmelsen i § 48, stk. 4, indebærer, at Direkto-

ratet for Udlændinge i øvrigt skal forestå sagens oplysning.

Det vil efter forslaget være Direktoratet for Udlændinge, der skal varetage de egentlige asylafhøringer, og at politiet alene skal kunne foretage afhøringer om forhold af politimæssig interesse, jf. pkt. 2.4. i de almindelige bemærkninger.

Direktoratet vil herunder kunne træffe bestemmelse om, i hvilket omfang en asylansøger skal udfylde asylansøgningsskema og indkaldes til afhøringer. Indkaldelse til udfyldelse af asylansøgningsskema eller afhøring vil f.eks. kunne være uforholdsmæssig i konsekvensstatussager og sager, hvor asylansøgeren tidligere har søgt asyl her i landet.

Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet kan endvidere anmode politiet om at foretage mere specielle afhøringer til brug for asylsagen, hvortil kræves en specialiseret, professionel ekspertise, som netop politiet besidder. En sådan processuel beslutning under sagsbehandlingen vil ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Direktoratet for Udlændinge kan desuden – som efter de hidtil gældende regler – anmode politiet om til brug for andre udlændingesager end asylsager at foretage afhøring af en ansøgers herboende referen-
ce(r).

Afhøring af en ansøgers herboende referen-
ce(r) til brug for afgørelse om opholdstilladelse efter § 7, stk. 4, bør derimod ikke foretages af politiet, men overføres til enten Direktoratet for Udlændinge eller statsamtet. Den endelige stillingtagen til, om overførsel skal ske til direktoratet eller statsamtet, vil af Indenrigsministeriet blive foretaget på baggrund af ekspertarbejdsgruppens rapport om, i hvilket omfang opholds- og arbejdstilladelsessager samt politiets ekspeditionsopgaver i forbindelse med disse sager kan overføres til statsamtterne.

Det vil være hensigten, at afhøringen i asylsager i almindelighed foretages af den medarbejder, der skal foretage den egentlige sagsbehandling, hvilket normalt vil være en juridisk uddannet medarbejder i Direktoratet for Udlændinge, som har den fornødne baggrundsviden om de asylretligt relevante forhold i den afhørtes hjemland, og som endvidere har fået den fornødne videreuddannelse i afhøringsteknik og -psykologi. Det vil endvidere være hensigten, at den endelige afgørelse om afslag på opholdstilladelse efter § 7 i almindelighed træffes af en anden juridisk uddannet medarbejder i Direktoratet for Udlændinge på lederniveau.

mensætning samt koordinationsudvalgets og nævnsformandens kompetence.

Som noget nyt foreslås det i § 53, stk. 2, at der ved alle nævnsager medvirker 5 medlemmer.

Bestemmelsen, som også gælder for sager af principiel karakter, indebærer, at det ved berømmelsen af en sag til behandling i nævnet ikke længere er nødvendigt at tage stilling til, hvorvidt sagen skal behandles i et stort nævn med 7 medlemmer eller et lille nævn med 3 medlemmer.

Nævnet vil efter forslaget skulle sammensættes således, at der ved behandlingen af en sag foruden formanden eller en af nævnsformændene, der efter § 53, stk. 6, skal være en dommer, medvirker 1 medlem, der er beskikket efter indstilling fra Dansk Flygtningehjælp, og 1 medlem, der er udpeget af indenrigsministeren. Endvidere medvirker 1 medlem, der er beskikket efter indstilling fra Advokatrådet, og 1 medlem, der er beskikket efter indstilling fra udenrigsministeren.

Bestemmelsen indebærer, at der ved enhver nævnsbehandling er repræsentanter fra den samme kreds af myndigheder og organisationer (en fast nævnsammensætning).

Bestemmelsen i den foreslåede § 53, stk. 3, om nævnets koordinationsudvalg svarer til den gældende bestemmelse i § 53, stk. 4, idet dog bestemmelsen om, at koordinationsudvalget kan fastsætte retningslinjer for, hvilke grupper af sager der skal behandles i 7-mandsnævn, er udgået som konsekvens af forslaget om at afskaffe behandlingen af sager i 7-mandsnævn.

Koordinationsudvalget vil efter forslaget bestå af 5 medlemmer med samme sammensætning som de enkelte nævn, jf. stk. 2.

Koordinationsudvalget vil fremover alene have til opgave at foretage drøftelser af spørgsmål om almindelige retningslinjer for nævnets arbejde m.v. Koordinationsudvalget vil således ikke kunne fastsætte retningslinjer for eller foretage drøftelse af formandens visitationskompetence, som foreslås indført i § 56, stk. 1.

Bestemmelsen i den foreslåede § 53, stk. 4, indebærer, at alle sager vedrørende klager over afslag på ansøgninger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 4, dvs. ansøgninger om asyl, der er indgivet på danske repræsentationer i udlandet, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene, hvis afslaget er meddelt under henvisning til, at de i § 7, stk. 4, nævnte betingelser ikke er opfyldt.

Formanden eller en af næstformændene vil ved klage over afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 4, alene kunne tage stilling til, i

Til nr. 17

Bestemmelsen regulerer Flygtningenævnets sam-

hvilket omfang ansøgeren har de i § 7, stk. 4, anførte tilknytningsmomenter til Danmark.

Spørgsmålet om, hvorvidt en ansøger, der opfylder de i § 7, stk. 4, nævnte tilknytningsmomenter, tillige opfylder betingelserne i § 7, stk. 1, (konventions-status) eller § 7, stk. 2, (de facto-status), skal derimod henvises til behandling i 5-mandsnævn.

Formanden eller en af næstformændene har således mulighed for at træffe beslutning om afslag på opholdstilladelse under henvisning til, at ansøgeren ikke har de i § 7, stk. 4, nævnte tilknytningsmomenter til Danmark. Dette forudsætter dog, at Direktoratet for Udlændinge har meddelt afslag på opholdstilladelse udelukkende eller delvis under henvisning til, at ansøgeren ikke har de i § 7, stk. 4, tilknytningsmomenter til Danmark.

Bestemmelsen i § 53, stk. 5, der omhandler formandens adgang til at behandle sager, hvor betingelserne for at opnå asyl åbenbart må anses for at være opfyldt, har samme affattelse som den gældende bestemmelse.

Det er endvidere i § 12 i Flygtningenævnets forretningsorden fastsat, at det nævn, der har afgjort sagen, træffer afgørelse af spørgsmål om genoptagelse. Dog kan koordinationsudvalget bemyndige formanden for det pågældende møde eller, hvis formanden er forhindret, nævnets formand til at træffe afgørelsen. Udnyttelsen af bemyndigelsen er nærmere omtalt under pkt. 4.4. i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 53, stk. 6, at sager, hvor der er anmodet om genoptagelse af en afgørelse truffet af Flygtningenævnet, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse.

Bestemmelsen indebærer, at formanden ikke blot som hidtil i henhold til den gældende bemyndigelse i nævnets forretningsorden vil kunne meddele afslag på genoptagelse i sager, hvor der ikke foreligger væsentlige nye oplysninger, men også, at formanden i tilfælde, hvor der foreligger nye oplysninger, men ikke holdepunkter for at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse, vil kunne meddele afslag på genoptagelse.

Til nr. 18

Det foreslås som noget nyt, at der indsættes en bestemmelse i udlændingelovens § 54, stk. 2, hvorefter Flygtningenævnets formand eller en af næstformændene kan beslutte, at der ikke under nævnets behandling af en klage over Direktoratet for Udlændinges afgørelse i en sag vedrørende opholdstilladelse efter § 7 kan fremlægges dokumenter eller andre bevismidler, som kunne være fremlagt under direktoratets behandling af sagen.

Det foreslås endvidere i bestemmelsen, at nævnets formand eller en af næstformændene kan beslutte, at der ikke under behandlingen af en ansøgning om genoptagelse af en af nævnet truffet afgørelse kan fremlægges dokumenter eller andre bevismidler, som kunne være fremlagt under nævnets tidligere behandling af sagen.

Det er således efter forslaget afgørende for, om fremlæggelse af et dokument eller et andet bevismiddel kan nægtes, om det kunne være fremlagt for direktoratet, inden direktoratet traf afgørelse i sagen. Afgørende for denne vurdering må være, hvorvidt dokumentet var udstedt forinden direktoratets afgørelse, og hvorvidt ansøger havde mulighed for f.eks. gennem korrespondance med herboende eller andre i udlandet eller ansøgers hjemland at få dokumentet i hænde forud for dette tidspunkt. Tilsvarende vurderinger må anlægges ved genoptagelsesansøgninger i nævnet, jf. ovenfor.

Dokumenter eller andre bevismidler, som kunne være fremlagt for direktoratet, kan dog af nævnets formand eller en af næstformændene ikke nægtes fremlagt, hvis der er en bestyrket formodning for, at det fremlagte dokument vil have betydning for sagens udfald, og hvor den sene fremlæggelse må betragtes som undskyldelig.

Bestemmelsen forudsættes administreret i overensstemmelse med udlændingelovens § 31 og Danmarks internationale forpligtelser, herunder flygtningekonventionens artikel 33, således at dokumenter, hvis fremlæggelse er afgørende for vurderingen af, om ansøgeren ved en eventuel tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere bopælsland vil blive udsat for asylrelevant forfølgelse, ikke vil blive nægtet fremlagt.

Beslutningen om, hvorvidt et dokument skal nægtes fremlagt, træffes efter forslaget af nævnets formand eller en af næstformændene alene, enten under selve nævnsmødet eller under forberedelsen af sagen.

Anvendelsen af den foreslåede bestemmelse forudsætter, at asylansøgeren er underrettet om de gældende frister for fremlæggelse af dokumenter og andre bevismidler.

Bestemmelsen vil således nærmere blive beskrevet i den asylvejledning som udleveres til asylansøgere under asylsagens behandling.

Direktoratet for Udlændinge vil skriftligt orientere asylansøgere, der har indgivet ansøgning om asyl, inden der foreligger en revideret asylvejledning, om fristerne for fremlæggelse af dokumenter og andre bevismidler.

Det foreslås på denne baggrund, at indenrigsmini-

steren bemyndiges til at fastsætte tidspunktet for bestemmelsens ikrafttræden, jf. forslaget § 3, stk. 3.

Bestemmelsen vil blive sat i kraft for de hos Direktoratet for Udlændinge verserende sager, når den ovenfor beskrevne orientering er foretaget, således at asylansøgerne kan indrette sig efter de nye bestemmelser om fremlæggelse af dokumenter og andre bevismidler inden disses ikrafttræden

Til nr. 19

Der foreslås indsat en bestemmelse i udlændingelovens § 55, stk. 2, hvorefter Flygtningenævnet kan nægte at beskikke den advokat, som en asylansøger ønsker beskikket, såfremt den pågældende advokat ikke har deltaget i efteruddannelseskurser, der er godkendt af indenrigsministeren, på områder af særlig betydning for udøvelsen af hvervet som beskikket advokat i sager, der behandles i Flygtningenævnet.

De i bestemmelsen nævnte obligatoriske efteruddannelseskurser, der vil skulle vedrøre emner af asylretlig og nævnprocessuel relevans, vil blive tilrettelagt af Flygtningenævnet i samarbejde med Indenrigsministeriet, Direktoratet for Udlændinge og Advokatrådet.

Flygtningenævnet vil herefter ud fra en vurdering af den pågældende advokats faglige ekspertise og af årsagen og baggrunden for den manglende deltagelse i efteruddannelseskurset kunne nægte at beskikke den advokat, som asylansøgeren har ønsket. Asylansøgeren skal i givet fald have mulighed for at pege på en anden advokat, jf. den gældende bestemmelse i § 55, stk. 2, 2. pkt. Flygtningenævnets afgørelse herom vil ikke kunne påklages til anden myndighed eller til Advokatnævnet, jf. udlændingelovens § 56, stk. 3.

For så vidt angår bestemmelsens ikrafttræden henvises til forslaget § 3, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 20

Forslaget er en konsekvens af indsættelsen af et nyt stk. 2 i § 55, der indebærer, at § 55, stk. 3, bliver § 55, stk. 4.

Til nr. 21

Det foreslås, at der i § 56, stk. 1, som noget nyt indsættes en bestemmelse, hvorefter Flygtningenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, henviser en sag til behandling efter de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 53, stk. 2, eller 4-6, jf. forslaget § 1, nr. 17.

Bestemmelsen indebærer således, at nævnets formand har det endelige ansvar for, hvorvidt en

nævns sag skal behandles af formanden eller en af næstformændene alene eller behandles på et nævnsmøde med deltagelse af 5 nævnsmedlemmer. Det bemærkes herved, at det som følge af forslaget om 5-mandsnævn i alle nævnssager ikke længere er nødvendigt at visitere sagerne til store og små nævn.

Det forudsættes, at Flygtningenævnets formand i medfør af den foreslåede bestemmelse bemyndiger nævnets sekretariat til at foretage visiteringen efter den foreslåede bestemmelse, i det omfang formanden finder dette retssikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Formanden vil kunne omgøre en beslutning, der er truffet af nævnets sekretariat, om visitering af en konkret sag.

Er en sag visiteret til behandling af formanden eller en af næstformændene alene efter de foreslåede bestemmelser i § 53, stk. 4 eller 5, vil formanden eller næstformændene efterfølgende kunne bestemme, at sagen skal behandles på et nævnsmøde med deltagelse af 5 nævnsmedlemmer.

Koordinationsudvalget vil ikke kunne fastsætte retningslinjer for eller foretage drøftelse af formandens visitationskompetence, som foreslås indført i § 56, stk. 1, jf. den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 3.

Den i bestemmelsen fastsætte visitationskompetence vedrører også genoptagelsessager.

Bestemmelsen i § 56, stk. 2, hvorefter en udlænding, såfremt denne eller den beskikkede advokat begærer det, har ret til mundtligt at forelægge sin sag for nævnet, svarer til den gældende bestemmelse i § 56, stk. 1. Tilsvarende gælder bestemmelsen om, at nævnet bestemmer, om den øvrige behandling af sagen skal være mundtlig.

Det præciseres dog nu, at princippet om mundtlig nævnbehandlings ikke gælder, såfremt nævnssagen efter de i stk. 3 og 4 nævnte bestemmelser skal behandles skriftligt.

Det præciseres i § 56, stk. 3, at sager, der efter bestemmelserne i § 53, stk. 4-6, behandles af nævnformanden eller en af næstformændene alene, vil blive behandlet på skriftligt grundlag.

Det foreslås endvidere, at der som § 56, stk. 4, indsættes en bestemmelse i udlændingeloven om, at Flygtningenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan henviser visse nærmere angivne sager, der henvises til behandling på et 5-mandsnævn, jf. § 53, stk. 2, til behandling på skriftligt grundlag.

Det forudsættes, at Flygtningenævnets formand i medfør af den foreslåede bestemmelse bemyndiger nævnets sekretariat til at foretage visiteringen efter den foreslåede bestemmelse, i det omfang formanden finder dette retssikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Formanden vil kunne omgøre en beslutning, der er truffet af nævnets sekretariat, om visitering af en konkret sag.

Koordinationsudvalget vil være afskåret fra at fastsætte retningslinjer for eller drøfte denne visitering til skriftlig nævnsbehandling, jf. nærmere ovenfor under § 56, stk. 1.

Som anført i de almindelige bemærkninger til forslaget foreslås det, at afgørelsen om behandling på skriftligt grundlag ikke skal kunne omgøres af det nævn, der behandler sagen, jf. dog nedenfor om den foreslåede bestemmelse i § 56, stk. 5.

Nævnet vil, hvis det i ganske særlige tilfælde måtte finde, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, kunne udsætte sagen med henblik på at anmode om fornyet afhøring af ansøgeren eller lignende, således at sagen kan færdigbehandles på skriftligt grundlag, ligesom nævnet – såfremt der er fremkommet nye oplysninger eller lignende, der taler herfor – vil kunne hjemvise sagen til Direktoratet for Udlændinge til ny behandling i 1. instans.

Den foreslåede bestemmelse omfatter følgende sager, idet det herved må understreges, at beslutningen om at henvise disse sagsgrupper til skriftlig behandling er fakultativ og forudsætter en konkret vurdering af den enkelte sags egnethed:

- 1) Sager, hvor klagen må anses for grundløs.
- 2) Sager, hvor der er meddelt opholdstilladelse efter § 7, stk. 2, men udlændingen påberåber sig at være omfattet af § 7, stk. 1 (statusændringssager).
- 3) Sager, der vedrører meddelelse af opholdstilladelse efter § 7, stk. 4, under henvisning til de i § 7, stk. 1 eller 2, nævnte betingelser.
- 4) Sager, der vedrører nægtelse af udstedelse af dansk rejsedokument for flygtninge eller inddragelse af et sådant rejsedokument.
- 5) Sager, der vedrører meddelelse af opholdstilladelse efter § 7 til indrejsende familiemedlemmer til en udlænding, der tidligere er meddelt opholdstilladelse efter § 7, og hvor der på grund af den familiemæssige tilknytning til den tidligere indrejste vil kunne blive tale om meddelelse af opholdstilladelse efter § 7 (konsekvensstatussager).
- 6) Sager, hvor forholdene i øvrigt taler for behandling på skriftligt grundlag.

Ad 1. Denne sagsgruppe omfatter sager, hvor klagen efter en samlet konkret vurdering af asylmotiv, omstændighederne ved indgivelse af ansøgning om asyl og indrejse og baggrundsoplysningerne i hjemlandet må anses for grundløs.

Visse sager, som Direktoratet for Udlændinge har visiteret til behandling efter åbenbart grundløs-proceduren, men hvor Dansk Flygtningehjælp har øn-

sket sagen afgjort med klageadgang til nævnet, vil således kunne henvises til skriftlig behandling.

Sager, hvor asylmotivet må anses for utroværdigt, vil dog ikke kunne henvises til skriftlig behandling. Tilsvarende vil sager, som Dansk Flygtningehjælp har ønsket behandlet i nævnet alene som følge af sagens principielle karakter, ikke kunne henvises til skriftlig behandling. Omvendt vil sager, hvor uenigheden mellem Dansk Flygtningehjælp og Direktoratet for Udlændinge skyldes, at der ikke har foreligget tilstrækkelige baggrundsoplysninger, kunne henvises til skriftlig behandling.

De sager, hvor Dansk Flygtningehjælp har erklæret sig uenig i, at sagen afgøres uden klageadgang til nævnet, kunne ved fremsendelsen til nævnet suppleres med nærmere oplysninger om baggrunden for uenigheden i åbenbart grundløs-proceduren med henblik på, at nævnet forlods kan behandle sådanne principielle sager af betydning for åbenbart grundløs-proceduren.

Ad 2. Denne gruppe omfatter statusændringssager.

Ad 3. Denne gruppe omfatter sager vedrørende meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 4, under henvisning til de i § 7, stk. 1 eller 2, nævnte betingelser. De sager, der vedrører meddelelse af opholdstilladelse under henvisning til de i § 7, stk. 4, nævnte tilknytningsmomenter til Danmark, er undtaget fra bestemmelsen, da denne sagskategori afgøres af nævnsformanden eller en af nævnsformændene alene, jf. § 53, stk. 4.

Spørgsmålet om, hvorvidt en ansøger, der opfylder de i § 7, stk. 4, nævnte tilknytningsmomenter, tillige opfylder betingelserne i § 7, stk. 1, (konventionsstatus) eller § 7, stk. 2, (de facto-status), vil således kunne henvises til skriftlig nævnsbehandling. Det bemærkes herved, at der i disse sager, hvor ansøger opholder sig i udlandet, højst kan blive tale om afhøring af den herboende reference, hvilket lige så vel kan ske ved en andens myndigheds foranstaltning.

Ad 4. Denne sagsgruppe vedrører spørgsmålet om nægtelse af udstedelse af dansk rejsedokument for flygtninge, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 1, nr. 3.

Ad 5. Denne sagsgruppe vedrører konsekvensstatussager.

Ad 6. Denne sagsgruppe omfatter sager, hvor forholdene i øvrigt taler for behandling på skriftligt grundlag. Der kan her være tale om sager, som efter karakteren af de asylretlige problemer og efter de troværdighedsproblemer, der rejses, uden retssikkerhedsmæssige betænkeligheder vil kunne henvises til skriftlig behandling.

Der kan således være tale om sager vedrørende asylansøgere, om hvem der ikke har foreligget oplysninger om konkret forfølgelse eller risiko herfor eller i hvert fald alene oplysninger om forfølgelse af meget ringe intensitet, f.eks. chikane.

I vurderingen vil tillige indgå, om sagen rejser sådanne troværdighedsproblemer, at det vil forekomme betænkeligt at afgøre sagen på skriftligt grundlag, jf. bemærkningerne til nr. 1.

Det bemærkes, at der i øvrigt i samme omfang som hidtil vil være adgang til at behandle sager, der er udsat på indhentelse af yderligere oplysninger m.v., og genoptagelsessager på skriftligt grundlag.

Det foreslås, at der som § 56, stk. 5, indsættes en bestemmelse, hvorefter en sag, der er henvist til skriftlig behandling efter stk. 4, nr. 1, kan henvises til mundtlig behandling af det nævn der behandler eller skal behandle sagen. Det forudsættes, at de nævnsmedlemmer, der skal behandle sagen, inden nævnsrådet giver meddelelse til formanden, hvis de finder, at sagen skal behandles mundtligt. Afgørelsen om henvisning træffes ved stemmeflerhed, jf. § 56, stk. 2, der bliver stk. 6.

Til nr. 22

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at tillægge formanden eller den, formanden bemyndiger hertil, kompetence til at visitere sager til behandling på skriftligt grundlag.

Til § 2

Til nr. 1

Bestemmelsen er alene af redaktionel karakter.

Efter bestemmelserne i EF-asylkonventionen vil der under nærmere angivne betingelser kunne ske overførsel eller tilbageførsel af asylansøgere til lande, der er omfattet af konventionen.

Forslaget indebærer, at det efter ikrafttrædelsen af lov nr. 387 af 6. juni 1991 om ændring af udlændingeloven (EF-asylkonventionen) udtrykkeligt vil fremgå, at der vil kunne optages fingeraftryk af asylansøgere, der ikke er blevet registreret som asylansøgere, idet Direktoratet for Udlændinge endnu ikke har taget stilling til, om der skal ske afvisning, udvisning, overførsel eller tilbageførsel efter § 48 a, stk. 1. Der vil således kunne optages fingeraftryk af asylansøgere, inden der er truffet afgørelse efter § 48 a, stk. 1.

Til nr. 2 og 3

Ændringerne er alene af teknisk karakter og en konsekvens af ændringen i § 1, nr. 15-16.

Ved lov nr. 387 af 6. juni 1991, hvorved der er vedtaget en række ændringer af udlændingeloven med henblik på gennemførelsen af EF-asylkonventionen i dansk ret, ophæves § 48, stk. 2, og i stedet indsættes §§ 48 a-e.

Lov nr. 387 af 6. juni 1991 er endnu ikke trådt i kraft, idet tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af indenrigsministeren, der endnu ikke har fastsat bestemmelser herom, idet tidspunktet for EF-asylkonventionens ikrafttræden endnu ikke kendes.

Loven vil blive sat i kraft i forbindelse med EF-asylkonventionens ikrafttræden. Konventionen forventes at træde i kraft i løbet af 1995.

I lovforslagets § 1, nr. 15-16 foreslås der indsat et nyt punktum i § 48, stk. 2, ligesom der foreslås indsat et nyt stk. 3 og et nyt stk. 4 i samme paragraf.

Ved ikraftsættelsen af lov nr. 387 af 6. juni 1991 vil det nye punktum i § 48, stk. 2, blive ophævet, og det vil være uklart, hvad konsekvensen vil være for de foreslåede bestemmelser i § 48, stk. 3 og 4.

Forslaget har til formål at sikre, at disse i forslaget § 1 foreslåede bestemmelser også vil være gældende efter ikraftsættelsen af lov nr. 387 af 6. juni 1991.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens ikrafttræden.

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. september 1995.

I stk. 2 foreslås det, at de foreslåede bestemmelser om sikring af udlændinges tilstedeværelse under sagsbehandlingen, herunder adgangen til frihedsberøvelse, jf. udlændingelovens §§ 34, 36 og 37, om optagelse af fingeraftryk m.v., jf. § 40 a, om en ændret sammensætning af Flygtningenævnet og om formandskompetencen, jf. udlændingelovens § 53, om afskæring af bevismidler i Flygtningenævnet, jf. § 54, om visitationsproceduren og om, hvilke sager der kan behandles på skriftligt grundlag, jf. § 56, træder i kraft den 1. maj 1995.

I stk. 3 foreslås det, at indenrigsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af den foreslåede bestemmelse om, at politiet skal gøre en asylansøger, om hvem der skal træffes afgørelse om afvisning og udvisning til et sikkert tredjeland, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, jf. § 48.

Det foreslås endvidere, at indenrigsministeren kan fastsætte regler om, ved hvilke grænseovergangsste-

der den foreslåede bestemmelse herom træder i kraft.

Indenrigsministeren kan således beslutte, at bestemmelsen kun træder i kraft for visse grænseovergange. Baggrunden herfor er, at der i første omgang alene skal iværksættes en forsøgsordning for de asylansøgere, der indrejser via Københavns Lufthavn i Kastrup.

Det foreslås desuden, at indenrigsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af bestemmelsen om overførsel af afhøringsopgaven i asylsager fra politiet til Direktoratet for Udlændinge. Der sigtes imod at sætte bestemmelserne i kraft så hurtigt som muligt, så snart de fornødne praktiske forudsætninger er opfyldt, herunder bygninger, personaleuddannelse m.v., og senest den 31. december 1995.

Det foreslås endvidere, at indenrigsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 54, stk. 2, om adgangen til at fremlægge dokumenter og andre bevismidler, jf. forslaget § 1, nr. 18, og bemærkninger dertil.

Det foreslås endelig, at indenrigsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af den foreslåede bestemmelse om, at Flygtningenævnet kan nægte beskikkelse af en advokat, der ikke har deltaget i særlige efteruddannelseskurser, jf. § 55. Baggrunden herfor er, at det forinden bestemmelsens ikrafttræden vil være nødvendigt, at der tilrettelægges og godkendes sådanne kurser.

Bestemmelsen i *stk. 4* indebærer, at de foreslåede bestemmelser om Flygtningenævnets sammensætning og om formandskompetencen, jf. § 53, om visitationsproceduren og om, hvilke sager der kan behandles på skriftligt grundlag, jf. § 56, ikke skal gælde for sager, der inden den 1. maj 1995 er berammet til behandling i Flygtningenævnet.

Bestemmelsen i *stk. 5* indebærer, at de ændrede bestemmelser om inddragelse af opholdstilladelse til flygtninge og beregning af de tidsfrister, der bl.a. er afgørende for, om opholdstilladelse til flygtninge kan inddrages, alene finder anvendelse på udlændinge, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse den 1. maj 1995 eller senere.

Til § 4

Bestemmelsen indeholder revisionsbestemmelser.

Efter forslaget § 4 fremsætter indenrigsministeren i folketingsåret 1998-99 forslag om revision af bestemmelsen i § 36 vedrørende den særlige adgang til frihedsberøvelse i åbenbart grundløs-proceduren. Det vil i den forbindelse blive vurderet, om bestemmelsen har virket tilfredsstillende med henblik på en effektivisering af denne procedure.

Efter forslaget § 4 fremsætter indenrigsministeren i folketingsåret 1998-99 forslag om revision af bestemmelsen i § 40 a vedrørende optagelse af fingeraftryk. Det vil i denne forbindelse blive vurderet, om den indførte udvidede adgang til optagelse af fingeraftryk i lyset af det internationale samarbejde (EURODAC) og i lyset af en effektivisering af asylsagsbehandlingen har fungeret tilfredsstillende.

Efter forslaget § 4 fremsætter indenrigsministeren i folketingsåret 1998-99 forslag om revision af bestemmelserne i § 46 c vedrørende udlægning af afgørelseskompetence fra Direktoratet for Udlændinge til andre myndigheder (statsamterne). I forbindelse med denne revision vil det blive vurderet, om den hidtidige kompetenceudlægning har fungeret tilfredsstillende.

Bestemmelsen indebærer, at der i folketingsåret 1998-99 skal fremsættes forslag til revision af de ved dette lovforslag foreslåede bestemmelser om Dansk Flygtningehjælps adgang til rådgivning af asylansøgere, inden der er truffet afgørelse om, hvorvidt vedkommende skal ud- eller afvises, eller hvorvidt vedkommende skal gives tilladelse til indrejse her i landet med henblik på behandling af asylansøgningen.

Ifølge bestemmelsen skal der endvidere i folketingsåret 1998-99 fremsættes forslag til revision af bestemmelsen om overførsel af opgaven med at afhøre asylansøgere fra politiet til Direktoratet for Udlændinge, ligesom der skal fremsættes forslag til revision af bestemmelserne vedrørende Flygtningenævnet.

Til § 5

Bestemmelsen indeholder ikrafttrædelsesbestemmelser for Færøerne og Grønland.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. § 19, stk. 1, nr. 1, affattes således:

- »1) Når det grundlag, som er angivet i ansøgningen eller tilladelsen, herunder efter §§ 7 eller 8, var urigtigt eller ikke længere er til stede.«

§ 19. En tidsbegrænset opholdstilladelse kan inddrages:

- 1) Når det grundlag, som er angivet i ansøgningen eller tilladelsen, var urigtigt eller ikke længere er til stede.

2) ---

3) ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

Stk. 5. ---

2. I § 27 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»Stk. 2. For så vidt angår udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, regnes de i stk. 1 nævnte tidsrum fra tidspunktet for den første meddelelse af opholdstilladelsen, jf. dog stk. 3.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

§ 27. De i §§ 11, stk. 2, 1. pkt., 17, stk. 1, 3. pkt., 18, stk. 2, 19, stk. 2, og 22-25 nævnte tidsrum regnes fra tidspunktet for udlændingens tilmelding til folkeregisteret eller, hvis ansøgningen om opholdstilladelse er indgivet her i landet, fra tidspunktet for ansøgningens indgivelse.

Stk. 2. For så vidt angår udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 og § 9, stk. 2, nr. 5, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., regnes de i stk. 1 nævnte tidsrum fra tids-

punktet for den første meddelelse af opholdstilladelse i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. eller, hvis ansøgningen om opholdstilladelse er indgivet her i landet, fra tidspunktet for ansøgningens indgivelse. Fristen regnes fra det tidligste af de i 1. pkt. nævnte begyndelsestidspunkter.

Stk. 3. Ophold med en opholdstilladelse, der er opnået ved svig, anses ikke for lovligt ophold.

Stk. 4. Den tid, hvori en udlænding har været varetægtsfængslet forud for en senere domfældelse eller har udstået frihedsstraf eller været undergivet anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, medregnes ikke i de i stk. 1 nævnte tidsrum.

3. I § 28 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»Stk. 3. En udlænding, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, kan uanset bestemmelserne i stk. 1 afvises i indtil 3 måneder fra indreisen.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

§ 28. En udlænding, der ikke har opholdstilladelse, eller en nordisk statsborger, som ikke har fast bopæl her i landet, kan uanset bestemmelserne i kapitel 1 afvises ved indreisen:

- 1) Hvis udlændingen har indrejseforbud og ikke har visum, jf. § 4, stk. 1, 2. pkt.
- 2) Hvis udlændingen ikke opfylder de bestemmelser om pas, visum og indrejse, som er fastsat efter kapitel 7. Statsborgere i et andet nordisk land kan dog kun afvises af denne grund, såfremt de indrejser fra et ikke-nordisk land, jf. § 39, stk. 4.
- 3) Hvis der efter det, som er oplyst om udlændingens forhold, er grund til at antage,

Bilag til f. t. l. vedr. udlændingeloven

at den pågældende vil tage ophold eller arbejde her i landet uden fornøden tilladelse. Udlændinge, der er omfattet af § 2, stk. 1 eller 2, kan dog ikke afvises af denne grund.

4) Hvis udlændingen ikke har de nødvendige midler til sit underhold her i landet og til hjemrejsen. Udlændinge, der er omfattet af § 2, stk. 1 eller 2, kan dog ikke afvises af denne grund, jf. dog stk. 2.

5) Hvis andre hensyn til den offentlige orden eller sikkerheds- eller sundhedsmæssige grunde tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet.

Stk. 2. Afvisning efter stk. 1 kan endvidere ske indtil 3 måneder efter indrejsen. Udlændinge, der er omfattet af § 2, stk. 1 eller 2, kan dog efter indrejsen kun afvises efter stk. 1, nr. 1 og 5, og, såfremt det offentlige må bekoste udlændingens rejse ud af landet, tillige efter nr. 4.

Stk. 3. En udlænding, der ikke har fast bopæl her i landet, kan uanset bestemmelserne i kapitel 1 afvises, såfremt det findes påkrævet af hensyn til statens sikkerhed.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om afvisning og udsendelse af blindpassagerer.

4. I § 34 ændres »Indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udvises eller afvises,« til: »Indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udvises eller afvises eller udsendes under henvisning til, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i kapitel 1 og 3-5,«.

§ 34. Indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udvises eller afvises, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal:

- 1) deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet hos politiet,
- 2) stille en af politiet fastsat sikkerhed,
- 3) tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse og
- 4) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

5. I § 36, *stk. 1*, indsættes som 3. *pkt.*:

»En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 forventes eller er udtaget til behandling efter den i § 53 a, stk. 3, nævnte procedure, kan efter en konkret, individuel vurdering frihedsberøves, såfremt det er påkrævet for at fastholde udlændingens tilstedeværelse under asylsagsbehandlingen, medmindre de i § 34 nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige.«

§ 36. Såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning eller for udvisning efter § 24, nr. 5, og § 25 eller udsendelse af en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan politiet bestemme, at den pågældende skal frihedsberøves. Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 22, nr. 1, § 23, nr. 1, jf. § 22, nr. 1, og § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 1.

Stk. 2. — —

6. I § 37, *stk. 3*, ophæves 3. *pkt.* og i stedet indsættes:

»Denne frist kan senere forlænges af retten, dog højst med 4 uger ad gangen. Er frihedsberøvelsen iværksat i medfør af § 36, stk. 1, 3. *pkt.*, kan frihedsberøvelsen opretholdes efter denne bestemmelse i højst 7 dage fra frihedsberøvelsens iværksættelse efter § 36, stk. 1, 3. *pkt.*«

§ 37. — — —

Stk. 2. — — —

Stk. 3. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Er udlændingen frihedsberøvet på afgørelsens tidspunkt, og findes frihedsberøvelsen lovlig, fastsættes der i kendelsen en frist for fortsat tilbageholdelse. Denne frist kan senere forlænges af retten.

Stk. 4. — — —

Stk. 5. — — —

Stk. 6. — — —

7. I § 37 *d*, *stk. 1*, indsættes som 4. *pkt.*:

»En frihedsberøvet, der har ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, har endvidere altid ret til ukontrolleret besøg af en repræsentant for Dansk Flygtningehjælp.«

§ 37 d. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet tillader det. Politiet kan af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, modsætte sig, at den frihedsberøvede modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Den frihedsberøvede har altid ret til ukontrolleret besøg af den beskikkede advokat.

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

Stk. 5. ---

8. I § 37 e, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Har udlændingen ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, har vedkommende endvidere adgang til ukontrolleret brevveksling med Dansk Flygtningehjælp.«

§ 37 e. ---

Stk. 2. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, har ret til ukontrolleret brevveksling med den beskikkede advokat, indenrigsministeren, Direktoratet for Udlændinge og Flygtningssævet. Retsplejelovens § 772, stk. 2, finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

9. I § 40, stk. 3, udgår: »fingeraftryk og«.

10. § 40, stk. 5, 2. pkt., affattes således:

»Retsplejelovens kapitler 72, 73 og 75 b finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.«

§ 40. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Optagelse af fingeraftryk og personfotografi af udlændinge kan foretages, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation af den pågældende.

Stk. 4. ---

Stk. 5. Dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, kan tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent. Retsplejelovens kapitler 73 og 75 b finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Stk. 6. ---

11. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Der kan optages fingeraftryk af en udlænding:

1) som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1 og 2,

2) som søger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1 eller 2, og som kan afvises eller udvises efter § 48, stk. 2.

Stk. 2. Der kan endvidere optages fingeraftryk af af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation af den pågældende.

Stk. 3. Fingeraftryk, der optages i medfør af stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt edb-register, der føres af Rigspolicehøveden. Politiet og Direktoratet for Udlændinge kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Indenrigsministeren fastsætter efter lovgivningen om offentlige registre forskrifter for registret.

Stk. 4. Søgning og videregivelse af oplysninger fra registret til politiet til brug for efterforskningen af et strafbart forhold kan foretages, hvis:

1) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og

2) søgningen må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Stk. 5. Afgørelse om søgning og videregivelse af oplysninger efter stk. 4 træffes af retten ved kendelse. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for søgning er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres. Kendelsen kan kræves efter reglerne i retsplejelovens kapitel 85. Retsplejelovens kapitel 62 og 63 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Politiet og Direktoratet for Udlændinge kan uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt videregive oplysninger fra registret vedrørende fingeraftryk, der er op-

taget i medfør af stk. 1 eller 2, til udenlandske udlændingemyndigheder.

12. I § 42 a, stk. 2, indsættes som 5. pkt.:

»Indenrigsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at Direktoratet for Udlændinge kan fastsætte nærmere regler for og træffe bestemmelse om udøvelsen af disse beføjelser.«

§ 42 a. ---

Stk. 2. Direktoratet for Udlændinge tilvejebringer og driver indkvarteringssteder for udlændinge, der er nævnt i stk. 1. Dette kan ske i samarbejde med Dansk Røde Kors eller med andre private organisationer eller selskaber, som er godkendt hertil af indenrigsministeren. Statslige styrelser, som er godkendt hertil af indenrigsministeren, eller en kommune kan endvidere efter aftale med Direktoratet for Udlændinge tilvejebringe og drive sådanne indkvarteringssteder. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang Direktoratet for Udlændinges beføjelser efter denne bestemmelse kan overføres til andre myndigheder.

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

13. Efter § 46 b indsættes:

§ 46 c. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang afgørelser vedrørende meddelelse, forlængelse, bortfald og inddragelse af opholdstilladelser efter § 6 eller § 9, stk. 2, nr. 1, kan træffes af andre myndigheder end Direktoratet for Udlændinge. Der kan i den forbindelse fastsættes bestemmelser om, til hvilken myndighed afgørelsen kan påklages, og om, at en afgørelse truffet af den myndighed, hvortil afgørelsen kan påklages, er endelig. Indenrigsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at den myndighed, hvortil afgørelsen kan påklages, kan fastsætte nærmere regler for og træffe bestemmelse om sagernes behandling.«

14. I § 48, stk. 1, indsættes som 6. pkt.:

»Politiets afgørelser efter § 33, stk. 8, kan ikke indbringes for indenrigsministeren.«

15. § 48, stk. 2, 7. pkt., affattes således:

»Politiet skal gøre udlændingen bekendt

med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.«

16. Efter § 48, stk. 2, indsættes som stk. 3 og 4:

»Stk. 3. Når Direktoratet for Udlændinge i medfør af stk. 2 har truffet afgørelse om, at en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af §§ 7 eller 8, kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, registrerer politiet den pågældende som asylansøger.

Stk. 4. Direktoratet for Udlændinge forestår i øvrigt sagens oplysning. Direktoratet for Udlændinge træffer herunder bestemmelse om udfyldelse af ansøgningsskema og afhøring af udlændingen.«

§ 48. Afgørelse om afvisning ved indrejsen, jf. §§ 28, stk. 1, og 29, stk. 1-2, kan træffes af vedkommende politimester eller politidirektøren. Afgørelser om iværksættelse af foranstaltninger efter § 30, § 34, § 36 og § 40, stk. 3-5, kan træffes af Rigspolitichefen, vedkommende politimester eller politidirektøren. Afgørelser om ydelse af hjælp efter § 43 a kan træffes af Rigspolitichefen. De i 1-3. pkt. nævnte afgørelser kan påklages til indenrigsministeren. Politiets afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36 og §§ 37 c-37 e kan dog kun påklages til indenrigsministeren, såfremt afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter § 37 eller §§ 37 c-37 e.

Stk. 2. Påberåber en udlænding sig at være omfattet af §§ 7-8, træffes afgørelse om afvisning af Direktoratet for Udlændinge efter reglerne i kapitel 5. Ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7-8 behandles ikke, før der er taget stilling til, om den pågældende udlænding skal afvises eller udvises efter § 24, nr. 5, og er udrejst af landet. Udlændingen må dog ikke udsendes til et land, hvor der er risiko for forfølgelse af de i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, artikel 1 A, nævnte grunde, eller hvor der ikke er beskyttelse mod videresendelse til et sådant land. Afgørelse om udsendelse træffes af Direktoratet for Udlændinge. Træffer direktoratet afgørelse om afvisning eller udvisning og udsendelse, kan afgørelsen påklages til indenrigsministeren, jf. § 46, stk. 2. En sådan klage til indenrigsministeren har ikke opsættende virkning. Træffer Direktoratet for Udlændinge ikke afgørelse om afvisning eller udvisning og udsendelse, skal udlændingen gøres bekendt med

adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.

17. § 53, stk. 2-5, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Ved nævnets behandling af en sag medvirker foruden formanden eller en af næstformændene 4 medlemmer, hvoraf 1 medlem udpeges af indenrigsministeren, 1 medlem beskikkes efter indstilling fra Dansk Flygtningehjælp, 1 medlem beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet og 1 medlem beskikkes efter indstilling fra udenrigsministeren.

Stk. 3. Drøftelse af spørgsmål om almindelige retningslinjer for nævnets arbejde m.v. sker i nævnets koordinationsudvalg, der sammensættes som nævnt i stk. 2 og så vidt muligt består af faste medlemmer.

Stk. 4. Sager, hvor Direktoratet for Udlændinge har meddelt afslag på asyl under henvisning til, at de i § 7, stk. 4, nævnte betingelser ikke er opfyldt, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene.

Stk. 5. Sager, hvor betingelserne for at opnå asyl åbenbart må anses for at være opfyldt, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene.

Stk. 6. Sager, hvor der er anmodet om genoptagelse af en afgørelse truffet af Flygtningesnævnet, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse.«

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.

§ 53. Flygtningesnævnet består af en formand og et af indenrigsministeren fastsat antal næstformænd og andre medlemmer.

Stk. 2. Ved nævnets behandling af en sag, der er af principiel karakter, medvirker foruden formanden eller en af næstformændene 6 medlemmer, hvoraf 1 medlem udpeges af indenrigsministeren, mens 2 medlemmer beskikkes efter indstilling fra Dansk Flygtningehjælp, 2 medlemmer beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet, og 1 medlem beskikkes efter indstilling fra udenrigsministeren.

Stk. 3. Ved nævnets behandling af sager, der ikke er af principiel karakter, medvirker foruden formanden eller en af næstformændene 1 medlem, der er beskikket efter indstilling fra Dansk Flygtningehjælp, og 1 medlem, der enten er udpeget af indenrigsministeren

eller er beskikket efter indstilling fra udenrigsministeren eller Advokatrådet.

Stk. 4. Drøftelse af spørgsmål om almindelige retningslinier for nævnets arbejde m.v., herunder retningslinier for, hvilke grupper af sager der behandles efter bestemmelsen i stk. 2, sker i nævnets koordinationsudvalg, der sammensættes som nævnt i stk. 2 og så vidt muligt består af faste medlemmer.

Stk. 5. Sager, hvor betingelserne for at opnå asyl åbenbart må anses for at være opfyldt, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene.

Stk. 6. Formanden og næstformændene skal være dommere. Medlemmerne beskikkes af indenrigsministeren for en periode på højst 4 år. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 7. Har et medlem forfald, kan der i særlige tilfælde udpeges eller beskikkes et andet medlem. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

18. Efter § 54, stk. 1, indsættes:

»Stk. 2. Under nævnets behandling af en klage over Direktoratet for Udlændinges afgørelse i en sag vedrørende ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 kan Flygtningesnævnets formand eller en af næstformændene beslutte, at der ikke kan fremlægges dokumenter eller andre bevismidler, som kunne være fremlagt under direktoratets behandling af sagen. Under nævnets behandling af en ansøgning om genoptagelse af en af nævnet truffet afgørelse kan Flygtningesnævnets formand eller en af næstformændene beslutte, at der ikke kan fremlægges dokumenter eller andre bevismidler, som er omfattet af 1. pkt. eller kunne være fremlagt under nævnets tidligere behandling af sagen.«

§ 54. Indbringes en afgørelse for Flygtningesnævnet, fremsender Direktoratet for Udlændinge sagens akter til nævnet med oplysninger om den påklagede afgørelse, en kort redegørelse for de omstændigheder, der påberåbes, samt sagens bevisligheder. Nævnet drager i øvrigt selv omsorg for sagens oplysning og træffer bestemmelse om afhøring af udlændingen og vidner og om tilvejebringelse af andre bevismidler.

19. I § 55 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Flygtningenævnet kan nægte at beskikke den advokat, som udlændingen ønsker beskikket, såfremt den pågældende advokat ikke har deltaget i efteruddannelseskurser, der er godkendt af indenrigsministeren, på områder af særlig betydning for udøvelsen af hvervet som beskikket advokat i sager, der behandles i Flygtningenævnet.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

20. I § 55, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

§ 55. Flygtningsnævnet kan om fornødent beskikke en advokat for udlændingen, medmindre denne selv har antaget en sådan.

Stk. 2. Kan det ud fra hensynet til sagens fremme ikke anses for forsvarligt, at den advokat, som udlændingen ønsker beskikket, medvirker, kan Flygtningenævnet nægte at beskikke den pågældende som advokat for udlændingen. Ønsker udlændingen i stedet en anden advokat beskikket, skal Flygtningenævnet beskikke den pågældende, medmindre beskikkelse kan nægtes efter 1. pkt.

Stk. 3. Udlændingen og dennes advokat skal have lejlighed til at gøre sig bekendt med det materiale, der indgår i nævnets behandling, og til at udtale sig herom.

Stk. 4. Hvis hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter eller hensynet til tredjemand undtagelsesvis gør det påkrævet, kan bestemmelsen i stk. 3 fraviges i fornødent omfang.

21. § 56, stk. 1, ophæves og i stedet indsættes:

»Flygtningenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, henviser en sag til behandling efter § 53, stk. 2 eller 4-6.

Stk. 2. Såfremt udlændingen eller den beskikkede advokat begærer det, har udlændingen ret til mundtligt at forelægge sin sag for nævnet, jf. dog stk. 3 og 4. Nævnet bestemmer, om den øvrige behandling af sagen skal være mundtlig, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Sager, der behandles efter § 53, stk. 4-6, behandles på skriftligt grundlag.

Stk. 4. Flygtningenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan henvisse en sag, der skal behandles efter § 53, stk. 2, til behandling på skriftligt grundlag, hvis:

1) klagen må anses for grundløs,

2) der er meddelt opholdstilladelse efter § 7, stk. 2, men udlændingen påberåber sig at være omfattet af § 7, stk. 1 (statusændrings-sag),

3) sagen vedrører meddelelse af opholdstilladelse efter § 7, stk. 4, under henvisning til de i § 7, stk. 1 eller 2, nævnte betingelser,

4) sagen vedrører nægtelse af udstedelse af dansk rejsedokument for flygtninge eller inddragelse af et sådant rejsedokument,

5) sagen vedrører meddelelse af opholdstilladelse efter § 7 til indrejsende familiemedlemmer til en udlænding, der tidligere er meddelt opholdstilladelse efter § 7 (konsekvensstatussag), eller

6) forholdene i øvrigt taler for anvendelse af denne behandlingsform.

Stk. 5. Sager, der er henvist til behandling på skriftligt grundlag efter stk. 4, nr. 1, kan henvises til mundtlig behandling«.

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 6-8.

22. I § 56, stk. 2, der bliver stk. 5, udgår i 1. pkt. », jf. dog stk. 1, 3. pkt«.

§ 56. Såfremt udlændingen eller den beskikkede advokat begærer det, har udlændingen ret til mundtligt at forelægge sin sag for nævnet. Nævnet bestemmer, om den øvrige behandling af sagen skal være mundtlig. Sager, der behandles efter § 53, stk. 3, kan behandles skriftligt i det omfang, der er enighed herom.

Stk. 2. Nævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed, jf. dog stk. 1, 3. pkt. I tilfælde af stemmelighed skal det resultat, som er gunstigst for den pågældende klager, være gældende. Afgørelsen skal ledsages af grunde.

Stk. 3. Nævnets afgørelser er endelige.

Stk. 4. Indenrigsministeren fastsætter Flygtningenævnets forretningsorden efter forhandling med nævnet.

§ 2

I lov nr. 387 af 6. juni 1991 om ændring af udlændingeloven foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter nr. 9, som nyt nummer:

»10. I § 40 a, stk. 1, nr. 2, ændres »afvises eller udvises efter § 48, stk. 2,« til: »afvises, udvises, overføres eller tilbageføres efter § 48 a, stk. 1,«

Nr. 10-11 bliver herefter nr. 11-12.

2. I § 1, nr. 10, der bliver nr. 11, indsættes i § 48 a som stk. 4:

»Stk. 4. Politiet skal gøre en udlænding, der opholder sig her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.«

3. I § 1, nr. 10, der bliver nr. 11, affattes § 48 e således:

»§ 48 e. Når Direktoratet for Udlændinge har truffet afgørelse om, at en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af §§ 7 eller 8, kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, registrerer politiet den pågældende som asylansøger.

Stk. 2. Direktoratet for Udlændinge forestår i øvrigt sagens oplysning. Direktoratet for Udlændinge træffer herunder bestemmelse om udfyldelse af ansøgningskema og afhøring af udlændingen.«

10. § 48, stk. 2, udgår, og i stedet indsættes:

»— — —

§ 48 e. Træffer Direktoratet for Udlændinge ikke afgørelse om afvisning eller udvisning og udsendelse, gøres udlændingen bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.«